

LOKALNA AKCIJSKA GRUPA U RIBARSTVU „LOSTURA“

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a „Lostura“ 2014. – 2020.

Rad lokalne inicijative u ribarstvu LOSTURA
sufinanciran je sredstvima Europske unije
iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo

Europska unija

Republika Hrvatska

Verzija: svibanj 2021.

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu „LOSTURA“ Šetalište kneza Branimira 32,
23210 Biograd na Moru

Koordinator izrade LRSR: Centum percent d.o.o.

Sadržaj

UVOD	1
1. Opis područja koje strategija obuhvaća	2
1.1. Opće zemljopisne značajke područja.....	2
1.1.1. Površina i granice područja	2
1.1.2. Reljefne karakteristike	3
1.1.3. Klimatske karakteristike	3
1.1.4. Kulturna, povijesna, prirodna baština.....	4
1.1.5. Stanje društvene i komunalne infrastrukture.....	6
1.2. Gospodarske značajke područja.....	8
1.2.1. Glavne gospodarske djelatnosti.....	10
1.2.2. Stanje gospodarstva	21
1.2.3. Tržište radne snage	21
1.3. Demografske i socijalne značajke područja.....	22
1.3.1. Kretanje broja stanovnika na području FLAG-a „Lostura“	22
1.3.2. Dobno-spolna struktura stanovništva	22
1.3.3. Obrazovna struktura stanovništva	23
1.3.4. Školstvo i kultura	23
2. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja, uključujući SWOT analizu	24
2.1. Rezultati analize stanja	24
2.2. Rezultati analize upitnika i održanih radionica.....	27
2.3. Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja FLAG-a.....	28
3. Opis i hijerarhija ciljeva LRSR te integriranog i inovativnog karaktera LRSR, uključujući jasne i mjerljive pokazatelje ostvarenja ili rezultata.....	30
3.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRSR za područja FLAG-a temeljeni na mogućnostima iz Operativnog programa.....	31
3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti.....	34
3.3. Opis postupka odabira projekta na razini FLAG-a.....	38
3.3.1. Sastav tijela za odabir projekata i njihove zadaće.....	38
3.3.2. Način odabira projekata	39
3.3.3. Kriteriji	44
3.3.4. Opis procedure davanja prioriteta odabranim projektima u skladu s njihovim doprinosom u ostvarenju ciljeva LRSR-a	44
3.3.5. Dodjeljivanje većeg intenziteta potpore	44
3.4. Opis tema planiranih projekata suradnje i način odabira projekata suradnje	45

3.5.	Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine (županijska razvojna strategija, Operativni program)	45
4.	Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRSR.....	46
4.1.	Opis sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradu LRSR i primjena načela „odozdo prema gore	46
4.2.	Opis partnerstva.....	46
5.	Akcijski plan provedbe LRSR	48
5.1.	Planirani tijek provedbe LRSR na razini svake godine za razdoblje provedbe Operativnog programa do kraja 2023. godine (sukladno članku 65. Uredbe (EU) br. 1303/2013)	48
5.2.	Procjena broja projekata za razdoblje provedbe Operativnog programa do kraja 2023. godine (sukladno članku 65. Uredbe (EU) br. 1303/2013)	48
6.	Način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR (način upravljanja provedbom, nadzora provedbe i ocjenjivanja uspješnosti provedbe strategije	50
6.1.	Opis praćenja provedbe LRSR.....	50
6.2.	Indikatori za mjerjenje učinka provedbe LRSR	51
6.3.	Opis vrednovanja LRSR.....	52
7.	Opis sposobnosti za provedbu LRSR	54
7.1.	Ljudski kapacitet za provedbu LRSR	54
7.2.	Financijski kapacitet za provedbu LRSR.....	54
7.3.	Iskustvo u provedbi LEADER pristupa	55
7.4.	Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER.....	55
8.	Financijski plan.....	56
8.1.	Financiranje rada FLAG-a (izvori financiranja).....	56
8.2.	Financiranje provedbe LRSR	56
8.3.	Procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu projekata	57

POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFIKONA

Tablica 1. Opći prostorni pokazatelji područja FLAG "Lostura"	2
Tablica 2. Ustanove društvene i zdravstvene infrastrukture na području FLAG-a „Lostura“ 2015. godine.....	7
Tablica 3. Pokazatelji poslovanja poduzetnika na području FLAG-a u 2013. i 2014. godini	9
Tablica 4. Zaposlenost po NKD 2007 na području FLAG-a 2014. godina.....	10
Tablica 5. Broj plovila, ukupni GT i snaga na području FLAG-a u odnosu na ZZ.....	13
Tablica 6. Struktura ribarskih plovila na području FLAGA i ZD županiji.....	13
Tablica 7. Broj plovila prema vrsti ribolovnog alata na području FLAG-a i ZD županije	13
Tablica 8. Ukupan morski ulov na području FLAG-a u kg za razdoblje 2011. - 2015. godine... Tablica 9. Iskrcaj (kg) prema iskrcajnim mjestima na području FLAG-a u 2015. godini	14
Tablica 10. Proizvodnja u uzgoju morskih organizama na području FLAG-a (u kg) 2011. - 2014. godine.....	15
Tablica 11. Što može dovesti goste izvan sezone?	19
Tablica 12. Broj i veličina poljoprivrednih gospodarstava na području FLAG-a u 2015. godini	20
Tablica 13. Dobna struktura nezaposlenih osoba na području FLAG-a krajem 2015. godine	22
Tablica 14. Obrazovna struktura po općinama na području FLAG-a "Lostura"	23
Tablica 15. Potrebe područja na temelju analize stanja.....	26
Tablica 16. SWOT analiza.	28
Tablica 17. Struktura članstva FLAG-a "Lostura"	47
Tablica 18. Indikativni Akcijski plan provedbe LRSR.	49
Tablica 19. Prikaz plana praćenja, evaluacije i izvještavanja.	53
Tablica 20. Planirani broj projekata.	57
<hr/>	
Slika 1. Kartografski prikaz ribarstvenog područja.....	3
Slika 2. Ribolovne zone i podzone na području RH.....	11
Slika 3. Ribarnica Biograd na Moru	12
Slika 4. Ribarnica Tkon	12
Slika 5. Ribarnica Pakoštane	12
Slika 6. Korištenje i namjena prostora - prostori za razvoj i uređenje ribarstvenog područja	15
Slika 7. Intervencijska logika ciljeva, prioriteta i mjera LRSR.....	30
<hr/>	
Grafikon 1. Srednje temperature zraka po mjesecima u °C	
.....	
4	
Grafikon 2. Indeks razvijenosti na području FLAG-a u 2013. godini	9
Grafikon 3. Dolasci i noćenja na području FLAG-a u 2015. godini.....	17
Grafikon 4. Dolasci i noćenja po mjesecima na području FLAG-a u 2014. godini	18
Grafikon 5. Dobna struktura nositelja PG-a na području FLAG-a u 2015. godini	20
Grafikon 6. Kretanje stope nezaposlenosti na području FLAG-a 2014. - 2015. godine	21
Grafikon 7. Broj stanovnika na području FLAG-a 1857. - 2011. godine.....	22
Grafikon 8. Dobno spolna struktura stanovništva na području FLAG-a u 2011. godini	23
Grafikon 9. Tijek provedbe LRSR – postupak odabira projekta na razini FLAG-a.	43
Grafikon 10. Dijagram praćenja provedbe LRSR	50
<hr/>	

POPIS KRATICA

AGRONET	Elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi
APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
BDP	Bruto društveni proizvod
CLLD	Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (eng. Community-Led Local Development)
EFPR	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EK	Europska komisija
EMFF	European maritime and fisheries fund (hrv. EFPR)
EP	Evaluacijski plan
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi (EPFRR, EFPR, EFRR, ESF i KF)
EU	Europska unija
FLAG	Lokalna akcijska skupina u ribarstvu (eng. Fisheries local action group)
GSR	Gospodarski sektor ribarstva
GT	Bruto tonaža (eng. gross tonnage)
hPa	Hektopaskal
ICCAT	Međunarodna komisija za zaštitu atlantskih tuna (eng. International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas)
IPARD	Instrument prepristupne pomoći za ruralni razvoj
JLS	Jedinica lokalne samouprave
Kg	Kilogram
KUD	Kulturno umjetničko društvo
kW	Kilovat
LAG	Lokalna akcijska grupa
LEADER	Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
LRSR	Lokalna razvojna strategija u ribarstvu
LRSR Pravilnik	Pravilnika o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (NN br. 27/2019)
MP	Ministarstvo poljoprivrede
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti

OIE	Obnovljivi izvori energije
OO	Ocjjenjivački odbor
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
OP, Operativni program	Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH za razdoblje 2014. – 2020.
PG	Poljoprivredno gospodarstvo
PP	
Priručnik	Priručnik za provedbu LRSR
RH	Republika Hrvatska
UO	Upravni odbor
UR	Uprava ribarstva
Uredba (EU) br. 508/2014	Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 20. 5. 2014.)
Uredba (EU) br. 1303/2013	Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20. 12. 2013.)
UT	Upravljačko tijelo (Uprava ribarstva)
ZD	Zadar
ZZI	Zahtjev za isplatu
ZŽ	Zadarska županija

POPIS PRILOGA LRSR „LOSTURA“

Prilog 1. Usklađenost specifičnih ciljeva LRSR "LOSTURA" s ciljevima provedbe strategija lokalnog razvoja koji predvodi zajednica definiranih Operativnim programom

Prilog 2. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine

Prilog 3. Kriteriji odabira po mjerama

Prilog 4. Pokazatelji izlaza, rezultata i učinka za sve mjere LRSR

Prilog 5. Popis aktivnosti uključivanja dionika u izradu LRSR

Prilog 6. Karta Natura 2000 područja

Prilog 7. Popis kulturne baštine

Prilog 8. Popis spomenika kulturne baštine

Prilog 9. Popis naselja i broj stanovnika

Prilog 10. Popis otoka

Prilog 11. Poslovne zone

Prilog 12. Analiza rezultata ispunjenih anketnih upitnika

Prilog 13. Financijski plan

UVOD

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu (FLAG) „Lostura“ osnovana je 2014. godine kako bi na svom prostoru obuhvata od 5 priobalnih jedinica lokalne samouprave (Biograd na Moru, Pakoštane, Sveti Filip i Jakov, Tkon i Pašman) promicala i razvijala sektor ribarstva te s njim povezane djelatnosti. Ribarstvo je kroz povijest definiralo smjer razvoja ovog područja te je bilo od egzistencijalne važnosti za lokalno stanovništvo koje se bavi ribarstvom, a s vremenom je postalo sve važnije poticati održiv pristup njegova razvoja.

Sa svrhom poticanja razvitka kroz sudjelovanje u projektima vođenima zajednicom te povezujući gospodarski, civilni i javni sektor, FLAG danas djeluje kao nositelj održivog razvoja ribarstva svog područja, brojeći ukupno 17 članova. Ovim strateškim dokumentom definirati će se smjer razvoja ribarstvenog područja FLAG-a te s njim povezanih djelatnostima. Kroz proces izrade Lokalne razvojne strategije u ribarstvu podignuta je svijest lokalnih dionika o potrebi međusobne suradnje u procesu pripreme, planiranja i provedbe strateškog razvoja te su uvaženi prijedlozi i kritike istih. S obzirom da je naglasak razvoja stavljen na sinergijsko djelovanje različitih dionika, provedbom ovog dokumenta osigurat će se ujednačen i održiv razvoj svih aktera ribarstvenog područja FLAG-a. Glavni zadatak i cilj djelovanja je poticanje provedbe Lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR), određivanjem prioriteta za razvoj ribarstva, akvakulture, marikulture; promicanjem i provedbom projekata kako bi se ostvarili ciljevi udruge.

FLAG ima za cilj potaknuti članove i stanovništvo da promišljaju i djeluju u svojoj lokalnoj zajednici, educirati ih o važnosti ribarskog sektora i njegovih proizvoda te o potrebnim mjerama za postizanje njegove održivosti. Svojim djelovanjem teži jačanju gospodarstva, održavanju radnih mjesta i dodatnom zapošljavanju, očuvanju prirodnih vrijednosti, a ujedno doprinoseći zaštiti i dodavanju vrijednosti proizvodima ribarstva. FLAG pruža potrebna znanja i informacije za napredak u razvoju ribarskog gospodarstva i lokalne zajednice, a sve u skladu s održivim razvojem ribarstvenog područja.

1. Opis područja koje strategija obuhvaća

1.1. Opće zemljopisne značajke područja

1.1.1. Površina i granice područja

Lokalna akcijska skupina u ribarstvu „Lostura“ nalazi se na prostoru Zadarske županije te obuhvaća središnji dio sjevernodalmatinskog priobalnog i otočnog područja. Navedenu cjelinu formiraju sljedeće prostorne zone: Obalni pojas između Sv. Filipa i Jakova na sjeverozapadu i Pakoštana na jugoistoku, Vranski bazen u neposrednom zaleđu obalnog pojasa te otok Pašman. Na području FLAG-a nalazi se 46 otoka od kojih svi spadaju u prvu skupinu razvijenosti s izuzetkom otoka Pašmana. Otok Babac i Vrgada spadaju u skupinu nedovoljno razvijenih i nerazvijenih otoka, dok ostali otoci spadaju u skupinu mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni. Popis otoka se nalazi u Prilogu 10.

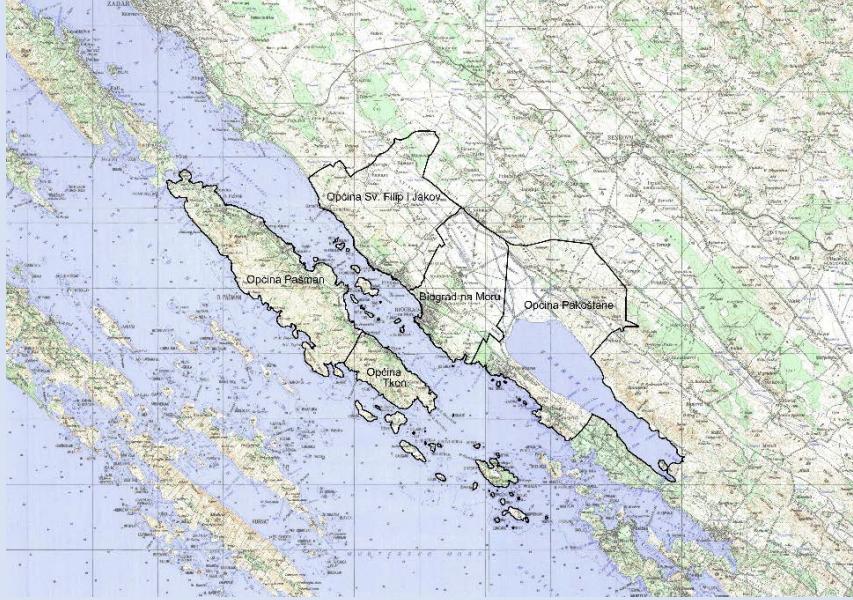
Tablica 1. Opći prostorni pokazatelji područja FLAG "Lostura"

JLS	Površina u km ²	Broj stanovnika (popis 2011)	Broj naselja	Gustoća naseljenosti
Biograd na Moru	37,18	5.569	1	149,78
Pašman	48,42	2.082	7	42,99
Pakoštane	83,49	4.123	4	49,38
Tkon	14,87	763	2	51,30
Sv. Filip i Jakov	47,58	4.606	6	96,81
FLAG "Lostura"	231,45	17.143	20	74,07

Izvor : DZS, Popis stanovništva 2011. godina; Državna geodetska uprava

Područje Lokalne akcijske skupine u ribarstvu „Lostura“ sastoji se od 5 jedinica lokalne samouprave: općine Sveti Filip i Jakov, Pakoštane, Tkon, Pašman i grad Biograd na Moru. Prostor obuhvata FLAG-a „Lostura“ prostire se na 231,45 km² te čini zemljopisno kontinuiranu cjelinu koja povezuje obalni i otočni dio. Na području FLAG-a nalazi se 20 naselja, a broj stanovnika iznosi 17.143 s prosječnom gustoćom naseljenosti od 74,07 st./km².

Slika 1. Kartografski prikaz ribarstvenog područja

FLAG LIS	FLAG Lostura	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Grad Biograd na Moru 2. Općina Pakoštane 3. Općina Pašman 4. Općina Sveti Filip i Jakov 5. Općina Tkon 		
Površina FLAG-a	Broj stanovnika 2001. godina	Broj stanovnika 2011. godina
231,45km ²	16.336	17.143

Izvor: Državni zavod za statistiku – Popis stanovništva 2001/2011; Državna geodetska uprava

1.1.2. Reljefne karakteristike

Na prostoru FLAG-a planinski se masiv Dinarida udaljuje od mora te se u međuprostoru formira široki uravnjen ili brežuljkast prostor. Relativno uzak pojaz primorja izdvaja se vapnenačkim uzvišenjima od prostranog Vranskog jezera i jezera Vrana. Glavne karakteristike reljefa očituju se tako u niskim vapnenačkim grebenima, te blago nagnutim ili uravnjenim terenima Vranskog bazena i niskih dijelova obalnog pojasa. Glavna karakteristika reljefa otoka Pašmana jest tzv. Dalmatinski pravac pružanja sjeverozapad-jugoistok. Na jugozapadnom dijelu otoka je veća nadmorska visina i taj dio otoka karakterizira krševitost glavnog vapnenačkog bila. Obale na jugozapadnoj strani su strmije i nepristupačnije od onih na sjeveroistoku. SI otoka zbog svoje trošnije dolomitne podloge reljefno je uravnjeniji, stoga su zastupljeni predjeli u kojima su krški oblici znatno manje izraženi.

Promatrano obalno područje izgrađeno je od gornjo krednih, tercijarnih i kvartarnih naslaga. Gornja kreda zastupljena je na uzvišenjima obalnog pojasa, sjeveroistočno od Vranskog bazena i jezera Vrana (vapnenci), te na ulazu u Crvenu luku, pored Drage i istočno od naselja Vrana (dolomiti). Tercijarne slojeve nalazimo na rubnom pojusu duž Vranskog bazena, najvećim dijelom jugozapadne obale jezera i sjeverno od Biograda na Moru (vapnenci). Kvartarne naslage rasprostranjene su na obali oko Biograda na Moru, Crvene luke i u najvećem dijelu u Vranskom bazenu. Raspadanjem dolomita nastale su naslage pijeske i gline, koje su najvećim dijelom prekrivene crvenicom u obalnom pojusu između Sv. Filipa i Jakova i Biograda na Moru. Vranski bazen je pod aluvijalnim nanosima u kojima se izmjenjuju pijesak, šljunak, glina i mulj. To je najveća i najkvalitetnija agrarna površina unutar promatranog prostora.

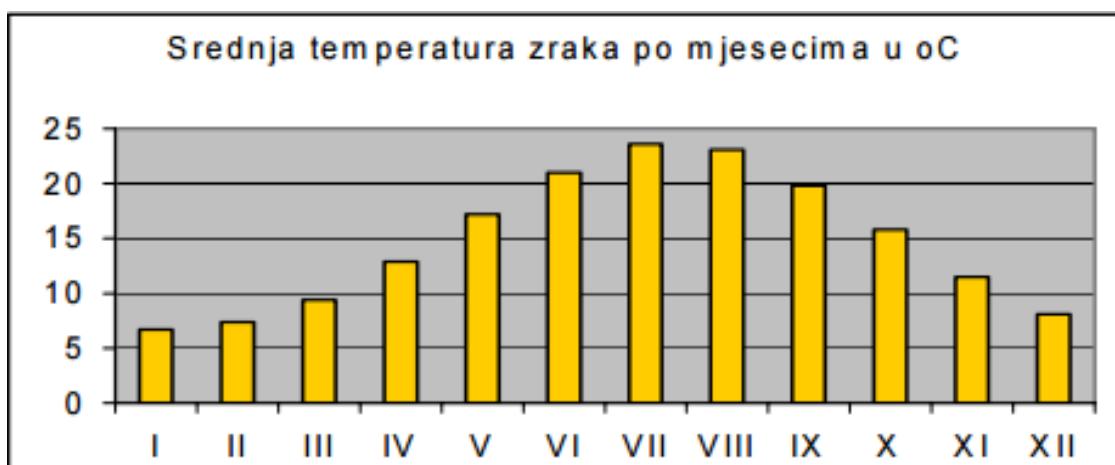
1.1.3. Klimatske karakteristike

Poznavanje karakteristika osnovnih klimatskih elemenata omogućuju korištenje prednosti klime i zaštitu od nepovoljnih obilježja u planiranju različitih ljudskih aktivnosti.

Klimatske karakteristike promatranog područja definirane su mediteranskom klimom jadranskog tipa s vrućim i suhim ljetima, te blagima i vlažnim zimama. Bitno je istaknuti more kao značajan klimatski modifikator. Srednja temperatura najhladnjeg mjeseca nije niža od -3 °C, a najmanje jedan mjesec u godini ima srednju temperaturu višu od 10 °C. Bitno klimatsko obilježje je postojanje pravilnog ritma izmjene godišnjih doba. Klimu obilježavaju tri tipa: stabilno i lijepo vrijeme – ljeto rana jesen; burno, suho i hladnije vrijeme – hladnija polovica godine i jugo (ciklonalno i anticiklonalno) – hladnije polovica godine.

Prosječna temperatura zraka najhladnjeg mjeseca siječnja iznosila je 6,7 °C, prosječno je najtoplij i srpanj s temperaturom 23,6 °C. Prosječne vrijednosti tlaka zraka u siječnju kreću se između 1015,5 hPa i 1016 hPa, a u srpnju između 1013,5 hPa i 1014,0 hPa. Vjetrovi su, uglavnom ugodni, rijetko olujni i različitih pravaca. Tijekom godine najčešći su vjetrovi jugo ili široko (jugoistočni), zatim maestral (sjeverozapadni), te istočnjak ili levanat. Zahvaljujući ravničarskom zaleđu i udaljenosti od Velebita, bura (sjeveroistočni) je slabija u odnosu na Jadransko primorje. Ljeti prevladava osvježavajući maestral koji ublažava ljetne vrućine, zimi bura i jugo.

Grafikon 1. Srednje temperature zraka po mjesecima u °C

Izvor: Prostorni plan Grada Biograda na Moru

1.1.4. Kulturna, povijesna, prirodna baština

Kulturno-povijesna baština područja FLAG-a vrlo je važan element identiteta promatranog područja kao i održivog razvoja istog. Kulturnu baštinu čine materijalna i nematerijalna kulturna dobra od umjetničkog, povijesnog, arheološkog i znanstvenog značenja. Kompleksan povijesni razvoj na ovom području rezultirao je iznimno vrijednom i jedinstvenom materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom o čemu svjedoči velik broj registriranih i evidentiranih kulturnih dobara. Prema registru kulturne baštine, na području FLAG-a u 2015. godini bilo je registrirano 76 objekata kulturne baštine. Najveći broj registriran je na području općine Pašman (22), zatim slijedi Sv. Filip i Jakov (15), Biograd na Moru (13), Pakoštane (14) i Tkon (12). Prema Prostornom planu Zadarske županije na području FLAG-a je registriran 51 spomenik graditeljstva te 53 arheološka lokaliteta, od kojih je čak 7 iz antičkog doba. Najviše arheoloških lokaliteta nalazi se na području Općine Pašman i Pakoštane, čak 33.

U kategoriji zaštićenih kulturnih dobara RH od nacionalnog značaja, 9 ih se nalazi na području ZŽ, od čega se čak tri objekta nalaze na području FLAG-a, a to su samostan Sv. Duje na otoku Pašmanu, Maškovića Han na području Vrane i Samostan sv. Kuzme i Damjana na području Tkona. Od novijih primjera arheoloških nalazišta možemo navesti podmorski arheološki lokalitet na području naselja Turanj, na kojem su pronađeni ostaci liburnskog grada starog 3.000 godina. Najviše interesa kod posjetitelja zavičajnog muzeja Biograd plijeni Kulturno povijesna zbirka „Teret potopljenog broda iz 16. St“, jedinstvena zbirka koja se sastoji od 10.000 predmeta

izvađenih iz potonulog mletačkog broda u 16.st. te predstavlja iznimnu povijesnu vrijednost na ovom dijelu Mediterana zbog geografskog podrijetla samih predmeta pronađenih na brodu.

Očuvanju tradicijske baštine doprinosi postojanje velikog broja KUD-ova i ostalih udruga u kulturi (32 udruge iz područja kulture), koji promocijom starih napjeva, prikazom tradicionalnih nošnji te plesanjem narodnih plesova upoznaju novije generacije, ali i goste, s poviješću i identitetom ovog područja. Postoje brojni običaji koji se i danas njeguju, posebice oni vezani uz crkvene blagdane. Jedan od načina valoriziranja i očuvanja kulturno povijesne baštine na otoku Pašmanu jest organiziranje različitih manifestacija putem kojih se prikazuju tradicijske metode ribarenja i pripremanja hrane te se na taj način gostima prenose znanja, a tradicija se štiti od zaborava dok se istovremeno čuva identitet tog područja.

Bez obzira na veliki potencijal koji područje FLAG-a ima u kulturi, prisutan je problem iznimne centralizacije kulturnih i zabavnih manifestacija u većim gradovima, osobito u gradu Zadru, dok ostali dijelovi ostaju marginalizirani. Potrebna je veća usklađenost i komunikacija institucija s ciljem organiziranja kulturnih manifestacija tijekom cijele godine kako bi se izbjegla preklapanja. Također je istaknut problem nerazmernog financiranja kulturnih dionika, kao i netransparentnost kriterija za ostvarenje financiranja.

Područje FLAG-a „Lostura“ raspolaže s iznimnim prirodnim bogatstvima, a prepoznatljivost prirodnih ljepota očituje se trendom porasta broja gostiju i posjećenosti iz godine u godinu. Razvedena obala, brojni otoci, plodno nizinsko tlo, bogatstvo voda i šuma te njihova očuvanost, obilježja su prirodne raznolikosti područja FLAG-a „Lostura“. Upravo to prirodno bogatstvo je, kako u prošlosti tako i danas, uvjetovalo ekonomski aktivnosti i svakodnevni način života na području FLAG-a „Lostura“.

Nepostojanje kvalitetnog sustava zbrinjavanja otpada i sustava pročišćavanja otpadnih voda (postojanje velikog broja septičkih jama) najveća su prijetnja prirodnoj očuvanosti ovog područja. Unatoč tome kvaliteta čistoće more na obalnom području FLAG-a izvrsne je kakvoće, prema posljednjem mjerjenju, na svih 15 mjernih postaja. U ljetnim mjesecima na području FLAG-a dolazi do intenzivnog nautičkog prometa te se poslijedično s time povećava vjerojatnost od morskih havarija. Nepostojanje preventivnog sustava u slučaju izljevanja nafte na lokalnoj razini dovodi u opasnost čitavo stanovništvo obalnog područja, te su nužna ulaganja u preventivne aktivnosti i objekte kako bi se podigla razina sigurnosti zaštite okoliša.

Od zaštićenih područja prirode na području FLAG-a „Lostura“ najznačajniji je Park prirode Vransko jezero, najveće prirodno jezero u Hrvatskoj s iznimno bogatom bioraznolikošću. Dominantna karakteristika Parka je Posebni ornitološki rezervat koji je zbog svoje očuvanosti i izuzetne znanstvene i ekološke vrijednosti još 1983. godine dobio taj status. Važno je istaknuti i područje NATURA 2000, koje na području FLAG-a obuhvaća 98 km² (44,6% ukupne kopnene površine FLAG-a) te predstavlja veliki razvojni potencijal područja (Prilog 6. Karta Natura 2000 područja). Usprkos bogatoj prirodnoj baštini ona još uvjek nije dovoljno turistički valorizirana, pa tako izostaju poučne i biciklističke staze kao i snažnija marketinška aktivnost. U neposrednoj blizini područja FLAG-a nalaze se još Park prirode Telaščica, Nacionalni park Kornati, Park prirode Sjeverni Velebit te Nacionalni park Krka što predstavlja privlačni faktor kod analize turističkih dolazaka. Od ostalih prirodnih znamenitosti valja istaknuti spomenik parkovne prirode – Park Folco Borelli, Sveti Filip i Jakov i skupina stabala – drvoređ čempresa, Biograd na Moru. Detaljan popis kulturne baštine i spomenika se nalazi u Prilogu 7. Popis kulturne baštine i Prilogu 8. Popis spomenika kulturne baštine.

1.1.5. Stanje društvene i komunalne infrastrukture

Prometna infrastruktura

Cestovni promet na područja FLAG-a „Lostura“ odvija se preko mreže prometnica koje se sastoje od državnih, županijskih i lokalnih cesta, a osim toga postoji i velik broj nerazvrstanih cesta u nadležnosti jedinica lokalne samouprave. Autocesta A1 Zagreb-Split-Dubrovnik prolazi kroz Benkovac i u neposrednoj je blizini područja FLAG-a. Od državnih cesta preko područja FLAG-a prolaze državna cesta D8 (Zadar-Biograd na Moru), D503 (Šopot-Biograd na Moru) i D110 (Neviđane-Tkon). Mrežu županijskih prometnica čine 7 županijskih cesta ukupne duljine 39 km, dok se mreža lokalnih prometnica sastoji od 12 lokalnih cesta ukupne duljine 24,6 km. Promet na državnoj cesti D8 je najintenzivniji s obzirom da se preko nje odvija međuregionalni, regionalni i lokalni promet. Ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi 214,25 km, od kojih je većina neadekvatne širine i bez suvremenog kolnika, pa nisu pogodne za sigurno odvijanje prometa. Uzrok tome su uglavnom neriješeni imovinsko pravni odnosi, koji su glavna prepreka prilikom realizacije projekata. Veliki dio cesta koje imaju karakter županijskih i lokalnih minimalnih su profila i nepovoljnih tehničkih uvjeta, a postojeća kolnička konstrukcija je dotrajala, dok nogostupi u većini slučajeva nisu ni izgrađeni.

Povezanost otoka s kopnjom na području FLAG-a odvija se na direktnoj trajektnoj liniji Biograd na Moru – Tkon (minimalna učestalost povratnih putovanja tjedno izvan sezone iznosi 61, a u sezoni 91, s kapacitetom od 30 do 300 osoba) i brodskoj liniji Biograd na Moru – Vrgada (26 povratnih putovanja tjedno izvan sezone i 46 tjednih putovanja u sezoni s kapacitetom za 40 osoba). Luke otvorene za javni promet na području FLAG-a „Lostura“ definirane Naredbom o razvrstavanju luka za javni promet su Pakoštane, Pakoštane – uvala Dugovača, Dolaška Draga, Vrgada – uvala sv. Andrije, Sv. Filip i Jakov, Sv. Petar, Turanj, Ždrelac, Banj, Dobropoljana, Neviđane, Mrljane, Barotul, Kraj i Tkon.

Sidrišta na području FLAG-a nalaze se na otoku Pašmanu (Zaklopica i Landin), otoku Vrgadi (uvala Artina) i na području općine Sv. Filip i Jakov.

Lučka infrastruktura je zastarjela, a luke su uglavnom ograničenog kapaciteta što posebno dolazi do izražaja u ljetnim mjesecima.

Zračni promet na području FLAG-a „Lostura“ odvija se međunarodnom zračnom lukom Zadar, koja se nalazi na području Zemunika Donjeg i prometno je vrlo dobro povezana. Blizina autoceste, dobra cestovna povezanost s priobaljem kao i iznimno geostrateški položaj za rezultat imaju konstantno povećanje prometa posljednjih nekoliko godina.

Na području Zadarske županije djeluje 7 koncesionara, koji imaju dozvolu za obavljanje javnog autobusnog prijevoza od kojih je najznačajniji Liburnija d.o.o. (pokriva 28 od 50 linija na području županije). Autobusni kolodvor na području FLAG-a nalazi se u Biogradu na Moru te je nužna njegova rekonstrukcija, s obzirom na stanje i važnost koju ima za lokalno stanovništvo.

Vodoopskrba i sustav odvodnje

Vodoopskrbni sustav područja FLAG-a „Lostura“ u nadležnosti je komunalnog poduzeća Komunalac d.o.o. iz Biograda na Moru, koji pokriva distribucijsko područje Grada Biograda na Moru te općina Sv. Filip i Jakov, Pakoštane, Pašman i Tkon. Vodoopskrbni sustav se, za korištenje voda, služi s izvorišima „Kakma“, „Turansko Jezero“, „Biba“, „Begovača“, „Kutijin Stan“ i „Straža“. Kako cjelokupni sustav ne bi ovisio samo o jednom izvorištu vode i jednom smjeru dobave, stvorena je mogućnost dopreme vode iz Zadra i Šibenika. Potrebna su daljnja ulaganja u unaprjeđenje sustava vodoopskrbe kako bi se smanjili gubitci u okvire dopuštenih minimalnih, s obzirom da su trenutni gubici vode 50%, a u ljetnim mjesecima javlja se i problem manjka vode, posebno naglašen na području otoka Pašmana. Prema podacima nadležnog

komunalnog poduzeća na području FLAG-a je u 2016. godini bilo registrirano ukupno 12.388 priključaka na sustav vodoopskrbe.

Sustav odvodnje na području FLAG-a karakterizira veliki zaostatak u kvaliteti i pokrivenosti usluge u odnosu na sustav vodoopskrbe, a rezultat toga je nepostojanje sustava odvodnje na čitavom području FLAG-a, s izuzetkom grada Biograda na Moru, što predstavlja ograničavajući faktor rasta promatranog područja te veliku ekološku prijetnju. U 2016. godini bilo je registrirano 2.513 priključaka na sustav odvodnje. Komunalnom poduzeću Komunalac d.o.o. u 2015. godini odobrena su sredstva iz Kohezijskog fonda u sklopu Operativnog programa „Zaštita okoliša 2007-2013“, u ukupnom iznosu od 15,6 mil. kn za projekt završetka kanalizacijske i vodovodne mreže te rekonstrukciju postojećih cjevovoda. Završetkom projekta trebao će se riješiti veliki ekološki problem zbrinjavanja otpadnih voda, a samim time i povećati kvaliteta života lokalnog stanovništva.

Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura i njen razvoj na području FLAG-a usmjereni su na jačanje društvenih i gospodarskih djelatnosti te jačanju kvalitete pruženih usluga u svakom naselju. Središnje uslužne funkcije, podižu obrazovnu i kulturnu razinu stanovništva, jačaju ulogu zdravstva i socijalne skrbi te općenito doprinose poboljšanju kvalitete života na području FLAG-a.

Tablica 2. Ustanove društvene i zdravstvene infrastrukture na području FLAG-a „Lostura“ 2015. godine

Predškolski odgoj	Osnovna škola	Srednja škola	Više obrazovanje	Zdravstvo		
				Opća ambulanta	Stomatološka ordinacija	Ljekarne
5	12	1	1	8	10	6

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo Zadarske županije; Ured državne uprave u Zadarskoj županiji

Prema podacima Ministarstva socijalne politike i mladih u veljači 2016. godine broj korisnika zajamčene minimalne naknade na području FLAG-a iznosio je 124 odnosno 0,72% stanovništva. Od ostalih zdravstvenih ustanova na području FLAG-a možemo izdvojiti specijalnu bolnicu za ortopediju u Biogradu na Moru te centar za rehabilitaciju u Svetom Filip i Jakovu. Jedan od problema područja FLAG-a jest nedostatak ustanova za brigu o starijim i nemoćnim osobama kojih je na čitavom području tek jedan u naselju Turanj, Općina Sveti Filip i Jakov.

Na području FLAG-a u 2016. godini bilo je registrirano 38 pravnih osoba, koje su obavljale sportsku djelatnost, od kojih čak 23 dolazi iz Biograda na Moru, što ne iznenađuje s obzirom na vrlo dobru sportsku infrastrukturu. Prema službenom popisu Registra udrug na području FLAG-a djeluje sveukupno 12 sportskih udrug. Sportska infrastruktura zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva, s obzirom na postojanje 3 sportske dvorane i velikog broja sportskih igrališta.

Na području FLAG-a stanje društvene infrastrukture možemo označiti kao zadovoljavajuće s aspekta pokrivenosti, međutim još uvijek je prisutna centralizacija zdravstvenog i školskog sustava u većim gradovima, što povećava troškove obrazovanja učenika i utječe na depopulaciju ruralnih sredina.

Opskrba energijom

Pokrivenost FLAG-a elektroenergetskom mrežom je zadovoljavajuća te je u 2016. godini, prema podacima HEP-a registrirano ukupno 7.166 priključaka na električnu mrežu od strane kućanstava. Na području Biograda na Moru nalazi se 6 elektrana, koje su u postupku ishođenja statusa povlaštenog proizvođača električne energije solarnim putem, dok se na području Općine Tkon nalazi jedna. S time zaključujemo kako je prepoznata uloga obnovljivih izvora energije, iako je nedovoljno iskorištena s obzirom na velike potencijale koje područje FLAG-a ima, osobito za solarnu energiju temeljem velikog broja sunčanih dana preko cijele godine.

Informacijska i telekomunikacijska mreža

Čitavo područje FLAG-a „Lostura“, s izuzetkom nekih nepristupačnih terena, dobro je pokriveno širokopojasnim internetom od strane jednog ili više distributera. Iako je pokrivenost širokopojasnim internetom zadovoljavajuća, javlja se problem zagušenja i pada brzine u ljetnim mjesecima, kada dolazi do preopterećenja mreže zbog povećane koncentracije korisnika.

Pokrivenost poštanskim uredima na području FLAG-a „Lostura“ je zadovoljavajuća s obzirom da se na prostoru 5 jedinica lokalne samouprave nalazi 7 poštanskih ureda.

Gospodarenje otpadom

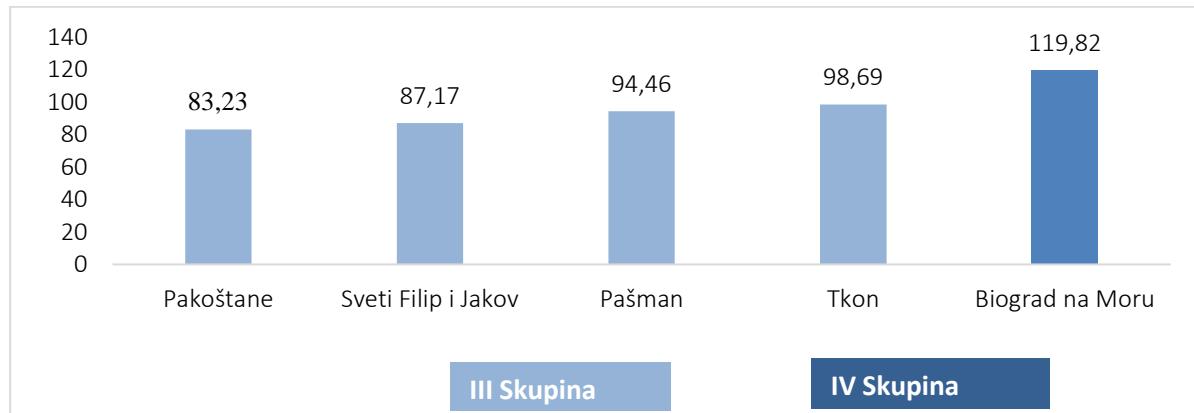
Na području ZŽ pokrivenost organiziranim sakupljanjem otpada je vrlo visoka. Od 11 odlagališta za komunalni otpad na području FLAG-a „Lostura“ postoji 2, Baštijunski brig (Grad Biograd na Moru) i Triluke (Općina Tkon). Baštijunski brig treće je najveće odlagalište na području ZŽ s površinom od 270.000 m² i kapacitetom od 160.000 m³ kojem gravitiraju općine Pakoštane, Pašman, Sv. Filip i Jakov te grad Biograd na Moru. O odlaganju, kao i sakupljanju otpada brinu komunalna poduzeća Bošana d.o.o. iz Biograda na Moru, Loši d.o.o iz Općine Sv. Filip i Jakov i javno komunalno poduzeće Pašman. Jedan od problema zbrinjavanja otpada je postojanje velikog broja divljih odlagališta kojih je na području ZŽ čak 142 te potencijalno predstavljaju veliki ekološki problem, ukoliko se ne pristupi rješavanju istog. Problem zbrinjavanja otpada nastoji se riješiti izgradnjom regionalnog centra za gospodarenjem otpadom u Biljanima Donjim do kraja 2018. godine.

1.2. Gospodarske značajke područja

ZŽ je osma hrvatska županija po iznosu bruto društvenog proizvoda (BDP). U 2012. godini BDP Zadarske županije iznosio je 1,398 mil. EUR, što predstavlja 3,18% ukupnog BDP-a Hrvatske, te 10% BDP-a Jadranske Hrvatske. Od 2014. godine županija bilježi porast gospodarske aktivnosti, s porastom prihoda od poslovanja za prosječno 5%. Gospodarski razvoj temelji se na djelatnostima povezanih s ribarstvom, turizmom, prerađivačkom industrijom te trgovinom.

Razvijenost područja FLAG-a možemo mjeriti indeksom razvijenosti, koji nam ukazuje na iznad ili ispodprosječnu razvijenost u odnosu na nacionalni projek. U vrijednost pokazatelja u obzir se uzimaju sljedeći kriteriji: stopa nezaposlenosti, visina dohotka po stanovniku, proračunski prihodi po stanovniku, opće kretanje stanovništva i stupanj obrazovanja stanovništva. Od 5 JLS-a jedino grad Biograd na Moru pripada IV skupini razvijenosti s indeksom razvijenosti 119,82%, dok ostale JLS pripadaju III skupini razvijenosti. Najniži indeks razvijenosti zabilježen u Općini Pakoštane (83,23%), dok su sve JLS zabilježile porast indeksa razvijenosti u odnosu na 2010. godinu, s najvećim porastom na području općine Tkon (14,9%) i grada Biograda na Moru (14,5%).

Grafikon 2. Indeks razvijenosti na području FLAG-a u 2013. godini

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU.

Poduzetnička aktivnost na području FLAG-a prati pozitivne trendove, koji su posljednjih nekoliko godina zabilježeni na području ZŽ. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore i Udruženja obrtnika u 2015. godini na području FLAG-a bilo je registrirano 744 obrta, dok je po veličini poduzeća djelovalo 365 malih poduzeća i 6 srednjih poduzeća. Najviše obrtnika zabilježeno je u Gradu Biogradu na Moru (308), Općini Pakoštane (168) te Općini Sv. Filip i Jakov (140).

Ukupno ostvareni prihod poduzetnika na području FLAG-a u 2014. godini iznosio je 1,24 mlrd. kuna, što iznosi 11% ukupnih prihoda ZŽ. Najveći prihod ostvaren je na području Grada Biograda na Moru i Općine Pakoštane, čiji prihodi čine 82% ukupnog prihoda područja FLAG-a. U 2014. godini poduzetnici su poslovali s neto dobiti u svim JLS.

Tablica 3. Pokazatelji poslovanja poduzetnika na području FLAG-a u 2013. i 2014. godini

	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod*		Dobit razdoblja*		Gubitak razdoblja*	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Biograd n/M	165	189	1.214	1.368	778.552	811.894	62.299	70.294	22.614	41.187
Pakoštane	77	87	377	420	160.746	214.680	19.505	22.618	2.626	22.341
Pašman	33	39	82	95	56.623	76.453	2.259	3.684	554	1.190
Sv. Filip i Jakov	47	51	57	66	26.005	72.321	1.305	11.330	2.621	1.158
Tkon	13	17	106	101	54.223	72.811	3.322	11.330	856	1.158
FLAG ukupno	335	383	1.836	2.050	1.076.150	1.248.159	88.690	119.256	29.271	67.034

* u tis. kn.

Izvor: Financijski rezultati poslovanje poduzetnika po gradovima i općinama

Prema izvješću o obavljenoj reviziji učinkovitosti osnivanja i ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona na području ZŽ iz 2014. godine na području FLAG-a je bilo registrirano 13 poduzetničkih zona, uglavnom specijaliziranih za obavljanje proizvodnih djelatnosti. Od 13 poduzetničkih zona u funkciji su one na području Grada Biograda na Moru, dok je poduzetnička aktivnost u ostalim zonama vrlo niska ili uopće ne postoji.

Iz strukture zaposlenih po djelatnostima na području FLAG-a vidljiva je okrenutost gospodarstva uglavnom radno intenzivnim djelnostima uslužnog i sezonskog tipa poput turizma, i ugostiteljstva, trgovine te prerađivačke industrije. U 2014. godini najviše osoba bilo je zaposleno u djelatnosti trgovine (14,8%), poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (13,8%) te obrazovanje i zdravstvena zaštita (13%).

Tablica 4. Zaposlenost po NKD 2007 na području FLAG-a 2014. godina

Djelatnost po NKD 2007		FLAG	Udio	ZŽ	Udio
A	Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	345	13,8%	1.107	3,6%
B	Rudarstvo i vađenje	0	0,0%	244	0,8%
C	Prerađivačka industrija	123	4,9%	2.967	9,5%
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	16	0,6%	408	1,3%
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelat. Sanacije okoliša	70	2,8%	1.043	3,3%
F	Građevinarstvo	27	1,1%	1.332	4,3%
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	370	14,8%	5.211	16,7%
H	Prijevoz i skladištenje	88	3,5%	1.451	4,7%
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanje hrane	273	10,9%	1.503	4,8%
J	Informacije i komunikacije	14	0,6%	310	1,0%
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	21	0,8%	1.000	3,2%
L	Poslovanje nekretninama	0	0,0%	99	0,3%
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	62	2,5%	835	2,7%
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	190	7,6%	1.407	4,5%
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	138	5,5%	4.092	13,1%
P	Obrazovanje	333	13,3%	4.355	14,0%
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	330	13,2%	2.802	9,0%
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	35	1,4%	768	2,5%
S	Ostale uslužne djelatnosti	62	2,5%	246	0,8%

Izvor: Državni zavod za statistiku.

1.2.1. Glavne gospodarske djelatnosti

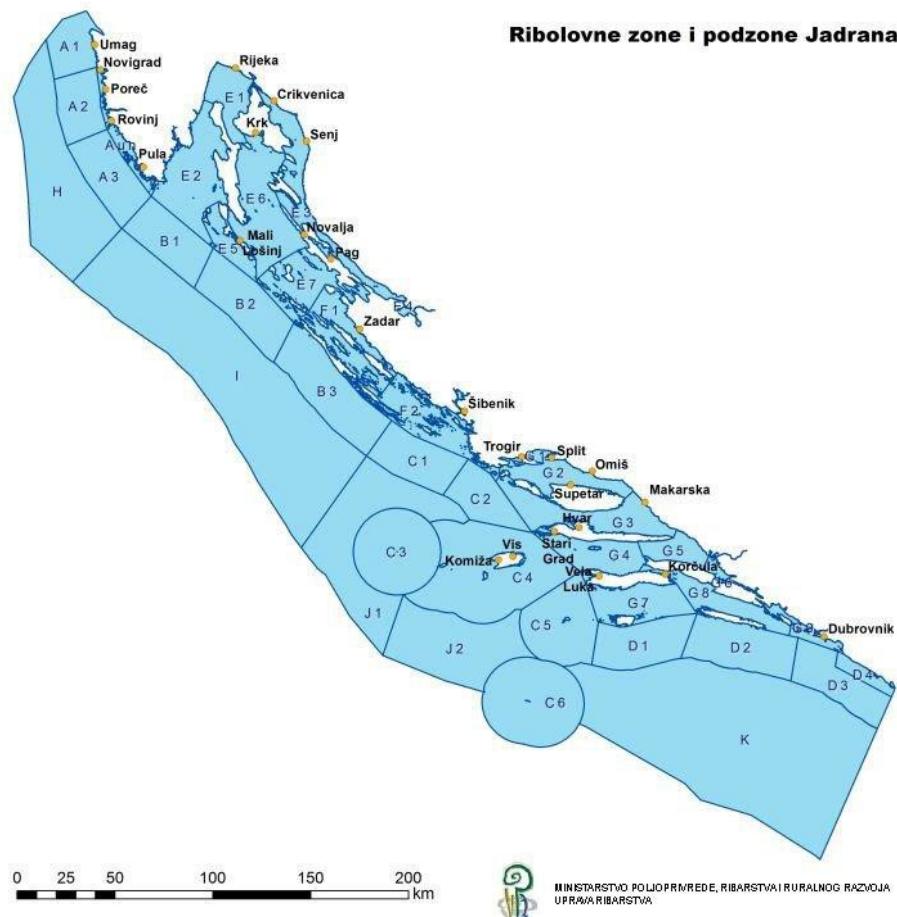
Ribarstvo

Područje djelovanja hrvatske ribolovne flote je teritorijalno more RH, koje je podijeljeno na ribolovne zone prema Pravilniku o granicama u ribolovnom moru RH (NN br. 05/2011). Ribolovno more RH dijeli se na jedanaest ribolovnih zona, a područje FLAG-a „Lostura“ nalazi se u zoni F i podzonama F1 i F2 te gravitira zonama B i E. Unutrašnje ribolovne zone F1 i F2 karakteriziraju plića kanalska područja, dok su u ribolovnoj zoni B veće dubine pogodne za pelagijske vrste.

Od značajnih tvrtki iz sektora ribarstva na području FLAG-a „Lostura“ možemo navesti Jadran tuna d.o.o., Pelagos Net Farma d.o.o., San-Žak d.o.o., Kornat ITTICA d.o.o., Adria Octopus d.o.o., Limbora d.o.o., Martinović –FISH d.o.o. itd.

Mali obalni ribolov na području FLAG-a spada u tradicionalni oblik ribarstva i kao takav je kroz povijest određivao način života i izvor egzistencije lokalnog stanovništva. U 2015. godini od strane MP izdano je 82 dozvole za obavljanje malog obalnog ribolova na području FLAG-a, a najviše dozvola izdano je na području Općine Pašman (49). Udruženje ribara s područja FLAG-a slabo je zastupljeno, ali je prepoznato od strane većih uzbudjivača (Jadran tuna d.o.o., Pelagos Net Farma d.o.o. i Limbora d.o.o.), koji su članovi udruženja ribara KLASTER MARIKULTURA iz Splita. Nužno je poticati udruživanja malih ribara te ih animirati i educirati o pogodnostima koje pružaju ribarska udruženja, poput povećanja konkurentnosti te lakšeg plasmana proizvoda na tržište. Prema podacima MP, Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane, na području FLAG je u 2016. godini bilo registrirano 5 objekata za preradu ribljih proizvoda.

Slika 2. Ribolovne zone i podzone na području RH.

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede.

Lokalno stanovništvo svježu ribu nabavlja na ribarskim tržnicama, koje se na području FLAG-a nalaze u Gradu Biogradu na Moru i općinama Pakoštane i Tkon, a s izuzetkom tržnice u Biogradu na Moru, u drugim mjestima tržnice nisu aktivne tijekom cijele godine. Ribarske tržnice ne raspolažu s adekvatnim prostorom za prodaju ribe i ne udovoljavaju sanitarno higijenskim uvjetima te je nužna njihova rekonstrukcija i modernizacija.

Bitno je navesti da je na nacionalnoj razini potrošnja riba i plodova mora u 2014. godini *per capita* iznosila ukupno 7,70kg¹ što je puno niža potrošnja u usporedbi sa ostalim zemljama EU (23,3kg)². U Programu razvoja sektora ribarstva Zadarske županije 2013. – 2015. kao najvažniji razlog male potrošnje navedena je visoka cijena proizvoda ribarstva, kao i nedovoljna edukacija potrošača o važnosti ovih proizvoda u zdravoj prehrani. Također se navodi da su provedena istraživanja pokazala da domaći potrošači preferiraju svježu ribu u odnosu na smrznutu, domaću u odnosu na uvoznu, cijelu ribu u odnosu na dodatno obrađenu. Manje od 10% ukupne potrošnje predstavlja dodatno obrađena riba, i to uglavnom ona iz konzerve. Najviše se nabavlja riba nižih cjenovnih kategorija, kao osliči i srdela. Riba se najčešće konzumira jednom tjedno, i to kod kuće. Potrošači radije nabavljaju ribu na malim ribarnicama, nego u supermarketima i smatraju da je ponuda ribe dobra. Nažalost područje FLAG-a „Lostura“ zbog ograničenog broja objekata za

¹ Izvor: DZS, 09.12.2015. „Osnovne karakteristike potrošnje kućanstava u 2014.“, podatak se odnosi na zbrojnu količinu morske i slatkvodne ribe (6,2kg) + plodovi mora (0,7kg) + konzervirana i prerađena riba (0,8kg).

² Podaci preuzeti sa službenih stranica Uprave ribarstva <http://www.mps.hr/ribarstvo/default.aspx?id=15> 13.09.2016.

maloprodaju (tri ribarnice), njihovog trenutnog stanja i radnog vremena ne može udovoljiti potrebama potrošača (lokalnim i gostima), te na takav način iskoristiti u potpunosti postojeće opskrbne lance na lokalnom nivou i ponuditi lokalne proizvode ribarstva i akvakulture na cijelom svom području.

Slika 3. Ribarnica Biograd na Moru

Slika 4. Ribarnica Tkon

Slika 5. Ribarnica Pakoštane

Postoje dvije osnovne kategorije ribolova na moru u RH, a to su gospodarski i negospodarski. Gospodarski ribolov dijelimo na gospodarski ribolov u užem smislu i kategoriju malog obalnog gospodarskog ribolova, koji je izrazito ograničen po alatima i uvjetima obavljanja. Za gospodarski ribolov na području FLAG-a registrirano je 113 plovila što čini 20% ukupnog broja plovila ZŽ. Međutim, promatrajući ukupnu tonažu plovila (GT=gross tonnage) i snagu u kilovatima (kW) vidljivo je kako ukupni GT flote FLAG-a „Lostura“ iznosi samo 10,8% na razini Zadarske županije, dok ukupni kW čini samo 7,78% Zadarske županije.

Tablica 5. Broj plovila, ukupni GT i snaga na području FLAG-a u odnosu na ZŽ

	Broj plovila	Ukupni GT	Snaga (kW)
FLAG „Lostura“	113,00	2.646,31	13.503,12
Zadarska županija	565,00	24.463,00	173.444,00
Udio (%)	20,00	10,82	7,78

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede.

Što se tiče strukture plovila na području FLAG-a, najveći postotak (75%) čine plovila manja od 12 metara.

Tablica 6. Struktura ribarskih plovila na području FLAGA i ZD županiji

	do 12 m	12 - 18 m	18 - 24 m	24 - 40 m
Duljina plovila ZŽ	388	87	45	45
Duljina plovila FLAG	85	10	7	11

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Najveći broj plovila registriran je kao višenamjenska plovila (63,7%). Ova plovila karakteristična su za mediteranski tip ribolova, u kojem najčešće nema ciljanih vrsta i u kojem ribari često mijenjaju alat tijekom godine. Plivaričice čine 15% ribolovne flote FLAG-a, dok plovila za koćarski ribolov čine 19,4% ribolovne flote.

Tablica 7. Broj plovila prema vrsti ribolovnog alata na području FLAG-a i ZD županije

Plovila prema vrsti ribolovnog alata	Zadarska županija	FLAG "Lostura"	Udio pojedine vrste plovila u ukupnom broju plovila ZŽ
Plivaričari	214	17	7,94%
Kočari	547	22	4,02%
Višenamjenska plovila	3.278	72	2,20%
Ostalo		2	
Ukupno	4.039	113	2,8%

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Najveći ulov ribara sa područja FLAG-a registriran je 2015. godine kada je iznosio 9.242,94 tone (oko 20% ukupnog morskog ulova Zadarske županije), a najmanji ulov zabilježen je 2012. godine kada je iznosio 5.907 tona. Porast ulova od 2013. godine nadalje, posljedica je povećanog ulova male plave ribe plivarićom za malu plavu ribu.

Tablica 8. Ukupan morski ulov na području FLAG-a u kg za razdoblje 2011. - 2015. godine

	2011	2012	2013	2014	2015
Bijela riba	107.245,56	120.460,51	126.735,89	107.436,50	138.792,83
Glavonošci	45.949,65	47.167,30	40.065,85	71.055,85	56.229,79
Hrskavična riba	7.146,25	6.069,75	4.279,30	4.621,92	6.637,40
Mala plava riba	6.551.959,50	5.713.303,60	6.705.726,59	7.587.812,00	8.993.554,90
Ostali organizmi	31,00	56,00	50,00	20,00	82,00
Rakovi	8.560,83	14.143,60	23.136,08	24.410,20	33.766,65
Školjkaši	6.870,70	1.754,50	1.567,00	1.087,00	742,00
Velika plava riba	5.285,40	4.406,80	15.498,00	30.203,15	13.142,80
Ukupno FLAG	6.733.048,89	5.907.362,06	6.917.058,71	7.826.646,62	9.242.948,37

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

U ukupnom morskom ulovu ribara sa području FLAG-a u 2015. godini, ulov plave ribe iznosio je 97,44% ukupnog ulova, dok je ulov bijele ribe činio svega 1,5% ukupnog ulova. Ulov školjkaša, glavonožaca, rakova, hrskavične ribe i ostalih organizama čini svega 1,05% ukupnog ulova. Najzastupljenija vrsta u ulovu i iskrcaju ribara na području FLAG-a jesu srdela koja je činila 77,4% ukupnog morskog ulova u 2015. godini, dok je udio inćuna u ukupnom ulovu iznosio 18%.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, Uprave ribarstva, iskrcaj ribe i drugih morskih organizama obavlja se na 6 iskrcajnih mjesta (Biograd na Moru, Pakoštane, Turanj, Kraj, Tkon i Pašman). Od ukupno 6 iskrcajnih mjesta, polovica se nalazi na otocima.

Tablica 9. Iskrcaj (kg) prema iskrcajnim mjestima na području FLAG-a u 2015. godini

Iskrcajno mjesto	Iskrcaj (kg)
Biograd - glavni mul	3.288.168,97
Tkon	71.024,70
Pakoštane	26.148,10
Kraj	4.586,40
Turanj	1.373,50
Pašman	1.057,50
Ukupno (kg):	3.392.359,17

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

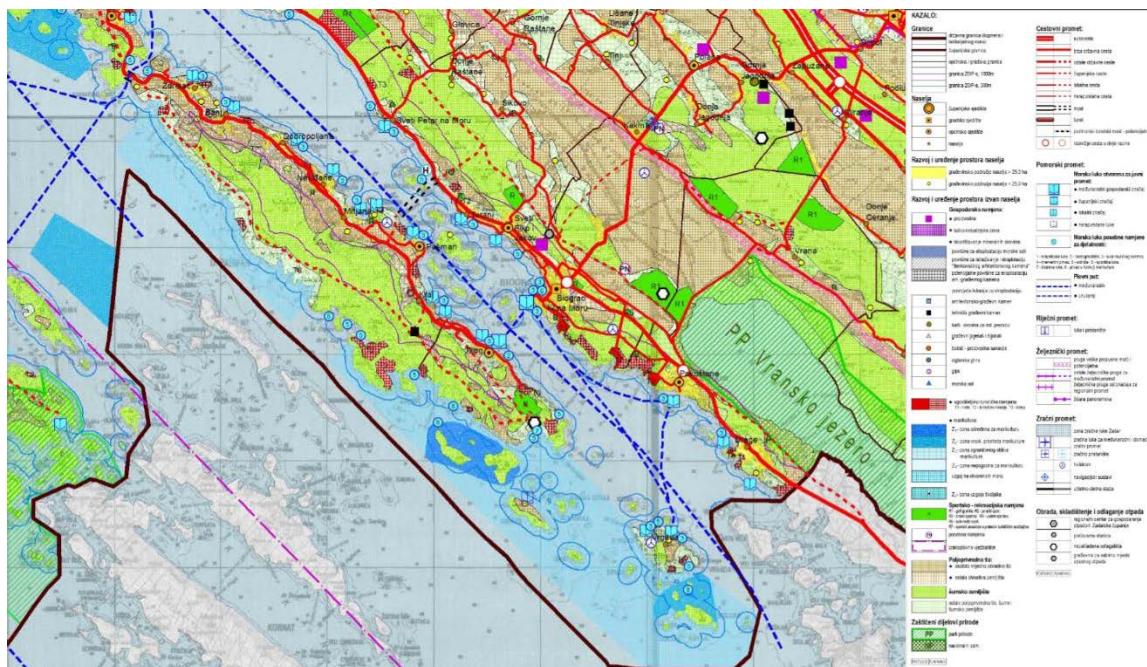
Najznačajnije iskrcajno mjesto na području FLAG-a nalazi se u Biogradu na Moru u kojem je u 2015. godini iskrcano 97% ukupno iskrcajanog morskog ulova. Na drugom mjestu je iskrcajno mjesto Tkon s 71.024,7 kg (2% ukupnog iskrcaja na području FLAG-a).

Akvakultura

Na području ZŽ u 2015. godini bilo je registrirano 27 uzgajivača, od čega se njih 4 nalazi na području FLAG-a. Od 36 registriranih lokacija uzgajališta na području ZŽ, 17 se nalazi na području FLAG-a. U 2016. godini uzgajališta su evidentirana na području općina Tkon (13), Pašman (1) i Pakoštane (2). Od 7 gospodarskih subjekata, koji na prostoru FLAG-a imaju

koncesije za obavljanje uzgoja školjkaša i ribe, njih 4 ima registrirano sjedište na području FLAG-a, dok je ostalima sjedište registrirano na području Zadra.³

Slika 6. Korištenje i namjena prostora - prostori za razvoj i uređenje ribarstvenog područja

Izvor Prostorni plan ZŽ izmjene i dopune

Najveća proizvodnja ribe iz užgajališta ostvarena je 2014. godine 3.099 tona, dok je najveći porast proizvodnje u odnosu na prijašnju godinu ostvaren 2012. godine (22,2%). Promatrajući trend uzgoja ribolovnih vrsta najveće povećanje registrirano je u uzgoju komarče (orade), čija se proizvodnja u odnosu na 2011. godinu utrostručila.

Tablica 10. Proizvodnja u uzgoju morskih organizama na području FLAG-a (u kg) 2011. - 2014. godine

	2011	2012	2013	2014
Tuna	499.994	410.995	602.704	602.746
Lubin	805.424	1.025.232	775.540	307.926
Komarča	668.424	1.012.809	1.185.564	2.177.451
Hama	29.866			10.877
Ukupno	2.003.708	2.449.036	2.563.808	3.099.000

Izvor: Uprava ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede

Ribarska infrastruktura

Ribarska logistika i infrastruktura, koja se veže za sektor ribarstva obuhvaća iskrcajna mjesta, privezišta, remontna brodogradilišta, prometnu povezanost obalne infrastrukture, poduzetničke zone u kojima je smještena logistika (prihvat ribe, smrzavanje i skladištenje ribe, preradbeni kapaciteti, održavanje ribarskih alata i opreme) i opskrbu plovila gorivom.

U proceduri usklađivanja s evropskim propisima RH je donijela odluku o popisu iskrcajnih mjesta za ribarska plovila, koja obavljuju gospodarski ribolov na moru, gdje su iskrcajna mjesta podijeljena u dvije skupine: iskrcajna mjesta za plovila manja od 15 metara duljine i iskrcajna mjesta za plovila veća od 15 metara. Iskrcajna mjesta namijenjena za plovila čija je duljina manja od 15 metara, raspoređena su u luke različite razine značajnosti, kao i u okviru sportskih luka i lučica. U ovu kategoriju spadaju i plovila malih brodica (5 do 6 metara) do plovila, koja imaju potrebe gotovo jednake onima u višoj kategoriji. Različitost sudionika ribarskog sektora, različita

³ Izvor: Registar farmi riba i školjkaša (25.07. 2016.), Ministarstvo poljoprivrede

količina iskrcane ribe, kao i različit položaj u prostoru, uvjetuju potrebu različitog stupnja uređenja iskrcajnih mjestra. Iskrcajna mjestra najčešće imaju cestovni pristup, međutim prisutan je problem regulacije prometa oko iskrcajnog mesta ili se iskrcaj obavlja otežano zbog ljetnih gužvi (Biograd na Moru). Iako veličina flote i količina iskrcane ribe ne ukazuju na potrebu uređenja iskrcajnih mesta u manjim naseljima, boljim stanjem zasigurno bi se ujedno razvoj ruralnog obalnog prostora. Na području FLAG-a nalaze se 2 iskrcajna mesta za plovila veća od 15 metara duljine (Turanj i Biograd na Moru) te 4 iskrcajna mesta za plovila manja od 15 metara duljine. Jedan od problema za iskrcajna mesta veća od 15 metara jest da oni ne udovoljavaju osnovnim higijensko sanitarnim uvjetima za iskrcaj ribe. To se posebno odnosi na flotu koja lovi sitnu plavu ribu, što može značajno utjecati na kvalitetu i cijenu iskrcane ribe.

Na području grada Biograda na Moru djeluje pogon Tvornica mreža, jedina takva tvrtka na području čitave RH. Pogon predstavlja izraziti razvojni potencijal ovog područja, a prijenosom znanja i iskustava potrebno je održati tradiciju popravka i izrade, a ostaje prostora i za turističku valorizaciju vještina popravljanja ribarskih mreža.

Manji brodovi i veće brodice redoviti remont obavljaju većinom u marinama, a nerijetko je slučaj i da se remont brodica obavlja na mjestima koja nisu predviđena za ovu djelatnost (javne površine) i to najčešće zbog potrebne dostupnosti vode i struje. Najznačajniji remontni servis nalazi se u Kalima, Nauta Lamjana te ima kapacitet obavljanja remonta za brodove do 50 metara i 300 tona. Veći dio ribarskih plovila koriste pogonske strojeve, koje troše dizelsko gorivo i suočavaju se s limitiranim brojem benzinskih postaja opskrbljenih plavim dizelom. Benzinska postaja značajna za područje FLAG-a nalazi se u Biogradu na Moru, međutim zbog limitiranih kapaciteta postoji problem nemogućnosti istovremenog korištenja više plovila.

Turizam

Sektor turizma, odnosno djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, u ZŽ od 2008. godine bilježe stalni rast pokazatelja poslovanja (broj turističkih dolazaka i noćenja), rast broja zaposlenih te rast prihoda. Na području ZŽ u 2015. godini zabilježeno je 1.549.557 dolazaka turista te je ostvareno 10.716.935 noćenja. Bogati riblji fond i stoljetna tradicija ribarstva na području FLAG-a otvara mogućnost za razvoj ponude ribolovnog turizma. Ribolovni turizam je jedan od vrlo razvijenih oblika turizma u svijetu, koji generira visoke prihode, a za koji postoje veliki razvojni potencijali ovog područja. Međutim, potreban je dodatan angažman svih dionika u osmišljavanju kvalitetne ponude tog specifičnog oblika turizma. Na području FLAG-a aktivno je 6 sportsko ribolovnih društava (ŠRD „Kunjka“, „Račina“, „Šarun“, „Škrpina“, „Podlanica“ i „Pakoštane“), koja su u 2015. godini izdale 105 dozvola za sportski ribolov (16,27% na razini Zadarske županije). Područje Vranskog jezera jedino je područje na kojem se obavlja slatkovodni ribolov na području FLAG-a, a unazad tri godine bilježi trend porasta gostiju koji se bave ribolovom, za prosječno 30% na razini godine. Ribolovne vrste koje su predmet lova su: šaran, štuka, som i babuška. Od ukupnog broja izdanih dozvola u 2015. godini (1.349) najviše je izdano dnevnih dozvola (otprilike 60%), a dnevni prosjek ribiča na godišnjoj razini na jezeru iznosi 30-ak.

Prema Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova o razvrstavanju naselja u turističke razrede, na području FLAG-a je registrirano 10 naselja pod turističkim razredom B, 3 naselja pod turističkim naseljem A (Biograd na Moru, Sveti Filip i Jakov i Pakoštane), a jedino naselje pod kategorijom C je Vrgada. Turistička djelatnost od velike je važnosti i za područje FLAG-a, s obzirom na velik udio osoba koje se bave djelatnosti pružanja smještaja. Broj noćenja na području FLAG-a u stalnom je porast u posljednjih nekoliko godina te je 2015. godini zabilježeno 368.378 dolazaka (23,7% ukupnih dolazaka na području ZŽ) te je ostvareno 2.646.937 noćenja (24,7% ukupnih noćenja na području ZŽ), što je porast od 5,7% u noćenjima te 4,8% u dolascima u odnosu na prijašnju godinu. Najveći broj noćenja ostvaren je u Biogradu na Moru (1.225.090) i

Pakoštanima (657.776). Po strukturi smještaja najviše noćenja je ostvareno u privatnom smještaju (35%), zatim slijede kampovi (26%), hoteli i turistička naselja (18%), nautika (10%) te vikend kuće (9%). Blizina većini EU odredišta (1-2 sata leta za većinu odredišta te 3-8 sati vožnje autom), 2600 sati sunca godišnje, očuvanost prirode i blizina nacionalnih parkova i parkova prirode (NP Paklenica, NP Kornati, PP Telaščica, NP Plitvice, PP Vransko jezero), predstavljaju iznimani turistički potencijal te ostavljaju prostora za daljnja ulaganja i razvoj turizma.

Grafikon 3. Dolasci i noćenja na području FLAG-a u 2015. godini

Izvor: Turistička zajednica Zadarske županije

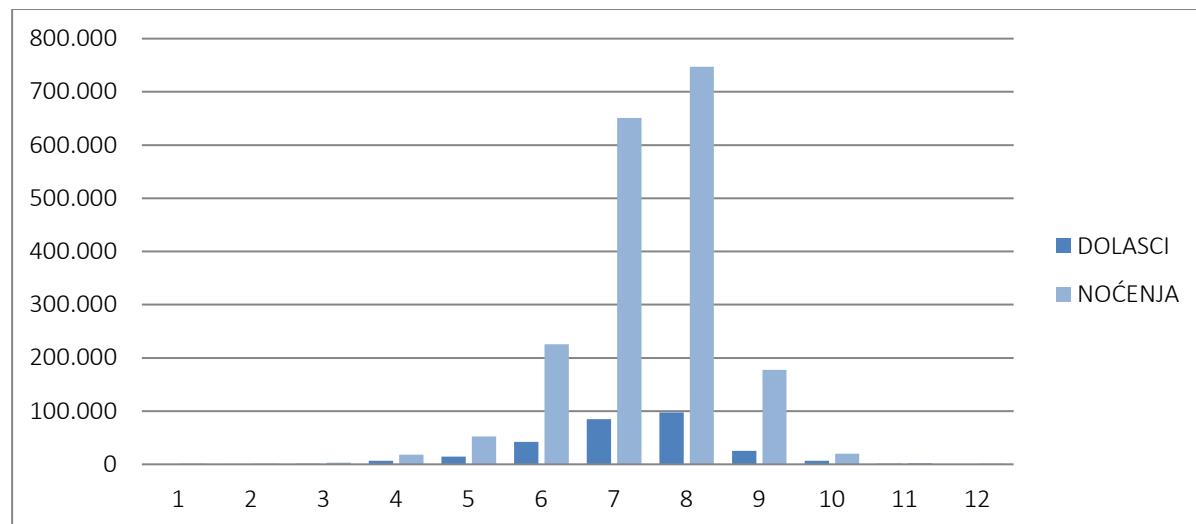
Struktura ponude prema vrstama turističkih objekata pokazuje kako su najzastupljeniji privatni smještajni objekti (35%) i kampovi (26%). S obzirom na broj gostiju te broj ostvarenih noćenja u 2015. godini može se zaključiti kako gosti na području FLAG-a u prosjeku ostvare 7,1 noćenja po dolasku, stoga je osim jačanja kvalitete turističke ponude, potrebno ponuditi i nove sadržaje kojima će se pozitivno utjecati na produljenje sezone. Veliku ulogu u razvoju turizma na području FLAG-a ima nautički turizam, koji svake godine privlači sve veći broj gostiju, međutim potrebna su daljnja ulaganja u nautičku infrastrukturu i daljnju promociju područja FLAG-a kao prepoznatljive nautičke destinacije.

Nedostatak smještajnih objekata više kategorije, ograničena ponuda kvalitetnih enoloških i gastronomskih usluga, kvalitetna infrastruktura te nedostatak zabavnih sadržaja područja su u koja su potrebne daljnje investicije. Većina događanja i manifestacija organiziraju se u ljetnim mjesecima, te dolazi do preklapanja i centraliziranosti istih u većim urbanim središtima, dok ruralna područja ostaju nedovoljno valorizirana. Manifestacije s ciljem promocije ribarstva i lokalne tradicije organiziraju se u obliku ribarskih noći na području svih jedinica lokalne samouprave. Međutim, nedostaje približavanje tradicionalnog ribarstva i alata te gastronomije gostima na način da i sami gosti aktivno sudjeluju u pripremi hrane. Od autohtonih tradicijskih jela možemo navesti pripremu sušene hobotnice, koja je specijalitet na području Općine Pašman, ali nedovoljno turistički valorizirana te predstavlja potencijal u području razvoja specifičnih oblika turizma.

Nautički turizam na području FLAG-a spada u već razvijene oblike turizma, dok arhipelag na području Šibensko-kninske i Zadarske županije spada u najatraktivniji na čitavom Jadranu. Ovaj oblik turizma bilježi stalni porast broja plovila i noćenja, međutim bez obzira što je Jadransko more pogodno za plovidbu od ožujka do studenog preko, 80% noćenja ostvaruje se od lipnja do rujna. Na području FLAG-a dvije najznačajniji nautičke marine nalaze se u Biogradu na Moru, marina Šangulin i Kornati, koje raspolažu s 1.500 vezova (35% ukupnih vezova u Zadarskoj županiji) i domaćini su Biograd boat show-a, najvećeg sajma nautike u Hrvatskoj. Turističkih brodova, koji nude turističke ture uglavnom u PP Telaščica te NP Kornati, na području FLAG-a u 2016. godini bilo je 22. Glavna luka polaska turističkih brodova nalazi se u Biogradu na Moru (11 brodova), dok turistički brodovi još polaze iz Neviđana, Sv. Filip i Jakova, Mrljane, Drage i

Pakoštane. Za daljnji razvoj ovog sektora nužno je osmisliti rute i događanja na toj ruti, kako bi se dodatno podigla kvaliteta specifičnih oblika turizma. Još jedan od razvojnih potencijala ovog područja uključuje daljnje aktivnosti povezane s ribolovnim turizmom poput posjeta uzgajalištima.

Grafikon 4. Dolasci i noćenja po mjesecima na području FLAG-a u 2014. godini

Izvor: Državni zavod za statistiku

Problem sezonalnosti jedan je od temeljnih problema turizma, kako hrvatskog turizma, tako i onog Zadarske županije i područja FLAG-a. Godišnji odmor, praznici te klima predstavljaju ograničenja za stvaranje turističke ponude. Podaci dobiveni analizom resursne turističke osnove ukazuju kako bi područje FLAG-a turistički razvoj trebalo usmjeriti prema ljetno-kupališnom, nautičkom, ribolovnom, ruralnom, aktivnom i avanturističkom turizmu, a goste izvan sezone moglo bi se privući kombinacijom zabavnim, kulturnim, wellness i sportsko rekreativskim događanjima.

Tablica 11. Što može dovesti goste izvan sezone?

	regija										
	BIOGRADSKA RIVIJERA	BUKOVICA I DONJE POZRMANJE	DUGOTOČKA OTOČNA SKUPINA	UČKO-POUNSKI PROSTOR	OTOK PAG	PODVELEBITSKI KI KANAL I VELEBIT	RAVNI KOTARI	UGLIJANSKO – PAŠMANSKA OTOČNA SKUPINA	ZADARSKA RIVIJERA	Total	
Zabavna događanja	▲ 67,3%	▼ 30,0%	▲ 67,5%	▼ 27,3%	➡ 36,7%	▼ 17,9%	▲ 56,0%	▲ 52,5%	▲ 55,6%	52,1%	
Priroda i doživljaji u prirodi	➡ 63,3%	▲ 90,0%	➡ 57,5%	▼ 36,4%	➡ 70,0%	▼ 46,4%	➡ 66,0%	▼ 35,0%	▼ 43,9%	50,4%	
Sportski i rekreativski sadržaj	▲ 71,4%	▲ 70,0%	➡ 52,5%	▼ 20,5%	▼ 30,0%	▼ 32,1%	▲ 58,0%	➡ 45,0%	➡ 48,3%	49,7%	
Kulturna događanja, te posjeti muzejima i izložbama	▲ 73,5%	➡ 30,0%	▲ 52,5%	▼ 9,1%	▼ 20,0%	▼ 7,1%	➡ 44,0%	➡ 47,5%	➡ 50,5%	45,9%	
Gastronomija	➡ 63,3%	▲ 90,0%	▼ 37,5%	▼ 20,5%	➡ 56,7%	▼ 17,9%	➡ 58,0%	➡ 60,0%	▼ 39,7%	45,4%	
Wellness / spa / bazeni	▲ 51,0%	▼ 0,0%	▲ 55,0%	▼ 15,9%	➡ 20,0%	▼ 14,3%	➡ 28,0%	▲ 47,5%	▲ 49,5%	40,9%	
Zdravstveni programi	▲ 49,0%	▼ 10,0%	▲ 40,0%	▼ 15,9%	➡ 30,0%	▼ 10,7%	▲ 38,0%	▲ 37,5%	▲ 40,0%	36,7%	
Posebne cijene smještaja	➡ 36,7%	▼ 10,0%	▼ 20,0%	▼ 22,7%	➡ 26,7%	▼ 10,7%	▼ 22,0%	▲ 57,5%	➡ 39,2%	33,8%	
Povoljan prijevoz	➡ 30,6%	▼ 0,0%	➡ 30,0%	➡ 25,0%	➡ 26,7%	▼ 10,7%	➡ 36,0%	▲ 65,0%	➡ 33,4%	32,5%	
Ne znam	69,4%	30,0%	0,0%	27,3%	10,0%	10,7%	2,0%	5,0%	10,8%	15,1%	
Ništa	20,4%	0,0%	2,5%	15,9%	0,0%	3,6%	8,0%	2,5%	3,7%	5,8%	
Nešto drugo	8,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,1%	4,0%	2,5%	2,2%	3,1%	

Izvor: Plan razvoja turizma Zadarske županije 2013-2023

Poljoprivreda i šumarstvo

Na području FLAG-a u 2015. godini bilo je registrirano 1.148 poljoprivrednih gospodarstava, koji su raspolagali s ukupno 2.454 ha površine, tj. na području Zadarske županije raspolažu s ukupno 10% poljoprivrednog zemljišta. Ukupan broj parcela korištenog poljoprivrednog zemljišta na području FLAG-a u 2015. godini iznosi 3.315, prosječna veličina parcele iznosi 4,02 ha, a prosječan broj parcela po poljoprivrednom gospodarstvu iznosi 6,11. Iz toga možemo zaključiti kako je poljoprivredna proizvodnja otežana, zbog usitnjjenosti posjeda te njihovoj nepristupačnosti na otocima, koji onemogućava uporabu strojeva i uređaja, kao i transport proizvoda. Problemi povezani s nedovoljnom okrugljenosti zemljišta dovode do neefikasne proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, stoga je potrebno razumijevanje poljoprivrednika u inicijativi za udruživanjem te formiranjem poljoprivrednih udruženja koji će smanjiti troškove i povećati efikasnost proizvodnje.

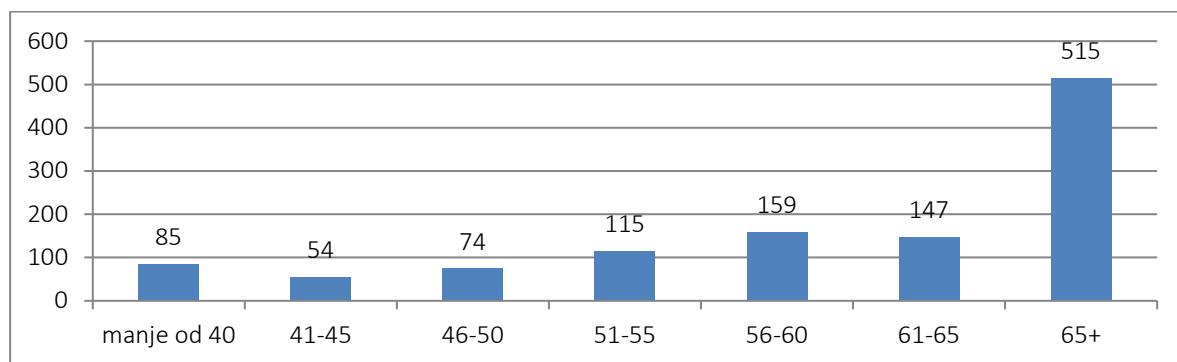
Tablica 12. Broj i veličina poljoprivrednih gospodarstava na području FLAG-a u 2015. godini

JLS	< 3		< = 3 i < 20		> = 20 i < 100		> = 100 i < 1500		UKUPNO	
	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)
Biograd N/M	183	161,98	17	83,65	1	87,87	1	813,39	202	1.146,89
Pakoštane	243	261,88	29	138,46	1	47,72	0	0,00	273	448,06
Pašman	234	247,78	10	44,87	1	50,42	0	0,00	245	343,07
Sveti Filip i Jakov	213	234,47	35	152,40	2	60,76	0	0,00	250	447,63
Tkon	57	64,34	1	3,83	0	0,00	0	0,00	58	68,17
Ukupno	930	970	92	423	5	247	1	813	1.028	2.454

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Po strukturi gospodarstava, dominantan je oblik obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, odnosno od ukupnog broja PG-a njih 98,7% je registrirano kao OPG. Od promatranih JLS najviše PG-a je registrirano na području Pakoštana (298) i Sv. Filipa i Jakova (280). Obrazovna struktura nositelja PG-a ukazuje na manjak stručnih kompetencija s obzirom da samo 2,91% nositelja PG-a posjeduje visoku stručnu spremu, 9,79% nema završenu osnovnu školu, 18% ima završenu osnovnu školu, a najviše je nositelja s završenom srednjom školom (38,45%). Dobna struktura nositelja PG-a također je nepovoljna. Iz donjeg grafikona je vidljivo kako su nositelji PG-a uglavnom osobe starije od 65 godina (44%), dok je istovremeno udio nositelja mlađih od 40 godina samo 7,4%. Spolna struktura nositelja PG-a ukazuje na to da je poljoprivreda još uvijek djelatnost u kojoj je dominantna muška populacija, s obzirom da je udio žena kao nositelja PG-a na području FLAG-a samo 14%.

Grafikon 5. Dobna struktura nositelja PG-a na području FLAG-a u 2015. godini

Izvor: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Najzastupljenije poljoprivredne vrste prema podacima iz AGRONET-a, na području FLAG-a su maslina (438 ha), kukuruz (234 ha), ugar (105 ha), stočni grašak (75,12 ha) i plemenita vinova loza (59,74 ha). Najviše površina maslina nalazi se na otoku Pašmanu (192 ha) što je 43% ukupne površine. Maslinarstvo na području FLAG-a ima dugu tradiciju i svoju prepoznatljivost te postoje vrlo veliki potencijali za daljnji razvoj ove poljoprivredne kulture. Od sorti maslina koje uspijevaju na ovom području to su Oblica, Levatninka, Karbunčela, Oštrica, Lastovka i Dužica. Najčešće sorte vinove loze su crne sorte plavina crna, syrah, merlot, cabernet sauvignon i grenache, dok su bijele sorte maraština bijela, ugni blanc i gogić bijeli. Plaćanja za prijelaz na ekološku proizvodnju isplaćena su za ukupno 92 ha u 2015. godini, dok su plaćanja za održavanje ekološke poljoprivredne proizvodnje isplaćena za ukupno 9,68 ha.

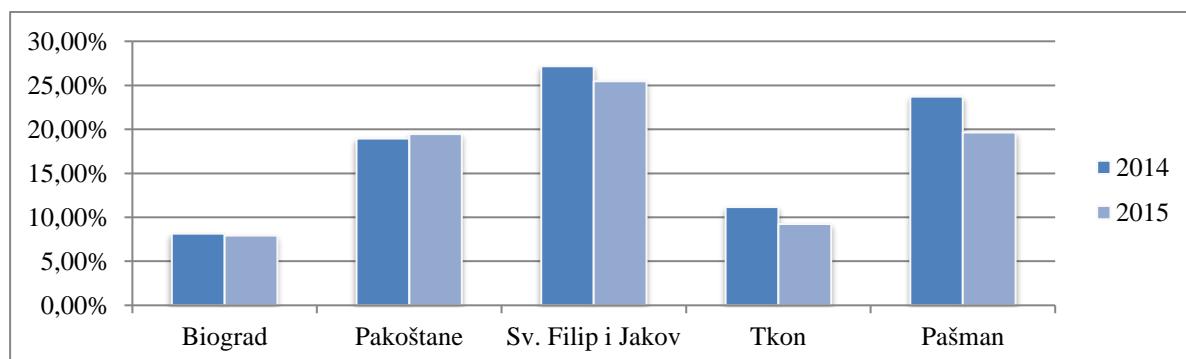
1.2.2. Stanje gospodarstva

U 2015. godini došlo je do zaokreta višegodišnjih uglavnog negativnih gospodarskih trendova na razini Zadarske županije, a pozitivni poslovni rezultati prenijeli su se i na gospodarstvo područja FLAG-a „Lostura“. Zabilježeni su porast prihoda od poslovanja za 13% i rast investicija od 115% u odnosu na prethodnu godinu na razini ZZ. Prosječna plaća u 2015. godini iznosila je 4.711,11 kn, što je porast od 2,5% u odnosu na prethodnu godinu, a najveća prosječna plaća isplaćena je u djelatnosti prijevoza i skladištenja (9.752,69 kn⁴)

1.2.3. Tržište radne snage

Stopa nezaposlenosti na području FLAG-a pod izrazitim je sezonskim utjecajem. Prepoznatljiv je trend najveće stope nezaposlenosti koncem ožujka, u razdoblju kada se u evidenciju nezaposlenih osoba prijavi većina osoba koje su bile zaposlene na sezonskim poslovima. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za mjesec ožujak 2016. godine na području FLAG-a je bilo nezaposleno 843 osobe (10,09%), od čega 527 žena (65,5%) i 316 muškaraca (37,49%). Iako posljednjih nekoliko godina stopa nezaposlenosti na području FLAG-a bilježi trend pada, ona je još uvijek na izrazito visokoj razini od 16,34% u 2015. godini.

Grafikon 6. Kretanje stope nezaposlenosti na području FLAG-a 2014. - 2015. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Zadar

Problem nezaposlenosti mladih aktualan je kako na nacionalnoj, tako i na razini FLAG-a. Udio nezaposlenih mladih osoba do 29 godina na području FLAG-a koncem 2015. godine iznosio je 31,3% od ukupno nezaposlenih osoba, iako manje od nacionalnog prosjeka (40,1%) i dalje zabrinjavajući podatak. Nužno je usklađivanje politika zapošljavanja sa stvarnim potrebama na tržištu rada u obliku poticanja strukovnih oblika obrazovanja za čime postoji velika potražnja na tržištu rada. Još jedna od ranjivih skupina su žene starije od 45 godina, koje se suočavaju s problemom težeg uključivanja na tržište rada.

⁴ Izvješće o stanju gospodarstva HGK 2016. lipanj

Tablica 13. Dobna struktura nezaposlenih osoba na području FLAG-a krajem 2015. godine

JLS	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 i više
Biograd na moru	15	32	33	21	34	38	30	28	30	13
Pakoštane	18	38	31	24	17	30	22	16	18	18
Pašman	2	6	16	12	5	9	7	6	11	5
Sveti Filip i Jakov	16	35	18	36	25	25	20	24	39	14
Tkon	2	6	3	4	3	4	4	1	2	1

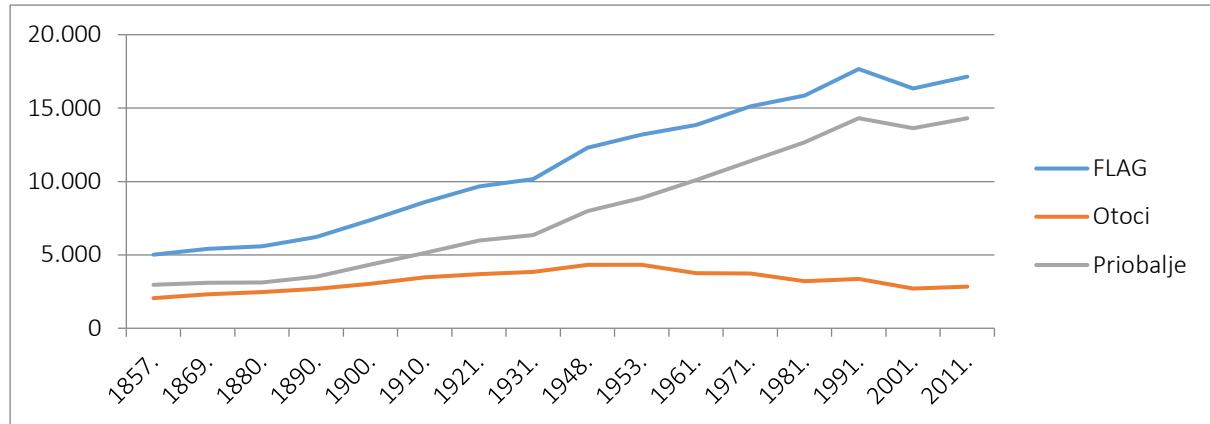
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

1.3. Demografske i socijalne značajke područja

1.3.1. Kretanje broja stanovnika na području FLAG-a „Lostura“

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine na području FLAG-a registrirano je 17.143 stanovnika, od čega 8.586 žena (49,9%) i 8.557 muškaraca (50,1%). Područje FLAG-a sudjeluje u ukupnom stanovništvu ZŽ s 10%, a s obzirom na gustoću stanovništva od 78,05 st/km² nalazi se iznad prosječne gustoće naseljenosti ZŽ (46,66 st/km²) i malo iznad nacionalnog prosjeka (75,71 st/km²). Najveći broj stanovnika registriran je na području Grada Biograda na Moru (5.569). U međupopisnom razdoblju od 2001.-2011. zabilježen je porast broja stanovnika na području FLAG-a za 4,9%, a najveći porast registriran je na području općine Tkon (7,9%) i općine Pakoštane (6,2%). Iz donjeg grafikona dugogodišnjeg kretanja broja stanovnika vidljiv je trend pada broja stanovnika na otocima u odnosu na priobalje, što ukazuje na velik problem iseljavanja i izumiranja otočnog stanovništva.

Grafikon 7. Broj stanovnika na području FLAG-a 1857. - 2011. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku

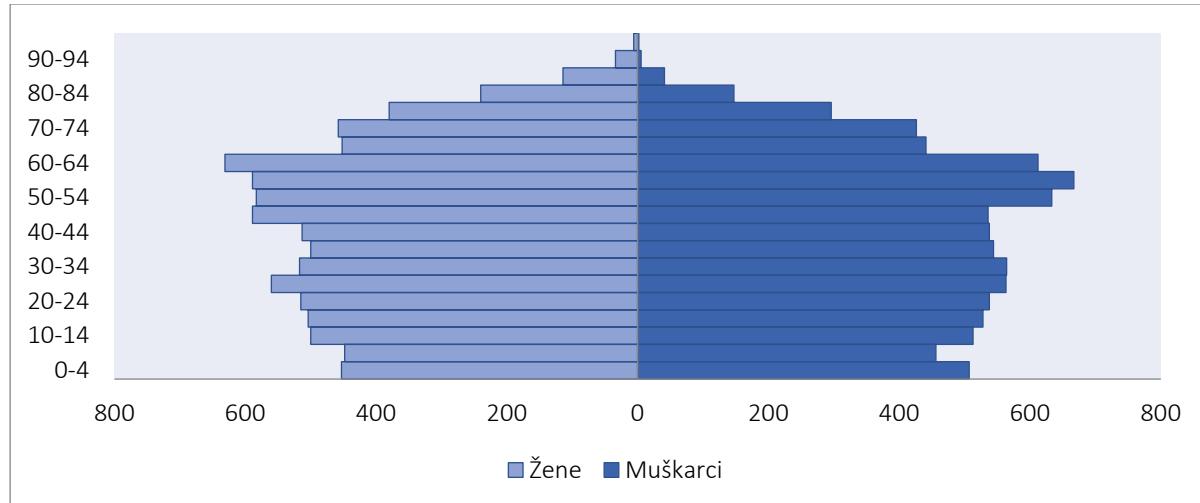
1.3.2. Dobno-spolna struktura stanovništva

Zadarska županija bilježi porast stanovništva u međupopisnom razdoblju, međutim suočena je s procesom starenja, koji je prisutan kako na nacionalnoj razini tako i na području FLAG-a. Analiza međupopisnog razdoblja ukazuje na povećanje udjela stanovništva starijeg od 65 godina sa 3.357 (20,55%) na 4.285 (25%) uz istovremeno smanjenje broja mlađog stanovništva do 19 godina sa 4.318 (26,43%) na 3.909 (22,8%), dok najveći udio čini zrelo stanovništvo s više od polovice ukupnog stanovništva u 2011. godini.

Prosječna starost stanovništva na području FLAG-a prema posljednjem popisu iz 2011. godine iznosila je 42 godine, najveća prosječna starost registrirana je na području Općine Pašman (47,6 godina), dok je najmanja prosječna starost evidentirana na području Općine Pakoštane (39,7 godina). Vitalni indeks u demografiji označava odnos broja rođenih prema broju evidentiranih

smrtnih slučajeva, a on je na području FLAG-a najviši na području Grada Biograda na moru (141,5), zatim slijede općine Pakoštane (127,5), Sv. Filip i Jakov (81,6), Tkon (76,9) i Pašman (43,3). Vitalnim indeksom ponovno se potvrđuje negativan podatak o depopulaciji i odumiranju stanovništva naseljenim na otocima.

Grafikon 8. Dobro spolna struktura stanovništva na području FLAG-a u 2011. godini

Izvor: Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva 2011. godine

1.3.3. Obrazovna struktura stanovništva

Analiza obrazovne strukture na području FLAG u 2011. godini pokazuje kako je 13.791 osoba steklo neki stupanj obrazovanja, dok 451 osoba nema nikakav oblik obrazovanja. Najveći broj osoba bez škole registriran je na području Općine Sv. Filip i Jakov (226 osoba), zatim slijedi Grad Biograd na Moru (105 osoba). U obrazovnoj strukturi najviše je osoba sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, njih 44,59%. Visoko obrazovanje steklo je 9,48% od ukupnog broja stanovnika, dok 26,7% ima završeno samo osnovnu školu.

Tablica 14. Obrazovna struktura po općinama na području FLAG-a "Lostura"

JLS	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
Biograd na Moru	105	770	2670	737
Pakoštane	99	835	1702	268
Pašman	14	365	934	194
Sv. Filip i Jakov	226	814	2016	365
Tkon	7	155	322	62
Ukupno	451	2.939	7.644	1.626

Izvor: Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva 2011. godine

Pozitivan je podatak da se broj studenata na području FLAG-a povećava, s izuzetkom Općine Sveti Filip i Jakov, koja bilježi trend pada broja studenata. Prema podacima državnog zavoda za statistiku, u 2014. godini je na području FLAG-a bilo registrirano 530 studenata.

1.3.4. Školstvo i kultura

Osnovno školstvo na području FLAG-a organizirano je u 4 osnovne škole, 9 područnih škola te jednoj srednjoj školi, koja je smještena na području Grada Biograda na Moru. U školskoj godini 2015./2016. u osnovnim školama na području FLAG-a bilo je registrirano 1.490 učenika te se broj učenika unatrag tri godine nije znatno mijenjao. Stanje školske infrastrukture je zadovoljavajuće, iako je nužna modernizacija osobito u pogledu informatičke opreme. U srednjoj školi Biograd na Moru učenici se mogu opredijeliti za smjerove opća gimnazija, ekonomist,

brodograditelj, brodomehaničar, instalater grijanja i klimatizacije, vodoinstalater i plinoinstalater, a broj učenika koji su pohađali ovu školu u školskoj godini 2015./2016. iznosio je 319, od čega više od polovice učenika (200 učenika) otpada na gimnazijski i ekonomski smjer.

Predškolski odgoj na području FLAG-a odvija se u 5 vrtića, koji su u školskoj godini 2014/2015 brojili 472 djece, što je povećanje u odnosu na prethodnu školsku godinu za 9%. Od 5 ustanova za predškolski odgoj, obroci se nude u 3 vrtića, a obroci pripremani od ribljih proizvoda na meniju su jednom tjednom (panirani proizvodi od tune i škrpine). S obzirom na visoku energetsku vrijednost ribljih proizvoda nužna je edukacija i animacija najmlađeg stanovništva o važnosti zastupljenosti ribe u prehrani.

Kulturna infrastruktura na području FLAG-a zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva u većim naseljima, dok u zaobalnom i otočnom prostoru izostaje s obzirom na brojnost udruga iz područja kulture. U većini mjesta, kulturno umjetnička društva raspolažu s prostorijama u kojima mogu pripremati svoje nastupe ili izložbe, međutim nužna je modernizacija pojedinih objekata uslijed njihove zapuštenosti.

2. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja, uključujući SWOT analizu

2.1. Rezultati analize stanja

Uzimanje u obzir svih identificiranih potreba ribarstvenog područja je izvan mogućnosti ove LRSR, međutim utvrđene su najvažnije potrebe na temelju opsežnih rasprava na lokalnoj razini između ključnih dionika.

Općenito

Iznimno povoljan geoprometni položaj FLAG-a „Lostura“, visoka kvaliteta čistoće mora, iznimna očuvanost okoliša (NATURA 2000), velik broj spomenika kulturne baštine, blizina nacionalnih parkova i parkova prirode (NP Kornati, PP Vransko jezero i PP Telaščica) predstavljaju iznimno razvojni potencijal promatranog područja u sektorima ribarstva, poljoprivrede i turizma. Neravnomjeran gospodarski razvoj te koncentracija većine aktivnosti u urbanim središtima, karakteristična je za područje FLAG-a. Depopulacija i pad gospodarske aktivnosti na otocima problem je, kojem je potrebno pristupiti sustavno i s ciljem zadržavanja mladih ljudi u ruralnim sredinama, na način da se osigura adekvatna društvena i gospodarska infrastruktura.

Analiza stanja ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“ prikazuje veliki potencijal za razvoj aktivnosti temeljenih na prirodnim i kulturnim značajkama područja, kroz povezivanje sa sektorom ribarstva. Prirodna baština u odnosu na veličinu područja je raznolika i očuvana. Zabilježena čistoća mora na obalnom području FLAG-a izvrsne je kakvoće, što također govori u prilog daljnog razvoja povezanog sa turizmom. Međutim, zbog stalnog porasta gostiju potrebno je ulagati u zaštitu okoliša, kako bi kvaliteta mora takva i ostala. Kulturna baština je bogata, jedinstvena i zbog smještaja ribarstvenog područja, tradicionalno povezana s ribarstvom i pomorstvom. Dokaz tome je, veliki broj registriranih i evidentiranih kulturnih dobara te određeni broj udruga iz područja kulture, koje doprinose očuvanju tradicijske baštine, kao i različite manifestacije putem kojih se prikazuju tradicijske metode ribarenja i pripremanja hrane. Primjetno je, kako postoji dosta prostora za unaprjeđivanje takvih manifestacija, kroz jedan profesionalniji pristup u planiranju i organiziranju manifestacija. Blizina grada Zadra otežava decentralizaciju zdravstvenog i školskog sustava te povećava troškove obrazovanja stanovnika sa ribarstvenog područja i doprinosi problemu stareњa i depopulaciji otočnog stanovništva, koje posjeduju znanje o tradiciji i vještinama povezanih s ribarstvom.

Sezonalnost turističke ponude je također povezana sa van sezonskom nezaposlenošću, pogotovo ranjivih skupina, žena starijih od 45 godina i mladih do 29 godina. Karakteristike unutar područja

su općenito slabo valorizirane i centralizirane, s obzirom da je na području jedna od glavnih gospodarskih djelatnosti turizam i ribarstvo, postoji puno potencijala za daljnji razvoj u njihovom međusobnom povezivanju i planiranju, pogotovo zbog blizine međunarodne zračne luke i evidentiranom porastu dolazaka gostiju.

U kontekstu sektora ribarstva, nezadovoljavajuća je situacija sa iskrcajnim mjestima, koja zbog svih svojih ograničenja otežavaju iskrcaj ulova i daljnji razvoj kroz diversifikaciju. Uz probleme oko ograničenja osnovnog funkcioniranja u okviru glavnih aktivnosti sektora ribarstva, iz komunikacije na sastancima i radionicama sa sektorom ribarstva tijekom provedbe aktivnosti unutar „Pripremne potpore“, predstavnici GSR-a također naglašavaju sve veću bojazan oko uspješnog preživljavanja baveći se samo osnovnom djelatnošću, pogotovo zbog sve većih restrikcija ulova u svrhu zaštite ribolovnih resursa, uspostave ravnoteže između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti te uzgoja. Unutar područja postoje tri neadekvatna objekta za maloprodaju proizvoda ribarstva i akvakulture, koji ne udovoljavaju potrebama ni interesu lokalnog stanovništva i turista. Postoje autohtoni proizvodi specifični za ribarstveno područje, međutim ne postoji ujednačeni oblik prerade i plasmana takvih proizvoda. Zbog ograničenja oko najznačajnije benzinske postaje unutar područja, dolaska sve većeg broja gostiju i posljedično sve veće gustoće u morskom prometu, dionici ističu potrebu za ulaganja u preventivne mjere u slučaju havarije. Kao još jedna od osobitosti područja, ističe se jedina tvornica mreža u cijeloj RH.

Okoliš i kultura

Okoliš i kultura su kroz povijest definirale način života i smjer razvoja lokalnog stanovništva FLAG područja, a zbog degradacije ljudskim djelovanjem sve veći naglasak stavlja se na očuvanje i zaštitu krajobraza te prirodnog, tradicijskog i kulturnog nasljeđa.

Prirodna i kulturna baština na području FLAG-a zastupljena je u velikoj mjeri što je potkrijepljeno podatkom o značajnom broju objekata zaštićene kulturne baštine kao i spomenika kulture, te udjelom područja NATURA 2000 u ukupnoj površini područja FLAG-a. Očuvanost okoliša ogleda se i u visokoj kvaliteti mora na čitavom području FLAG-a te ono predstavlja veliki razvojni potencijal promatranog područja u sektorima turizma, nautike i ribarstva. Konstantan porast broja turističkih dolazaka stavlja naglasak na potrebu turističke valorizacije prirodne i kulturne baštine u pogledu ulaganja u poučne staze, tematske rute kao i dodatno obilježavanje samih kulturnih objekata. Kvalitetno osmišljenim aktivnostima povezanih s prirodnom i kulturnom baštinom na području FLAG-a može se utjecati na smanjenje sezonalnosti turizma i davanje dodatne vrijednosti turističkom proizvodu, koji trenutno nudi oskudne sadržaje, čije je glavno obilježje kupališni turizam ovisan o vremenskim prilikama.

Demografija i društvo

Kretanje stanovništva na području FLAG-a bilježi trendove koji su karakteristični na nacionalnoj razini, a obilježava ih nepravilna dobna struktura s prevladavajućim udjelom zrelog i starog stanovništva. Problem izumiranja stanovništva osobito je izražen na otocima, pa je nužna gospodarska i demografska obnova otočnih područja na način da se mladim ljudima pruže adekvatni uvjeti za ostanak poticanjem gospodarskog rasta na ugroženim područjima.

Infrastruktura

Stanje infrastrukture na području FLAG-a ne zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva, a to se osobito odnosi na komunalnu infrastrukturu, tj. na odvodnju. Postojanje velikog broja septičkih jama na čitavom prostoru, s izuzetkom područja Grada Biograda na Moru, predstavlja ekološku prijetnju i nužna su ulaganja u kvalitetnu izgradnju istog. Vodoopskrba na području FLAG-a, kao i na području čitave županije ostvaruje izrazito velike gubitke vode koji na nekim mjestima iznose i preko 50%, stoga se javlja potreba za modernizacijom sustava. Problem zbrinjavanja otpada nastoji se riješiti izgradnjom centra za gospodarenjem otpada u Biljanima donjim do 2018. godine, a do tada je nužno započeti sanirati divlja odlagališta i deponije, kojih je na području

FLAG-a veliki broj i predstavljaju ekološku prijetnju. Stanje cestovne infrastrukture je zadovoljavajuće, iako postoji potreba za izgradnjom nerazvrstanih cesta na područjima određenih općina, međutim prepreka izgradnji navedenih cesta predstavljaju neriješeni imovinsko-pravni odnosi, koji su kao i u većini slučajeva glavna zapreka razvoju na području FLAG-a i šire. Ribarska infrastruktura suočava se s problemom neadekvatno uređenih i zapuštenih iskrcajnih mjesta (nepostojanje struje, vode i osnovnih higijenskih uvjeta na iskrcajnim mjestima), a pristup istim otežan je zbog loše cestovne infrastrukture.

Tablica 15. Potrebe područja na temelju analize stanja.

POTREBE PODRUČJA NA TEMELJU ANALIZE STANJA
Omogućiti sektoru ribarstva otpornost na restrikcije u vezi ulova i uzgoja kroz diversifikaciju i dodanu vrijednost
Poticati udruživanja ribara
Iskoristiti potencijal i stvoriti uvjete za razvoj ribolovnog turizma
Razviti prepoznatljivu ponudu autohtonih/tradicijskih/lokalnih proizvoda na temelju tradicionalnih proizvoda
Ospasobiti nove i postojeće kanale prodaje proizvoda ribarstva
Osigurati preventivne mjere za zaštitu okoliša u slučaju havarija
Iskoristiti konstantno povećanje gostiju unutar područja i njihov interes za lokalnim proizvodima, prirodnim i kulturnom baštinom, te nove oblike turizma
Smanjiti sezonalnost turizma kroz razvoj novih sadržaja na području koji će produljiti turističku sezonu
Doprinijeti povećanju potrošnje proizvoda ribarstva kroz stvaranje navika u najranijoj dobi
Očuvati i zaštititi prirodnu, kulturnu i tradicijsku baštinu
Omogućiti decentralizaciju kulturnih manifestacija, te bolju koordinaciju i sadržaj tokom cijele godine
Doprinijeti olakšavanju zapošljavanju ranjivih skupina s područja
Doprinijeti gospodarskoj i demografskoj obnovi otočnog stanovništva
Educiranje stanovništva o zaštićenim područjima prirodne baštine

2.2. Rezultati analize upitnika i održanih radionica

Održanim radionicama u svrhu izrade LRSR obuhvaćeni su dionici iz javnog, gospodarskog i civilnog sektora, kako bi se osiguralo uključivanje svih dionika u određivanje smjera razvoja ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“. Na ukupno pet održanih radionica sudionici su upoznati s prilikama koje im se pružaju u narednom razdoblju kroz sufinanciranje projekata putem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH 2014-2020 te važnosti njihovog aktivnog sudjelovanja u izradi LRSR. Izrađena SWOT analiza područja, mjere, prioriteti i ciljevi doneseni su u suradnji s ključnim dionicima, a njihove primjedbe i prijedlozi su uvaženi te uvršteni u sam dokument LRSR. Mjere LRSR utvrđene su na temelju projektnih prijedloga dostavljenih od strane ključnih dionika sektora ribarstva.

S obzirom da određeni podaci potrebni za izradu LRSR nisu bili javno dostupni do istih se došlo putem anketnih upitnika. Telefonskom anketom obuhvaćeno je 11 ugostiteljskih objekata s FLAG područja, a dobiveni su podaci o ponudi i nabavi jadranske ribe u navedenim ugostiteljskim objektima. Podaci ukazuju kako se u većini ugostiteljskih objekata riba kupuje jednakom omjeru od lokalnih ribara i iz trgovачkih centara, s izuzetkom 2 objekta u kojima se riba nabavlja isključivo iz trgovачkih lanaca. Ispunjavanjem online upitnika, kojim je obuhvaćano 20 sudionika iz ribarstvenog sektora na području FLAG-a dobivene su informacije o vlasništvu ribarskih plovila, statusu udruženja, planiranim investicijama u sektor ribarstva putem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo, o dodatnim djelatnostima dionika ribarskog sektora, njihovoj uključenosti u ribolovnom turizmu te su zabilježeni njihovi komentari i primjedbe vezani za ribarsku infrastrukturu. Prosječna starost anketiranih osoba iznosi 45,5 godina, svi anketirani planiraju svoje investicije sufinancirati putem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo, koristeći prvenstveno mjere: Stavljanje na tržište proizvoda iz ribarstva i akvakulture (35%), Prerada proizvoda akvakulture (45%) i Smanjenje utjecaja ribolova na morski okoliš (20%). Svih 20 anketiranih osoba, osim ribarstvom, bavi se dodatno i turizmom u ljetnim mjesecima kroz pružanje usluga apartmanskog smještaja ili smještaja u kampu. U Prilogu 12. se nalazi „Analiza rezultata ispunjenih anketnih upitnika“.

2.3. Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja FLAG-a

Snage, slabosti, prilike i prijetnje ribarstvenog područja su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 16. SWOT analiza.

SWOT ANALIZA	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Iznimna prirodna bogatstva: razvedena obala, brojni otoci, plodno nizinsko tlo, bogatstvo voda i šuma te iznimna očuvanost istih • Tradicija u ribolovu, marikulturi i preradi ribe • Rast gotovo svih ekonomskih pokazatelja u sektoru • Postojanje i primjena integralnog upravljanja obalnim područjem (kroz ŽPP, sustav koncesioniranja, registar koncesija) • Veliko povećanje investicija u sektoru ribarstva • Područja za marikulturu uvrštena u prostorni plan ZŽ prema principima Integralnog upravljanja obalnim područjem • Značajna flota ribarskih brodova i jedina tvornica mreža u Hrvatskoj • Vrijedna i jedinstvena materijalna i nematerijalna kulturna baština • Netaknuta prirodna staništa • Dobra prometna povezanost • Bioraznolikost ekonomski značajnih vrsta • Ugodna mediteranska klima • Visoka kvaliteta čistoće mora na obalnom području • Očuvana tradicijska baština • Park prirode Vransko jezero • Razvijen nautički turizam • Bogati riblji fond • Stoljetna tradicija u ribarstvu • Vrijedna i jedinstvena kulturna baština • Duga tradicija u maslinarstvu 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska razina profitabilnosti malih ribarskih plovila • Degradacija kvalitete ribe, zbog nemogućnosti profesionalne manipulacije uslijed problema s nepravovremenim iskrcajem • Problem nedostatka ribarske infrastrukture • Problem zbrinjavanja otpadnih voda riboprerađivačke industrije • Nedovoljan broj finalnih zaštićenih autohtonih proizvoda ribarstva i akvakulture • Nedostatak vezova za ribarska plovila • Sezonalnost turističke ponude • Slaba povezanost sektora ribarstva i turizma • Onečišćenje morskog dna krupnim otpadom • Zastarjela lučka infrastruktura (luke ograničenog kapaciteta) • Depopulacija i odumiranje stanovništva na otocima • Ograničena ponuda kvalitetnih enoloških i gastronomskih usluga • Niska potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture per capita na nacionalnoj razini • Centralizacija kulturnih i zabavnih manifestacija u većim gradovima • Netransparentnost i nerazmjernost kod financiranja kulturnih dionika • Ne udovoljavanje iskrcajnih mesta za plovila veća od 15m duljine osnovnim higijenskim sanitarnim uvjetima za iskrcaj ribe • Nepostojanje kvalitetnog sustava zbrinjavanja otpada i sustava pročišćavanja otpadnih voda • Manjak vode na području otoka Pašmana • Nepostojanje sustava odvodnje (osim grada Biograda na Moru) • Nedostatak ustanova za brigu o starijim i nemoćnim osobama • Slaba zastupljenost udruženja ribara na području. • Ograničen kapacitet najznačajnije benzinske postaje za plovila • Ribarske tržnice nisu adekvatne za prodaju proizvoda ribarstva • Nezaposlenost mladih do 29 i žena starijih od 45 godina

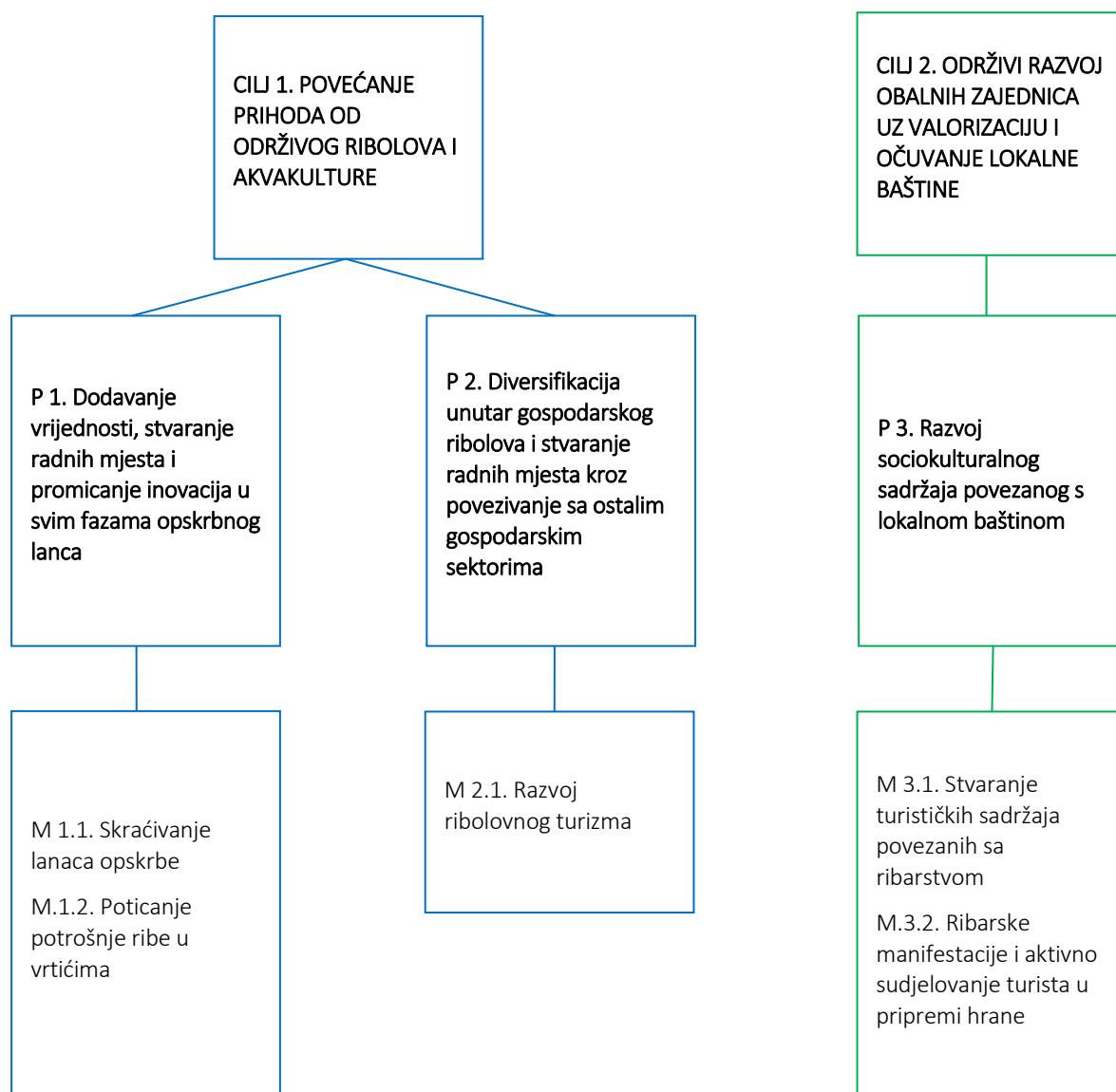
PRIlike	PRIjetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Otvaranje EU tržišta za proizvode marikulture može dovesti do značajnijih zaokreta u načinu uzgoja, a koji podrazumijeva primjenu modernijih i zahtjevnijih tehnologija • Polivalentnost ribarskih brodova - spoj ribolova i turizma • Diversifikacija proizvodnje kroz uzgoj novih vrsta i razvoj novih proizvoda i tehnologija te povezivanje sa sektorom prerade • Bolja iskoristivost bespovratnih sredstava iz EU fondova • Bolja edukacija ribara i ostalih dionika u ribarstvu • Potencijal u kulturi • Jačanje kvalitete turističke ponude • Različite manifestacije putem kojih se prikazuju tradicijske metode ribarenja i pripremanja hrane • Organizacije proizvođača • Interes tržišta za proizvode ribarstva i autohtonih proizvode • Postojanje autohtonih proizvoda ribarstva • Brojni lokalni običaji s područja • Postojanje manifestacija koje prikazuju tradicijske metode ribarenja i pripremanja hrane • Blizina Parkova prirode i Nacionalnih parkova • Potencijal u iskorištavanju OIE (velik broj sunčanih dana) • Plasiranje ribe preko lokalnog ugostiteljskog sektora • Postojanje športsko ribolovnih društava • Veliki broj osoba se bavi djelatnostima pružanja smještaja • Produljenje sezone kroz osmišljavanje novih ponuda u turizmu (ribolovni turizam) • Postojanje tri ribarske tržnice • Blizina i dobra povezanost sa međunarodnom zračnom lukom Zadar • Povećan ulov male plave ribe • 5 uzgajivača na području FLAG-a • Slatkovodni športsko-rekreativni ribolov na području Vranskog jezera • Stalan porast dolazaka i noćenja • Postojeće turističke ture (posjet PP Telašćica i NP Kornati) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapaciteti flote ograničeni su na vrijednost, koju je RH unijela u trenutku pristupanja EU i smije se samo smanjivati • Stroge restrikcije ulova i uzgoja od strane (ICCATA) i Mediteranske uredbe • Ekološke katastrofe • Upliv invazivnih vrsta • Neusklađenost ulovnih i prerađivačkih kapaciteta, tj. manjak ribe uslijed ulovnih restrikcija i snažnog rasta kapaciteta • Kvaliteta i cijena iskrcane ribe • Otežana uporaba i transport strojeva i uređaja za poljoprivrednu proizvodnju na otocima zbog nepristupačnosti • Slaba educiranost lokalnog stanovništva u vezi očuvanja okoliša • Jedno značajno iskrcajno mjesto (BnM). • Regulacija prometa oko iskrcajnog mjesta. • Većina ribarskih plovila koristi pogonske strojeve koji troše dizelsko gorivo • Ekološke katastrofe • Upliv invazivnih vrsta

Osnovne **snage** područja se odnose na prirodna, kulturna i tradicijska obilježja; smještaj područja i povoljnih karakteristike u vezi ulova i uzgoja proizvoda ribarstva. **Slabosti** su povezane sa ograničenom i zastarjelom infrastrukturom; slabom turističkom ponudom; sezonalne zaposlenosti; odumiranjem otočnog stanovništva; centralizacijom kulturnih manifestacija; niskom potrošnjom i slabom dostupnosti proizvoda ribarstva i akvakulture i nepostojanje priznatih udruženja u ribarstvu. **Prilike** se vide u potencijalu baštine i smještaja ribarstvenog područja; povećanom broju dolaska turista; produženju turističke sezone; razvoju novih turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom; razvoju i plasmanu autohtonih proizvoda ribarstva i akvakulture te iskorištavanju OIE. **Prijetnje** se odnose na restrikcije u sektoru ribarstva; ograničenju „ribarske“ infrastrukture i opasnosti od ekološke katastrofe.

3. Opis i hijerarhija ciljeva LRSR te integriranog i inovativnog karaktera LRSR, uključujući jasne i mjerljive pokazatelje ostvarenja ili rezultata

Temeljem analize stanja, kojom su utvrđene snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje područja, analizom anketnih upitnika, te direktnom komunikacijom na sastancima i radionicama sa lokalnim dionicima unutar FLAG područja, određeni su ciljevi LRSR i identificirane aktivnosti odnosno mjere, kojima će se postići postavljeni ciljevi. Prilikom programiranja mjera razmatrane su i ostale mjere iz Operativnog programa na koje se dionici s područja planiraju direktno javiti kada UT objavi natječaj. Kod određivanja ciljeva, prioriteta i mjera su sudjelovali predstavnici različitih sektora sa ribarstvenog područja. U procesu izrade LRSR, u potpunosti se poštivao pristup odozdo prema gore, uz sudjelovanje predstavnika različitih sektora, kako bi se u najvećoj mjeri iskoristila dodana vrijednost CLLD pristupa. Ciljevi, prioriteti i mjere su jasno opisani, mjerljivi, dostižni i s određenim rokovima. U postavljenim ciljevima može se jasno odrediti što se i zašto želi postići te je moguće izmjeriti očekivanu vrijednost pokazatelja u budućnosti, što je vidljivo iz Prilog 4. Pokazatelji izlaza, rezultata i učinka za sve mjere LRSR.

Slika 7. Intervencijska logika ciljeva, prioriteta i mjera LRSR

3.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRSR za područja FLAG-a temeljeni na mogućnostima iz Operativnog programa

Postavljeni specifični ciljevi LRSR „Lostura“ su usklađeni sa ciljevima, koji su temelj za dodjeljivanje potpore za provedbu odobrenih LRSR na razini prioriteta i mjera prema vrsti operacija (Prilog 1. Usklađenost specifičnih ciljeva LRSR "LOSTURA" s ciljevima provedbe strategija lokalnog razvoja koji predvodi zajednica definiranih Operativnim programom). Specifični ciljevi LRSR „Lostura“ su određeni sukladno identificiranim potrebama ribarstvenog područja. U Cilju 1. LRSR „Lostura“ se nalaze dva prioriteta sa mjerama, koje se prema vrsti operacija odnose na diversifikaciju i dodavanje vrijednosti. Prioriteti i mjere u Cilju 2. LRSR „Lostura“ se prema vrsti operacija odnose na sociokulturalni sadržaj i upravljanje. U Prilogu 4. su detaljno prikazani pokazatelji izlaza, rezultata i očekivane vrijednosti za sve mjere LRSR. U nastavku su opisani ciljevi i prioriteti te naznačene mjere, koje su kasnije detaljno opisane.

Cilj 1. Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture

Stanovnici FLAG-a „Lostura“ su, zbog smještaja područja (obalne i otočne JLS), tradicionalno povezani sa sektorom ribarstva. Zbog sve većih restrikcija u vezi ulova i uzgoja, upitan je opstanak lokalnog sektora ribarstva, koji općenito djeluje zanemareno, pogotovo u djelu plasmana proizvoda ribarstva unutar područja. Loše stanje lokalnih tržnica, kao i nedovoljna pokrivenost takvim objektima unutar područja, uvelike doprinosi problemu plasmana, dostupnosti i niskoj potrošnji proizvoda ribarstva i akvakulture. Cilj je iskoristiti povećani dolazak gostiju i potencijale područja povezanih sa ribarstvom, povećati konzumaciju (proizvoda ribarstva i akvakulture) i prihode lokalnoj zajednici na održivi način. Ulaganjima u aktivnosti unutar ovoga cilja osigurati će se ekonomska održivost lokalnog sektora ribarstva, osposobiti nove i postojeće kanale prodaje proizvoda ribarstva i akvakulture i povećati dostupnost. Ulaganjima u stvaranje novih kanala prodaje, također će se poticati razvoj ponude na temelju postojećih tradicionalnih proizvoda (sušena hobotnica, dimljeni oslić), s ciljem naglašavanja prepoznatljivosti područja i stvaranja dodane vrijednosti. Kako bi povećanje potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture bilo dugoročno održivo, planiraju se poticanja potrošnje stvaranjem zdravih navika u prehrani od najranije dobi, ulaganjima u edukaciju i razvoj novih prilagođenih obroka u javnim ustanovama – dječjim vrtićima. Doprinos ekonomskoj održivosti će se postići i poticanjem diversifikacije unutar gospodarskih aktivnosti kroz ulaganja za razvoj novih i postojećih oblika turizma. Očekivani rezultati su: stvorena/zadržana radna mjesta, povećana potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture, povećani prihodi, stvoren novi i poboljšani postojeći kanali prodaje, stvoren novi/autohton/lokralni proizvodi ribarstva i akvakulture, stvorene zdrave navike u prehrani od najranije dobi i povećana turistička ponuda.

Prioritet 1. Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjeseta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca

Kako bi se povećali prihodi sektora ribarstva unutar ribarstvenog područja i time omogućila otpornost na restrikcije u vezi ulova i uzgoja, povećala dostupnost i potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture, potrebno je osposobiti nove i postojeće kanale prodaje proizvoda ribarstva. Proizvodi se na tržište trenutno plasiraju u neadekvatnim prostorima, koji ne udovoljavaju sanitarno higijenskim uvjetima. Osim toga, prostora nema dovoljno kako bi zadovoljile potrebe lokalnog stanovništva, a posebice povećan interes gostiju za lokalnim i autohtonim proizvodima. Na ribarstvenom području postoje autohtoni lokalni prerađeni proizvodi ribarstva, međutim nisu lako dostupni niti prezentirani na adekvatan način. Kroz planirano usmjeravanje sredstava u osposobljavanje postojećih i razvoj novih kanala prodaje (*Mjera 1.1. Skraćivanje lanaca opskrbe*) povećat će se interes i dostupnost lokalne ribe na lokalnom tržištu te stvoriti novi i poboljšati postojeći kanali prodaje kroz dodavanje vrijednosti, što će omogućiti stvaranje novih radnih mjeseta i povećanje prihoda lokalnog stanovništva. Nadalje, osim stvaranja uvjeta za distribuciju postojećih i razvoj novih proizvoda ribarstva, ulaganjima u edukaciju o pravilnoj prehrani kod

djece najmlađe dobi, dugoročno će se pozitivno utjecati na dječje zdravlje i stvaranje zdravih navika i na taj način doprinijeti povećanju potrošnje proizvoda ribarstva na lokalnoj razini (*Mjera 1.2. Poticanje potrošnje ribe u vrtićima*).

Prioritet 2. Diversifikacija unutar gospodarskog ribolova i stvaranje radnih mjeseta kroz povezivanje sa ostalim gospodarskim sektorima

Zbog konstantnog povećanja gostiju, osim njihovog interesa za lokalnim proizvodima, postoji veliki potencijal za razvoj ribolovnog turizma, koji je na području nerazvijen. Ulaganjima u ribarska plovila, kroz diversifikaciju unutar gospodarskog ribolova, omogućiti će se stvaranje novog turističkog sadržaja i na taj način produljiti turistička sezona te smanjiti sezonalnost. Ulaganja unutar ovog prioriteta povećati će prihod u sektoru ribarstva i doprinijeti promociji tradicionalnih i prirodnih karakteristika područja (*Mjera 2.1. Razvoj ribolovnog turizma*).

Cilj 2. Održivi razvoj obalnih zajednica uz valorizaciju i očuvanje lokalne baštine
Ribarstveno područje FLAG-a „Losture“ karakteriziraju razvedena obala, brojni otoci, mediteranska klima, kvaliteta čistoće mora, Park prirode Vransko jezero, smještaj u okruženju dva nacionalna i dva parka prirode, vrijedna i jedinstvena materijalna i nematerijalna kulturna baština. Područje se nalazi u blizini međunarodne zračne luke. Međutim, lokalna baština nije dovoljno valorizirana i ne iskorištava dovoljno potencijal povećanog dolaska gostiju i njihovog interesa za kulturnom i prirodnom baštinom. Ovim ciljem će se iskoristiti karakteristike područja kroz ulaganja za stvaranje novih turističkih sadržaja, promociju lokalne baštine i profesionalniji pristup u organiziranju manifestacija. Planirana ulaganja će direktno proširiti turističku ponudu, smanjiti sezonalnost i indirektno očuvati okoliš i stvoriti preduvjete za stvaranje profita na temelju povećanog dolazaka gostiju. Unutar ovog cilja naglasak je stavljen na aktivnosti povezane sa promocijom ribarstvene i pomorske baštine koja je najmanje valorizirana, ali postoji potencijal. Kako bi se iskoristio potencijal ribarstvene i pomorske baštine potrebno je stvoriti preduvjete na lokacijama (luke, iskrcajna mjesta, obala) koje će biti korištene u promotivnim (i turističkim) aktivnostima. Zbog povećanog broja gostiju i posljedično većeg pomorskog prometa, sredstva će biti dostupna kako bi se preventivno spriječili rizici od ekološke katastrofe.

Očekivani rezultati su: povećan broj radnih mjeseta, povećana turistička ponuda, smanjena sezonalnost, promovirana kulturna, ribarstvena, akvakulturna i pomorska baština, uređen okoliš, decentralizirane manifestacije, preventivno zaštićen okoliš, olakšano bavljenje ribolovnim turizmom i olakšano manipuliranje ribom na iskrcajnim mjestima.

Prioritet 3. Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanog sa lokalnom baštinom

Rezultati ulaganja kroz mjere unutar ovoga prioriteta će se odnositi na razvoj novih turističkih sadržaja, kao što su ribarski muzeji (*Mjera 3.1. Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom*), kako bi se naglasila specifičnost ovog ribarstvenog područja. Planiranom organizacijom kulturno edukativnih manifestacija (*Mjera 3.2. Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane*), iskoristiti će se postojeći interes gostiju, što će doprinijeti očuvanju lokalne tradicijske baštine, održivom razvoju obalnih zajednica i rješiti problem centralizacije kulturnih manifestacija u većim gradovima. Ulaganjima unutar ovoga prioriteta se rješavaju problemi oko nedovoljne turističke ponude ribarstvenog područja, potiče se smanjenje sezonalnosti i stvara prepoznatljivost područja uz pomoć promocije ribarstvene i pomorske baštine. Indirektno se stvaraju uvjeti za povećanje zaposlenosti te se doprinosi smanjenju

depopulacije otočnog stanovništva, davanjem prednosti ulaganjima na lokacijama koje se nalaze na otocima.

Integrirani i inovativni karakter LRSR

Integrirani karakter LRSR se postiže definiranim ciljevima LRSR FLAG-a „Losture“ kroz prioritete i mјere, koje sve doprinose povećanju zaposlenosti i teritorijalne kohezije kroz povezivanje sektora ribarstva s turizmom. Provedba aktivnosti unutar planiranih mјera direktno i indirektno potiče održivi razvoj različitih sektora koji se nalaze unutar područja. Ciljevi se mogu postići samo integriranim provedbom, povezujući različite sektore i korisnike. LRSR je osmišljena na način da od rezultata planiranih mјera, osim korisnika koji su se prijavili na određenu mjeru, korist mogu imati korisnici drugih mјera te cijela lokalna zajednica. Integrirani karakter se također postiže i doprinosom LRSR u rješavanju horizontalnih pitanja zajedničkih za cijelo područje.

Prilikom izrade LRSR, FLAG „Lostura“ je koristio inovativan pristup u iskorištavanju potencijala ribarstvenog područja FLAG-a u kojem je povezao sve sektore u kojima sudjeluju obalne i ribarstvene zajednice te u ulogu predvodnika održivog razvoja ribarstvenih područja postavio sektor ribarstva. Inovativan karakter ove LRSR se vidi i u očekivanim rezultatima svih mјera jer potiču stvaranje inovativnih: oblika prodaje, proizvoda ribarstva, turističkih sadržaja, menija i novih oblika turizma za ovo područje. Predložene mјere su programirane od strane predstavnika različitih sektora sa ribarstvenog područja i mogu se provoditi samo na ribarstvenom području FLAG-a „Losture“. Na takav način je također postignut inovativan karakter jer nisu korištene mјere iz Operativnog programa koje se odnose na cijelo područje RH.

Horizontalna pitanja

Tijekom izrade LRSR vodilo se računa o horizontalnim pitanjima, koja se odnose na cjelokupno područje, sve dionike i sektore unutar područja, te su obuhvaćena područja *zaštite okoliša, zapošljavanja, ravnopravnosti spolova, zabrani diskriminacije i smanjenja depopulacije otočnog stanovništva*. Doprinos rješavanju horizontalnih pitanja se postigao prilikom definiranja procesa odabira projekata/operacija te kreiranja samih mјera.

Doprinos horizontalnom pitanju **zaštite okoliša** će se postići udovoljavanjem uvjeta da ulaganje nema negativan utjecaj na okoliš i dodjeljivanjem većeg broja bodova u svim predloženim mjerama za projekte/operacije, koje uključuju korištenje energije iz obnovljivih izvora energije, osim u mjeri 3.2. (Ribarske manifestacije) u kojoj će se veći broj bodova dodijeliti za manifestacije, koje se tematski odnose na zaštitu okoliša.

Provedbom projekata/operacija predviđenih u svim mjerama Cilja 1. i u mjeri 3.1. (Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom) Cilja 2., planira se stvoriti ukupno **13 novih radnih mjesta i zadržati 11 postojećih**. Kako bi takvi projekti/operacije bile prihvatljive, moraju udovoljavati kriteriju prihvatljivosti koji se odnosi na povećanje broja radnih mјesta ili zadržavanje postojećih („Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mјesta i/ili se zadržavaju postojeća“). Osim udovoljavanju kriterija prihvatljivosti, veći broj bodova će se dodijeliti projektu/operaciji koja rezultira povećanju broja radnih mјesta. Na takav način će se doprinijeti rješavanju horizontalnog pitanja **zapošljavanja**.

Horizontalno pitanje **depopulacije otočnog stanovništva** je razmatrano u svim mjerama i dodjeljivanjem većeg broja bodova za ulaganja, koja provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima će se doprinijeti rješenju ovog horizontalnog pitanja.

U samom opisu postupka odabira projekta na razini FLAG-a i prilikom izrade priručnika procedura, FLAG će pisanim putem osigurati **ravnopravnost spolova i zabranu**

diskriminacije po socijalnim, rasnim, etičnim, vjerskim, individualnim, spolnim, jezičnim ili drugim osobinama. Prilikom programiranja mjera uzete su u obzir i ranjive skupine identificirane u analizi stanja područja (nezaposlene žene starije od 45 godina i osobe mlađe od 29 godina), te će se projektima/operacijama koje rezultiraju zapošljavanjem ranjivih skupina dodijeliti veći broj bodova.

3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti

U ovom poglavlju su opisane mјere, te su na razini mјera navedene prihvatljive aktivnosti, definirani korisnici, kriteriji prihvatljivosti i predloženi intenzitet potpore i uvjeti udovoljavanja kriterijima za svaku pojedinu operaciju/projekt. Također su navedeni i kriteriji odabira za svaku mjeru, u skladu s Prilogom 3. (Kriteriji odabira po mjerama). Aktivnosti, korisnici i kriteriji su navedeni okvirno, detaljno će se propisati u FLAG natječaju. Kod svih mјera je predviđena prihvatljiva aktivnost „Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)“, takva aktivnost se smatra općim troškom koji su prihvatljivi do gornje granice od 12 % ukupno prihvatljivog iznosa ulaganja (troškovi pripreme poslovnog plana, troškovi izrade studije utjecaja na okoliš, troškovi izrade procjene o potrebi izrade studije, trošak izrade elaborata zaštite okoliša, troškovi pripreme dokumentacije za natječaj koji objavljuje FLAG i troškovi pripreme projektne tehničke dokumentacije).

M1.1. Skraćivanje lanaca opskrbe

Mјera se odnosi na ulaganja koja doprinose povećanju prihoda djelatnicima u sektoru ribarstva kroz osposobljavanje postojećih i razvoj novih kanala prodaje, kako bi se što više prilagodili potrebama tržišta za lokalnim proizvodima ribarstva sa svog područja. Na takav način će se povećati interes i dostupnost za lokalnom ribom te stvoriti novi/inovativni oblici prodaje proizvoda ribarstva i omogućiti otvaranje novih radnih mјesta.

Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili adaptacija i/ili opremanje objekta u svrhu maloprodaje proizvoda ribarstva i akvakulture • Nabava i/ili opremanje mobilnih ribarnica (vozila, prikolice i sl.) • Nabava i/ili opremanje montažnih ribarnica (kontejnerskog tipa, mobilne kamene kućice i sl.) • Nabava i/ili opremanje mobilnih objekata brze prehrane („Fast food“) proizvoda ribarstva i akvakulture • Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Korisnici:	<ul style="list-style-type: none"> • JLS / komunalno poduzeće / koncesionar / ustanove u javnom vlasništvu, zadruge, udruge, fizičke i pravne osobe u rangu mikro i malih poduzeća sukladno definiciji iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih ili srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003.) •
Kriteriji prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti mora biti unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“ • Objekti brze prehrane („Fast food“) u svojoj ponudi moraju imati više od 50% pripremljenih proizvoda temeljenih na proizvodima ribarstva i akvakulture • Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mјesta i/ili se zadržavaju postojeća

Kriterij odabira:	<p>Prednost se daje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima • projektima koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina • projektima koji rezultiraju povećanju broja radnih mesta • projektima koji u svojim aktivnostima koriste OIE • podnositeljima koji ima manji broj zaposlenih
Intenzitet potpore:	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzitet potpore iznosi 50%, odnosno 90% ukupno prihvatljivih troškova u slučaju zadovoljavanja kriterija „zajednički korisnik“ za dodjeljivanje većeg intenziteta potpore • Intenzitet potpore iznosi 50%, odnosno 100% ukupno prihvatljivih troškova u slučaju ako projekt/operacija rezultira uvođenjem nove aktivnosti ili novog proizvoda ili usluge na lokalnoj razini, što udovoljava kriteriju „inovativnih značajki na lokalnoj razini“ • Intenzitet potpore iznosi 100% ukupno prihvatljivih troškova za operacije kojima je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

M.1.2. Poticanje potrošnje ribe u vrtićima

Podaci u vezi potrošnje ribe po glavi stanovnika na nacionalnoj razini se mogu primijeniti i na lokalnu razinu. Potrošnja je niska i zabrinjavajuća s obzirom na kvalitetu i nutritivne vrijednosti koje nudi uključivanje proizvoda ribarstva u svakodnevnu prehranu. Ulaganjem kroz ovu mjeru će se povećati broj ribljih obroka u vrtićima čime će se već kod male djece poticati razvoj svijesti o pravilnoj prehrani te nutritivnim vrijednostima hrane. Time će se, dugoročno, pozitivno utjecati na dječje zdravlje i stvaranje zdravih navika.

Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada kuharice sa proizvodima ribarstva prilagođene za prehranu djece vrtičke dobi (edukacija kuvara u odgojnim institucijama) • Opremanje sa skladišnom opremom za proizvode ribarstva • Opremanje sa opremom za pripremu obroka od proizvoda ribarstva • Edukacije, izrada promotivnih materijala i sl. • Troškovi usluga korištenja opskrbe pripremljenom hranom i pićem sudionika za edukacije • Troškovi dizajniranja, lektoriranja i sl. kod izrade promotivnih materijal • Izrada projektnе dokumentacije (opći troškovi)
Korisnici:	<ul style="list-style-type: none"> • JLS, javne ustanove-vrtići
Kriteriji prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti mora biti unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“ • Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mesta i/ili očuvanju postojećih
Kriteriji odabira:	<p>Prednost se daje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima • projektima koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina • projektima koji rezultiraju povećanju broja radnih mesta • projektima koji u svojim aktivnostima koriste OIE
Intenzitet potpore:	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzitet potpore iznosi 100% ukupno prihvatljivih troškova, obzirom da ulaganja kroz ovu mjeru rezultiraju stvaranjem zdravih navika kod najmlađih dionika s ribarstvenog područja i dugoročno doprinose povećanju potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture što je potreba na nacionalnom i lokalnom nivou te time udovoljava kriteriju „od zajedničkog interesa“ za dodjeljivanje većeg intenziteta potpore • Intenzitet potpore iznosi 100% ukupno prihvatljivih troškova za operacije kojima je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

M.2.1. Razvoj ribolovnog turizma

Ulaganjima kroz ovu mjeru za razvoj ribolovnog turizma i povezane marketinške aktivnosti, profesionalnim ribarima, koji se bave ili se planiraju baviti ribolovnim turizmom, se omogućava dodatni izvor prihoda uz pomoć diversifikacije unutar gospodarskog ribolova, direktnе koristi od ove mjere bi također imali i dionici u marikulturi, jer se posjeti lokacijama uzgajališta također mogu uključiti u promociju i ture za vrijeme obavljanja ribolovnog turizma. Na takav način će se povećati prihodi subjektima koji se bave gospodarskim ribolovom, omogućiti stvaranje novih i zadržavanje postojećih radnih mјesta i doprinijeti smanjenju sezonalnosti u turizmu kroz povećanje ponude i promociju tradicije i prirodne baštine.

Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganja u ne-ribolovnu opremu na ribarskim plovilima za potrebe ribolovnog turizma • Ulaganja u marketinške aktivnosti (dizajn, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala i sl.) • Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Korisnici:	<ul style="list-style-type: none"> • Fizičke i pravne osobe u rangu mikro i malih poduzeća sukladno definiciji iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih ili srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003.) (vlasnik ribarskog plovila)
Kriteriji prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti mora biti unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“ • Plovilo mora biti upisano u registar ribarske flote RH • Korisnik mora biti vlasnik/vlasnici važeće povlastice za obavljanje gospodarskog ribolova na moru • Ulaganja temeljem ovih aktivnosti ni na koji način ne smiju rezultirati povećanjem ribolovnog kapaciteta plovila • Ulaganja u opremu temeljem navedenih aktivnost ne smiju povećati sposobnost plovila za pronalaženjem ribe • Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mјesta i/ili očuvanju postojećih
Kriterij odabira:	<p>Prednost se daje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • plovilima koja imaju raniju godinu izgradnje • podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima • projektima koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina • projektima koji rezultiraju povećanju broja radnih mјesta • projektima koji u svojim aktivnostima koriste OIE • podnositeljima koji imaju manji broj zaposlenih
Intenzitet potpore:	Intenzitet potpore iznosi 50%, a u slučaju zadovoljavanja kriterija zajedničkog korisnika 100%

M.3.1. Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom

Ulaganja kroz ovu mjeru će iskoristiti potencijal konstantnog povećanja dolaska gostiju i njihovog interesa za kulturnom i prirodnom baštine. Ulaganja će doprinijeti razvoju novih turističkih sadržaja i podizanju svijesti o lokalnom području kroz promicanje kulturne i prirodne baštine.

Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili adaptacija i/ili opremanje (akvarijima i sl.) ribarskih muzeja, tematskih i/ili edukativnih i/ili interpretacijskih/multimedijalnih centara i/ili radionica Ulaganja u marketinške aktivnosti (dizajn, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala i sl.) Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Korisnici:	<ul style="list-style-type: none"> JLS / komunalno poduzeće / koncesionar / ustanove u javnom vlasništvu Fizičke i pravne osobe u rangu mikro i malih poduzeća sukladno definiciji iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikro, malih ili srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003.)
Kriteriji prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti mora biti unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“ Ulaganje temeljem ovih aktivnosti mora se odnositi na teme promoviranja društvene dobrobiti i kulturne baštine, uključujući ribarstvenu, akvakulturnu i pomorsku kulturnu baštinu Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mesta i/ili očuvanju postojećih
Kriterij odabira:	<p>Prednost se daje:</p> <ul style="list-style-type: none"> podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima projektima koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina projektima koji rezultiraju povećanju broja radnih mesta projektima koji u svojim aktivnostima koriste OIE podnositeljima koji imaju manji broj zaposlenih projektima koja imaju manju udaljenost do mora
Intenzitet potpore:	<ul style="list-style-type: none"> Intenzitet potpore iznosi 50%, a u slučaju zadovoljavanja kriterija zajedničkog korisnika 100% Intenzitet potpore iznosi 100% ukupno prihvatljivih troškova za operacije kojima je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjerenio obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

M.3.2. Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane

Ulaganja kroz ovu mjeru doprinose razvoju i prepoznavanju lokalne baštine na širem ribarstvenom području, osiguravaju planirani pristup u organizaciji i doprinose decentralizaciji manifestacija unutar područja kroz promociju tradicije u obalnim naseljima. Također stvara novi turistički sadržaj i omogućava sudjelovanje turista na takvim događanjima.

Prihvatljive aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> Podrška sektora ribarstva promociji kulturnih i edukativnih tematskih manifestacija (prodaja proizvoda ribarstva, prikaz običaja, natjecanja u pripremi jela od proizvoda ribarstva i akvakulture i sl.) Osmišljavanje i organiziranje ribarskih manifestacija Najam opreme za prezentaciju proizvoda ribarstva (štandovi, stolovi, kućice, šatori i sl.) Najam opreme za glazbeno-scenske nastupe (pozornica, razglas, plovila, rekviziti, ribarska oprema i alati i sl.) Trošak/honorar izvođači, animator, voditelj i kuhar
---------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Troškovi opskrbe manifestacija proizvodima ribarstva i akvakulture u svrhu promocije • Najam opreme za pripremu lokalnih proizvoda ribarstva (roštilj i sl.) • Ulaganja u marketinške aktivnosti (dizajn, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala, trošak oglašavanja putem oglasa, TV i radio spotova, trošak izrade plakata, letaka, majice, kape i sl.) • Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Korisnici:	<ul style="list-style-type: none"> • JLS / komunalno poduzeće / koncesionar / ustanove u javnom vlasništvu • Organizacije civilnog društva, TZ, udruge, zadruge
Kriteriji prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Lokacija ulaganja mora biti na ribarstvenom području FLAG-a „Lostura“. • Manifestacije se mogu održavati samo na javnim površinama unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“
Kriteriji odabira:	<p>Prednost se daje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima • manifestacijama koje promoviraju zaštitu okoliša • manifestacijama koje imaju edukativan sadržaj pripreme proizvoda ribarstva • projektima koji se provode u lukama ili uz more
Intenzitet potpore:	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzitet potpore iznosi 50%, a u slučaju zadovoljavanja kriterija zajedničkog korisnika 100% • Intenzitet potpore iznosi 100% ukupno prihvatljivih troškova za operacije kojima je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjereneno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

3.3. Opis postupka odabira projekta na razini FLAG-a

Postupak odabira je indikativno opisan u LRSR, te će se detaljan opis postupka odabira zajedno sa korisnicima i kriterijima u okviru mjera, detaljno definirati u FLAG natječaju sukladno LRSR, Pravilnikom i Smjernicama za provedbu LRSR.

3.3.1. Sastav tijela za odabir projekata i njihove zadaće

Upravni odbor FLAG-a imenovat će povjerenstvo za ocjenjivanje projekata, tzv. Ocjenjivački odbor (OO), koji se može sastojati od članova, zaposlenika FLAG-a i vanjskih stručnjaka. OO će se osnovati najkasnije do objave prvog natječaja FLAG-a. Osim Ocjenjivačkog odbora bitnu ulogu će imati i voditelj i zaposlenici FLAG-a koji predstavljaju Službu za provedbu, praćenje i evaluaciju FLAG-a (Služba/tajništvo). Na čelu Službe/tajništva je voditelj FLAG-a. Zadaci Službe/tajništva se odnose na sveukupnu koordinaciju upravljanja LRSR, objavu FLAG natječaja na nivou pojedinačnih mjera i na nivou kada je FLAG korisnik operacija, odabir projekata/operacija, komuniciranje i izvršavanje obveza prema Upravljajućkom tijelu, kontrole na terenu, te poslove tajništva prema Upravnom odboru i Skupštini. Služba/tajništvo priprema sve akte (uključujući Pravilnike/upute o radu OO/UO/PP, obrazac Izjave o nepristranosti i povjerljivosti, kontrolne liste te ostale procedure sadržane u Internom priručniku procedura) nužne za odabir projekata. Najmanje jedan predstavnik Službe/tajništva (zaposlenik ili voditelj) će sudjelovati u radu OO, s ulogom tajnika odbora.

Nakon imenovanja članova OO od strane UO, zaposlenici FLAG-a koji su sudjelovali u izradi LRSR-a, internih procedura i internih dokumenata će provesti izobrazbu i osposobljavanje članova OO u svrhu jačanja kapaciteta lokalnih sudionika za izradu i provedbu operacija u okviru LRSR, uključujući poticanje njihovih sposobnosti upravljanja projektima.

Prema potrebi, imenovat će se više Ocjenjivačkih odbora za pojedine mjere.

U slučaju potrebe za specifičnim vještinama i znanjima u ocjenjivanju projekata (npr. analiza poslovnog plana, analiza finansijskih izvješća, poznavanje postupka javne nabave i sl.) ugovorit će se vanjski stručnjaci koji će provesti potrebno osposobljavanje članova OO ili neposredno sudjelovati u radu OO.

U svrhu osiguranja transparentne, neovisne i nepristrane provedbe postupka odabira operacija od strane OO i izbjegavanja sukoba interesa između članova OO i nositelja projekata, svaki član OO će potpisati Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti, koja je sastavni dio interne procedure FLAG-a. Član OO ne smije sudjelovati u ocjenjivanju projekata, ako je isti ujedno i nositelj projekta, član obitelji ili rođak nositelja projekta; ako je u poslovnom, radnom ili drugačijem odnosu s nositeljem projekta ili je na drugi način povezan s nositeljem projekta ili postoje okolnosti ili sumnja koje mogu utjecati na objektivnost pri odabiru. U slučaju nastanka okolnosti koje narušavaju ili bi mogle narušiti objektivnost i nepristranost ili ugroziti načelo nepostojanja/izbjegavanja sukoba interesa, član OO će zatražiti izuzeće što će se evidentirati u pripadajućem zapisniku o tijeku postupka ili će ga se odlukom Upravnog odbora FLAG-a izuzeti iz članstva OO.

Osim članova Ocjenjivačkog odbora, Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti potpisati će svaki sudionik u postupku, uključujući zaposlenike FLAG-a, članove Upravnog odbora, članove Skupštine u slučaju kada je FLAG korisnik operacija, ali i eventualno angažirani vanjski stručnjaci. Ukoliko se prijavi, ili utvrdi (od strane drugih osoba), sukob interesa, osoba u sukobu interesa izuzet će se iz postupka odabira projekata na predmetnom natječaju. Za izuzetu osobu, koja je član Upravnog odbora ili Skupštine (kada je FLAG korisnik operacija) u slučaju sukoba interesa neće sudjelovati u procesu. Pridržavanje procedure o sukobu interesa izuzetno je važno za osiguranje transparentnog i nediskriminativnog procesa, pa će se svi sudionici procesa dodatno educirati o toj temi.

Nakon provenenog postupka ocjenjivanja operacija od strane Ocjenjivačkog odbora te odabira/odbijanja od strane Upravnog odbora, FLAG izdaje Odluke o odabiru/odbijanju korisnicima. Sve donesene Odluke od strane Upravnog odbora potpisati će predsjednik FLAG-a.

Ulogu potpune kontrole i nadzora nad radom Službe, OO i Upravnog odbora će vršiti Skupština, uključujući prepoznavanje i procjenu uzroka svakog odstupanja od propisanog rada, sprečavanje i otkrivanje nepravilnosti i prijevara u radu te izbjegavanje sukoba interesa pri postupanju OO i UO. Skupština će putem potpune kontrole i nadzora nad radom i kroz sastav predstavnika različitih sektora u Upravnom odboru osiguravati značajnu zastupljenost sektora ribarstva i u velikoj mjeri odražavati glavni fokus svoje strategije i društveno-gospodarski sastav područja kroz uravnoteženu zastupljenost glavnih zainteresiranih strana, uključujući privatni sektor, javni sektor i civilno društvo. Značajnu zastupljenost ribarstva će osigurati na način da najmanje 40% UO FLAG-a sačinjavaju fizičke ili pravne osobe koje obavljaju gospodarske aktivnosti ili su zaposlene u sektoru ribarstva/akvakulture, ili predstavljaju udruženja koja zastupaju interes sektora ribarstava/akvakulture. Svi članovi Skupštine imaju pravo biti obaviješteni o svim fazama odabira, ali ne i utjecati na odluke. Odluke moraju biti objektivne i temeljene isključivo na propisanim kriterijima odabira koji su sastavni dio LRSR-a, njihova promjena je moguća isključivo izmjenom ovog dokumenta, uz suglasnost UT.

3.3.2. Način odabira projekata

Objava natječaja

Nakon što Upravljačko tijelo FLAG-u „Lostura“ rješenjem prizna status, djelatnici FLAG-a će započeti s pripremom teksta natječaja koje objavljuje FLAG i Upute za korisnike mjera predviđene u ovoj LRSR sukladno akcijskom i finansijskom planu LRSR. UO FLAG-a imenuje članove OO i njihove zamjene. Zaposlenici i po potrebi vanjski stručnjaci provest će izobrazbu i osposobljavanje članova OO.

Tekst natječaja sa jasno naznačenim rokovima, uvjetima podnošenja, tipu operacije, prihvatljivim aktivnostima, iznosu i intenzitetu javne potpore, obveznom dokumentacijom i načinu dostave, kriterijima odabira i prihvatljivosti i bodovanjem će odobriti Upravni odbor FLAG-a i objaviti na mrežnim stranicama FLAG-a (www.flag-lostura.hr). Nakon objave, djelatnici FLAG-a će početi provoditi kratke radionice sa potencijalnim podnositeljima kako bi smanjili mogući broj grešaka prilikom prijave projekta, te se baviti jačanjem kapaciteta lokalnih sudionika za izradu i provedbu operacija u okviru LRSR, uključujući poticanje sposobnosti potencijalnih korisnika u upravljanju projektima. Postupak odabira projekata se sastoji od administrativne kontrole projekata, ocjenjivanja projekata, odabira projekata od strane UO i prigovora na odluke.

Administrativna kontrola prijave za natječaj koji objavljuje FLAG

Zaposlenici FLAG-a i po potrebi vanjski stručnjaci će u sklopu Internog priručnika procedura izraditi **Kontrolne liste za provjeru kriterija prihvatljivosti** navedenih u LRSR za administrativnu kontrolu projekta, **Kontrolne liste za posjetu operaciji prije plaćanja i po potrebi tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja** i dodatne radne dokumente za svaku mjeru navedenu u LRSR koji će se koristiti prilikom ocjene prijavljenih projekata na natječaj.

Zaposlenici FLAG-a, putem pošte zaprimaju prijave s pratećom dokumentacijom pristigle na objavljeni FLAG natječaj. Voditelj FLAG-a otvara zaprimljene prijave, te ih dodjeljuje zaposlenicima FLAG-a. FLAG prije početka administrativne kontrole za svaku prijavu otvara prijavni dosje projekta u koji se ulaze kompletna prijava, trajno pohranjuje pristiglu dokumentacija iz prijave u elektronskom obliku i upisuje osnovne podatke iz prijave u Evidencijsku listu. Administrativnu kontrolu prijave, obavljaju zaposlenici FLAG-a na temelju naloga voditelja FLAG-a. U administrativnoj kontroli zaposlenici FLAG-a provjeravaju pravovremenost i potpunost prijave projekta, je li korisnik i ulaganje prihvatljivo, zadovoljava li projekt/operacija odnosno nositelj projekta/operacije propisane uvjete i kriterije prihvatljivosti, jesu li dostavljeni dokumenti koji su propisani natječajem odgovarajući i ostale uvjete navedene u LRSR-u, tekstu natječaja i ostalim primjenjivim aktima. Ukoliko Zahtjev za potporu ne zadovoljava osnovne kriterije prihvatljivosti iz FLAG natječaja, bit će isključen iz daljnog postupka. Kod provjere prihvatljivosti je također moguće angažiranje vanjskog stručnjaka.

Prijavitelj mora voditi brigu o dostavi kompletne tražene dokumentacije koja će biti propisana u FLAG natječaju ili će biti dodatno zatražena od podnositelja, FLAG-a ili od Uprave ribarstva (u slučaju potvrde kriterija o kojima Uprava ribarstva vodi register, npr. ovlaštenik povlastice, podaci u vezi ribarskog plovila, alata i sl.), no nedostavljanje manjeg broja dokumenata iz kojih se ne provjerava prihvatljivost (npr. izjave) ga neće nužno isključiti iz daljnog postupka. Obvezni dokumenti za dostavu će biti propisani svakim pojedinačnim natječajem. Provjere će se dokumentirati na obrascima Kontrolnih lista.

Ukoliko je Zahtjev za potporu FLAG natječaja nepotpun ili ukoliko je potrebno tražiti dodatna obrazloženja/ispravke vezane uz dostavljenu dokumentaciju, zaposlenici FLAG-a će podnositelju na FLAG natječaj izdati Zahtjev za dopunu/obrazloženje/ispravak. Podnositelj na natječaj je dužan dostaviti traženu dokumentaciju preporučenom poštom s povratnicom.

Ocjenvivanje i odabir projekata

Tijekom administrativne kontrole, zaposlenici FLAG-a će za potpune, pravovremene i prihvatljive projekte/operacije ažurirati evidencijsku listu sukladno rezultatima administrativne kontrole.

Nakon odobrenja postupka provjere kompletnosti i temeljnih kriterija prihvatljivosti prijave od strane voditelja FLAG-a, zaposlenik FLAG-a saziva sjednicu OO. Zaposlenik FLAG-a će sudjelovati u radu OO, s ulogom tajnika odbora. Prije početka sjednice članovi OO potpisat će

Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti za sve prijave upisane u obrazac Evidencijske liste za predmetni natječaj. Članovi OO vrše kontrolu specifičnih kriterija prihvatljivosti korisnika, specifičnih kriterija prihvatljivosti projekta/operacije, prihvatljivost i iznos troškova, utvrđuju intenzitet potpore za dodjelu, broj bodova po projektu te provode ocjenjivanje operacija prema kriterijima odabira. Navedene provjere obavljaju se uvidom u zaprimljenu dokumentaciju i koristeći Uputu za rad Ocenjivačkog odbora te obrasce Kontrolne liste za ocjenjivanje operacija, ovisno o mjeri LRSR za koju je raspisan FLAG Natječaj.

Po završetku postupka ocjenjivanja formira se privremena rang-lista. U slučaju da dvije ili više prijava imaju isti broj bodova, prednost na rang-listi će imati prijave koje više doprinose ciljevima LRSR, što će utvrditi zaposlenici FLAG-a. U iznimnom slučaju kada zaposlenik FLAG-a procijeni da projekti/operacije s istim brojem bodova podjednako doprinose ciljevima LRSR, prednost na listi će imati onaj s ranijim datumom podnošenja potpunog Zahtjeva za potporu na FLAG natječaj. U svrhu informiranja javnosti rang listu će FLAG objaviti na svojoj mrežnoj stranici. Zaposlenici FLAG-a će pripremiti prijedlog Izvještaja o provedenom postupku odabira projekta i završnu tablicu kriterija odabira za svaku mjeru (Prilog 3. Kriteriji odabira po mjerama) sa vidljivim ostvarenim bodovima **po svakom ocjenjivaču** o čemu će se sastaviti zapisnik kojeg će potpisati svi prisutni članovi. Zaposlenici FLAG-a će proslijediti Izvještaj o provedenom postupku odabira projekta, završnu tablicu kriterija odabira i zapisnik sa sjednice OO članovima UO kao materijale za sjednicu na kojoj će donositi Odluke o odabiru/odbijanju projekata.

Po završetku procesa odabira i ocjenjivanja operacija i postupka podnošenja prigovora na odluke FLAG-a, FLAG dostavlja Upravljačkom tijelu Izvještaj o provedenom postupku odabira, Odluke o odabiru projekata i Odluke o odbijanju projekata, kompletan dosje predmeta svakog korisnika te dokumentaciju za sve odluke na koje je podnesen prigovor.

Posjet operaciji

Zaposlenici FLAG-a obavlja posjetu operaciji, za sve podnositelje, prije plaćanja i tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja na temelju podnesenog Zahtjeva za isplatu.

Posjet operaciji će fizički obavljati minimalno jedan kontrolora iz Službe/tajništva i po potrebi će se angažirati vanjski stručnjaci. Kontrolori prilikom posjete operaciji pregledavaju predmet potpore na temelju koje je korisnik ostvario potporu.

Nalaze posjete operaciji, kontrolori upisuju u obrazac Kontrolne liste za posjet operaciji prije plaćanja i tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja, te ga potpisuju i prilaže fotografije predmeta potpore kao dokaz. Posjeta operaciji koju provodi FLAG obuhvaća samo fizički segment operacije, kojom se potvrđuje završetak i funkcionalnost operacija, postojanje roba/usluga prijavljenih putem Zahtjeva za isplatu te provedba mjera promidžbe i informiranja ako je primjenjivo.

Zaposlenici FLAG-a će obavijestiti korisnike najmanje 48 sati prije posjete operaciji, pazeći da se ranijom najavom ne naruše ciljevi i svrha posjete operaciji te dogovoriti termine za obavljanje posjete operaciji.

U slučaju provedbi projekta/operacija koje uključuju aktivnosti pružanja usluga kao što su konferencije, edukacije, seminari ili drugi slični događaji, neovisno o tome da li je korisnik u svojstvu organizatora ili sudionika, ili ukoliko ulaganje nije moguće provjeriti u kasnijoj fazi kontrole, odgovorna osoba korisnika je dužna obavijestiti Upravljačko tijelo i FLAG, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije sedam dana prije događaja, o mjestu i vremenu održavanja, isporuke, provedbe, putem elektroničke pošte Upravljačkog tijela (eufondovi.rabarstvo@mps.hr) i FLAG-a (lagur.lostura@gmail.com). Služba/tajništvo će također voditi brigu da za aktivnosti za koje se ne provodi posjet operaciji već kontrola fizičkim uvidom u rezultate tih aktivnosti korisnik, uz

dokaz o nastanku troška, Upravljačkom tijelu i FLAG-u dostavlja dokaze da su te aktivnosti provedene (npr. fotografije, liste sudionika, izvještaje i slično). Zaposlenici FLAG-a o rezultatima svake provedene posjete operacije obavještava korisnika.

Zahtjev za isplatu za operacije u okviru provedbe LRSR

Administrativnom kontrolom prije podnošenja Zahtjeva za isplatu za operacije u okviru provedbe LRSR, Služba/tajništvo će provjeriti je li korisnik dostavio dokumentaciju propisanom FLAG natječajem, jesu li svi računi plaćeni o čemu će ispuniti za to predviđen dio Kontrolne liste za administrativnu kontrolu Zahtjeva za isplatu.

Nakon fizički završene operacije korisnik u propisanom roku preuzima i ispunjava Obrazac Zahtjeva za isplatu za operacije u okviru provedbe LRSR, a FLAG obavlja administrativnu kontrolu, kontrolu kompletnosti Zahtjeva za isplatu i posjetu operaciji te UT šalje potvrđeni Obrazac Zahtjeva za isplatu zajedno sa Izvještajem o provedenim provjerama operacije.

Procedura odabira kada je FLAG korisnik

Radi lakšeg razumijevanja procesa odabira kada je FLAG korisnik, u ovom poglavlju će proces i sve što on podrazumijeva temeljem zadatka i obveza FLAG-a sukladno odredbama LRSR Pravilnik-a i vezanih propisa, zвати „Natječaj za FLAG“.

Tijek procedure kod odabira operacija kada je FLAG korisnik je sličan gore navedenoj proceduri kada se lokalni dionici javljaju na FLAG natječaj. Razlika je u drugačijim ulogama koja određena tijela imaju prilikom procesa odabira operacija kada se korisnik „javlja“ na FLAG natječaj.

Služba/tajništvo (i prema potrebi, vanjski stručnjaci i radne skupine) ima slične funkciju oko animiranja dionika s područja, prikupljanja projektnih ideja, pripreme teksta natječaja ili javnog poziva, edukacija i sličnih radnji koje se odnose na pripremu,iniciranje i promociju projektnih ideja. Svi dionici sa ribarstvenog područja mogu predložiti projekt, Služba tajništvo kroz edukacije i promociju će savjetovati (ne i odlučivati) unutar kojih okvira (kriterija i uvjeta) se projekt može planirati i provoditi, kako bi bio u skladu sa ciljevima i predloženim kriterijima navedenim u ovoj LRSR. Služba/tajništvo će također voditi evidenciju u obliku baze projektnih ideja, unutar koje će se nalaziti prijedlozi sakupljeni sa edukacija i radionicama koje će provoditi sa lokalnim dionicima.

U skladu s Akcijskim i finansijskim planom LRSR, FLAG će objaviti natječaj za FLAG. Ukoliko će u bazi projektnih ideja postojati potencijalni projekti, Služba/tajništvo će dodatno obavijestiti sve potencijalne kandidate iz baze projektnih ideja.

Nakon objave natječaja za FLAG, Služba/tajništvo će otvarati projektne prijave, provjeravati dostavljenu dokumentaciju i obaviti ostatak administrativne kontrole, te ispuniti obrasce kontrolnih lista za administrativnu provjeru i sastaviti izvještaj. Tijek objave natječaja i procedure odabira za natječaj za FLAG je identičan tijeku objave i procedure za FLAG natječaja. FLAG može biti korisnik operacija i provoditi ih u skladu sa LRSR. Ukoliko FLAG djeluje kao podnositelj prijave za potporu projekta, radi osiguranja transparentnosti i jednakog postupanja proceduru odabira operacija provodi Ocjenjivački odbor, od zaprimanja Zahtjeva za potporu do izdavanja odluka. Zaposlenik FLAG-a, koji sudjeluje u radu Ocjenjivačkog odbora, kao tajnik bez prava glasa, ne smije sudjelovati u pripremi Zahtjeva za potporu ni provedbi projekta. Sukladno rezultatima glasanja, OO pripremljene Odluke, izvještaj o provedenom postupku odabira kada je FLAG korisnik i propisanu dokumentaciju, putem Službe/tajništva dostavlja Upravi ribarstva, koja donosi Odluke o dodjeli sredstava na Natječaj za FLAG. Kontrolu na terenu obavlja Služba/tajništvo sukladno proceduri za posjet operaciji.

Prigovor na Odluke

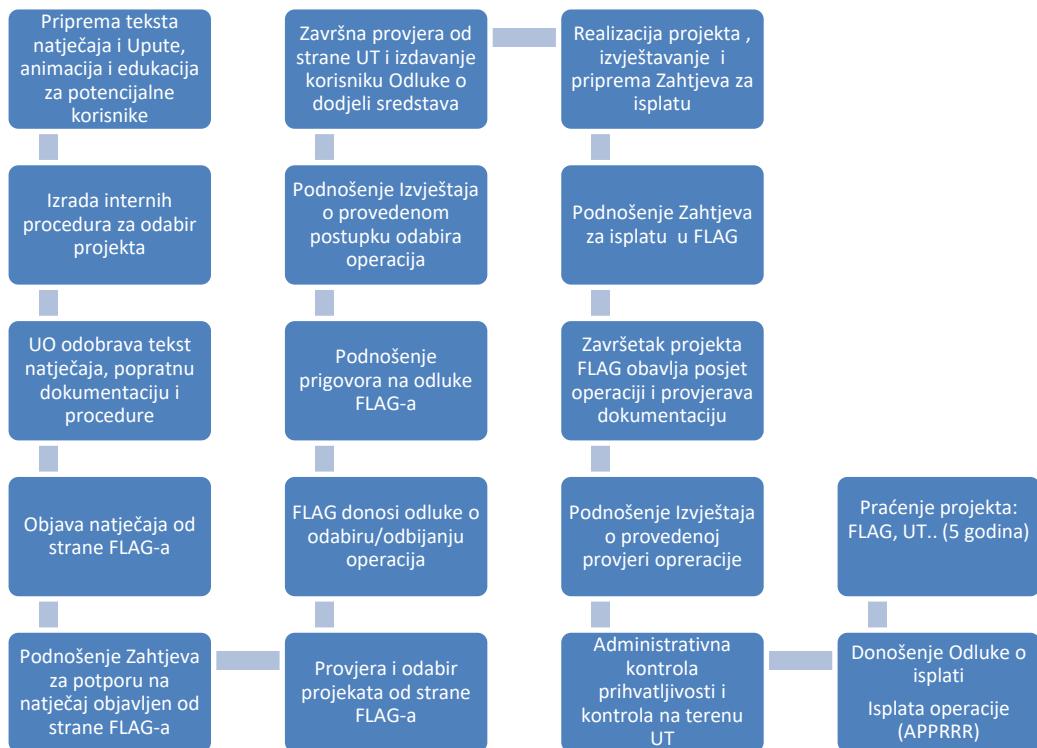
Nakon zaprimanja Odluka, a u slučaju povrede odredbi FLAG natječaja i/ili pogrešno i nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja i/ili pogrešne primjene pravnog propisa na kojem se temelje odluke koju donosi FLAG, podnositelji imaju pravo podnijeti prigovor tijelu FLAG-a nadležnom za prigovore.

Nakon zaprimanja Odluke o dodjeli sredstava, Odluke o odbijanju Zahtjeva za potporu, Izjave o poništenju obveze, Odluke o isplati ili Odluke o odbijanju Zahtjeva za isplatu koje donosi UT temeljem odredbi natječaja koji objavljuje FLAG i LRSR Pravilnika, podnositelj može podnijeti prigovor Povjerenstvu za rješavanje po prigovorima, koje imenuje ministar poljoprivrede, na način opisan u LRSR Pravilniku.

Mjere za efikasnost i transparentnost operacija

Djelatnici FLAG-a će prije objave svakog FLAG natječaja izraditi upute za korisnike mjera predviđene u ovoj LRSR sukladno akcijskom planu. Nakon objave FLAG natječaja zaposlenici FLAG-a će sa potencijalnim korisnicima održavati radionice kako bi smanjili greške prilikom prijave projekta, te će se baviti jačanjem kapaciteta lokalnih sudionika za izradu i provedbu operacija u okviru LRSR, uključujući poticanje sposobnosti potencijalnih korisnika u upravljanju projektima. Sudionici u ocjenjivačkom postupku potpisuju Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti. Komunikacija između podnositelja/korisnika i FLAG-a će se obavljati pismenim putem. FLAG će za svakog podnositelja/korisnika otvoriti predmet i dodijeliti jedinstveni broj. FLAG će svu dokumentaciju korištenu prilikom postupka provedbe FLAG natječaja, ocjenjivanja, kontrole na terenu (Obrasce, Odluke, Izvještaje o provedenom postupku odabira, Obrazloženja, Zahtjeve i slično) arhivirati. Izvještaji o provedbi operacija, evaluaciji i rang liste će se prezentirati široj javnosti na sastancima i također će biti dostupni na mrežnim stranicama FLAG-a.

Grafikon 9. Tijek provedbe LRSR – postupak odabira projekta na razini FLAG-a.

3.3.3. Kriteriji

Specifični kriteriji prihvatljivosti su propisani na razini svake mjere. Kriteriji odabira su detaljno opisani u Prilogu 3. Kriteriji odabira po mjerama. U nastavku su opisani opći kriteriji prihvatljivosti, koji će se koristiti za svaku mjeru u svakom natječaju koji će objavljivati FLAG:

- 1) Nisu prihvatljive operacije za povećanje ribolovnih kapaciteta plovila ili oprema kojom se povećava sposobnost plovila za pronalaženje ribe;
- 2) Izgradnja novih ribolovnih plovila ili uvoz ribolovnih plovila nije prihvatljiva operacija;
- 3) Privremeni ili trajni prestanak ribolovnih aktivnosti nije prihvatljiva operacija u sklopu ove LRSR;
- 4) Istraživački ribolov nije prihvatljiva operacija.
- 5) Prijenos vlasništva nad poduzećem nije prihvatljiva operacija;
- 6) Izravno poribljavanje osim ako je izričito predviđeno kao mjera očuvanja pravnim aktom Unije ili u slučaju eksperimentalnog poribljavanja nije prihvatljiva operacija;
- 7) Podnositelj/korisnik temeljem odluke o odabiru operacije mora imati podmirene finansijske obveze po osnovi javnih davanja;
- 8) Operacije ne smiju imati negativan utjecaj na okoliš i ekološku mrežu;
- 9) Sva plaćanja moraju se potkrijepiti računima i dokumentima koji dokazuju plaćanje, ili dokumentima koji su ekvivalentni dokaznim vrijednostima;
- 10) Korisnik je dužan čuvati i omogućiti uvid u dokumentaciju o operaciji za koju je ostvario potporu, prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora i kontrole na terenu te dostaviti je, na njihov zahtjev, FLAG-u, ovlaštenim osobama UT, tijela za ovjeravanje, tijela za reviziju kao i ovlaštenim predstavnicima europske komisije, europskog revizorskog suda, europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i drugih nadležnih nadzornih/revizorskih tijela.
- 11) Ukoliko je korisnik obveznik provedbe postupka javne nabave, isti je dužan za nabavu roba i/ili radova i/ili usluga, koji su predmet potpore obvezni provesti postupak javne nabave sukladno zakonu o javnoj nabavi.
- 12) Korisnik mora provoditi mjere informiranja i promidžbe sukladno članku 119. I prilogu V. Uredbe (EU) br. 508/2014 te odredbama provedbene uredbe komisije (EU) br. 763/2014 od 11. Srpnja 2014. O utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 508/2014 europskog parlamenta i vijeća o europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo u pogledu tehničkih obilježja mjera informiranja i promidžbe i uputa za izradu amblema unije (SL L 209, 16.07.2014.).
- 13) Operacije u okviru LRSR ne smiju biti financirane drugim javnim izdacima. U slučaju kada se operacija u okviru LRSR financira i drugim javnim izdacima, ukupni intenzitet potpore ne smije biti veći od intenziteta potpore utvrđenog za tu operaciju.

3.3.4. Opis procedure davanja prioriteta odabranim projektima u skladu s njihovim doprinosom u ostvarenju ciljeva LRSR-a

Za odabir projekata koristit će se kriteriji odabira, koji su definirani na razini mjera na način da više buduju projekti/operacije s većim doprinosom postizanju ciljeva LRSR (Prilog 3. Kriteriji odabira po mjerama). Prilikom ocjenjivanja i dodjeljivanja bodova davati će se prednost projektima/operacijama koje ukupno ostvare veći broj bodova.

3.3.5. Dodjeljivanje većeg intenziteta potpore

Osnovni intenzitet potpore iznosi 50% ukupnih prihvatljivih troškova u okviru operacije, sukladno članku 95. stavku 1. Uredbe (EU) br. 508/2014. Iznimno, intenzitet potpore iznosi 100% ukupnih prihvatljivih troškova ukoliko je podnositelj javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjerenje obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o financiranju EU, ako je potpora odobrena za obavljanje takvih usluga, sukladno sa člankom 95. stavkom 2. točkom a) Uredbe (EU) br. 508/2014. Osim navedenog, intenzitet potpore može biti

veći od 50% ako pojedinačna operacija zadovoljava jedan od kriterija sukladno sa člankom 95. stavkom 3. točkom b) Uredbe (EU) br. 508/2014.

Prijedlog za dodjeljivanje većeg intenziteta potpore je propisan u svakoj mjeri na razini operacija, a u nastavku su općenito opisani kriteriji. Kriteriji će se detaljno propisivati prilikom objave FLAG natječaja. FLAG će dodijeliti intenzitet potpore u iznosu do 100 posto ukupno prihvatljivih troškova ukoliko operacija omogućuje javni pristup svojim rezultatima i zadovoljava jedan od sljedećih kriterija (sukladno sa člankom 95. stavkom 3. točkom b) Uredbe (EU) br. 508/2014.):

- a) od zajedničkog je interesa; mora udovoljavati uvjetima da rezultate projekta/operacije mogu koristiti svi lokalni dionici, da su rezultati projekta/operacije u njihovom vlasništvu i doprinose povećanju potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture. Udovoljavanjem ovoga kriterija predviđena je mogućnost ostvarivanja većeg intenziteta potpore za operacije u okviru mjera 1.2. „Poticanje potrošnje u vrtićima“. Ili rezultate projekta/operacije mogu koristiti svi lokalni dionici, rezultati projekta/operacije su u njihovom vlasništvu i ulaganja se odnose na promociju cjelokupnoga ribarstvenog područja. Udovoljavanjem ovoga kriterija predviđena je mogućnost ostvarivanja većeg intenziteta potpore za operacije u okviru mjere 2.1. „Razvoj ribolovnog turizma“;
- b) ima zajedničkog korisnika; podnositelj može biti zadruga, organizacije civilnog društva udruga, ustanova u javnom vlasništvu ili komunalno poduzeće (ukoliko nije javnopravno tijelo) ili u slučaju kada postoji više partnera koji provode zajednički projekt. Udovoljavanjem ovoga kriterija predviđena je mogućnost ostvarivanja većeg intenzitet potpore za operacije u okviru mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“, 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom“, 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane“,
- c) ima inovativne značajke, prema potrebi, na lokalnoj razini, odnosno ukoliko operacija rezultira uvođenjem novih aktivnosti ili novog proizvoda ili nove usluge na lokalnoj razini naselja unutar obuhvata ribarstvenog područja. Udovoljavanjem ovoga kriterija predviđena je mogućnost ostvarivanja većeg intenziteta potpore za operacije u okviru mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“.

U slučaju ako mjera sadržava operacije iz članka 6. stavka 5. Pravilnika za LRSR, za takve operacije se dože dodijeliti veći intenzitet potpore ukupnih prihvatljivih troškova ako pojedinačna operacija zadovoljava sve kriterije za uvećanje intenziteta potpore (od zajedničkog je interesa i ima zajedničkog korisnika i ima inovativne značajke, prema potrebi na lokalnoj razini) u skladu sa člankom 95. stavkom 3. točkom a) Uredbe (EU) br. 508/2014.

Udovoljavanje kriterijima za povećanje intenziteta potpore može se provjeravati i nakon isplate potpore te se zadržava pravo od korisnika zatražiti povrat isplaćenih sredstava u slučaju utvrđenog ne udovoljavanja navedenom „na temelju Odluke o povratu sredstava i na propisan način postupiti sukladno članku 2048. i 2149. (povrat sredstava) LRSR Pravilnika.

3.4. Opis tema planiranih projekta suradnje i način odabira projekata suradnje

Obzirom da u Operativnom programu i LRSR Pravilniku nisu planirana sredstva za provedbu projekata suradnje, ovom LRSR nisu planirane teme projekata suradnje niti način odabira projekata suradnje kao zasebne aktivnosti međuteritorijalne ili transnacionalne projekte suradnje.

3.5. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine (županijska razvojna strategija, Operativni program)

U Prilogu 1. („Usklađenost specifičnih ciljeva LRSR "LOSTURA" s ciljevima provedbe strategija lokalnog razvoja koji predvodi zajednica definiranih Operativnim programom“) je prikazana usklađenost specifičnih ciljeva LRSR „Lostura“ sa ciljevima provedbe strategija lokalnog razvoja koji predvodi zajednica definiranih Operativnom programu. Specifični ciljevi

LRSR „Lostura“ proizlaze iz ciljeva provedbe strategija lokalnog razvoja koji predvodi zajednica definiranih Operativnom programu, te su usklađeni sa prioritetima LRSR „Lostura“ prema vrsti operacije (dodavanje vrijednosti, diversifikacija, sociokulturalni sadržaj, upravljanje). Cilj provedbe strategija lokalnog razvoja koji predvodi zajednica, koji se prema vrsti operacije odnosi na okoliš, je sa specifičnim ciljevima LRSR „Lostura“ usklađen kroz doprinos horizontalnom pitanju zaštite okoliša. Doprinos horizontalnom pitanju zaštite okoliša je definiran za svaku mjeru unutar kriterija prihvatljivosti i odabira.

U Prilogu 2. je prikazana usklađenost specifičnih ciljeva LRSR „Lostura“ sa ciljevima strateških dokumenata više razine (Glavni plan razvoja turizma ZŽ 2013-2023, Strategija razvoja ljudskih potencijala ZŽ 2014-2020 i načrt ŽRSZZ 2015-2020). Specifični ciljevi i prioriteti LRSR „Lostura“ usmjereni su ostvarivanju pojedinih ciljeva i prioriteta nadređenih strateških dokumenata što je vidljivo usporedbom prioriteta LRSR „Lostura“ sa prioritetima nadređenih strateških dokumenata.

4. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRSR

4.1. Opis sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradu LRSR i primjena načela „odozdo prema gore“

Lokalna akcijska skupina u ribarstvu „Lostura“ započela je s aktivnim djelovanjem u 2016. godini, a aktivniji rad započeo je od potpisivanja Ugovora o dodjeli sredstava za mjeru III.1.. Neposredno nakon potpisivanja ugovora FLAG „Lostura“ organizator je trodnevne manifestacije International fising expo u sklopu kojeg je održano više različitih aktivnosti poput predstavljanja ribarske opreme, alata, strojeva, ribljih specijaliteta te su održane tri edukativne radionice s glavnim ciljem animiranja lokalnog i šireg stanovništva o sektoru ribarstva i velikom značenju koje ono ima za područje FLAG-a. Sajam je u tri dana posjetilo preko 15.000 ljudi. Na sastancima organiziranim od strane FLAG-a u svrhu izrade LRSR ukupno je sudjelovalo 64 osobe. Na početnim informativnim sastancima sudionici su upoznati s mogućnostima sufinanciranja sektora ribarstva koje se pružaju u narednom razdoblju kroz OP, te je naglašena važnost aktivnog sudjelovanja u izradi LRSR područja FLAG-a. Sastancima su prisustvovali dionici iz javnog, civilnog i gospodarskog sektora te su se konstruktivnom raspravom utvrdile snage, slabosti, prijetnje i prilike područja FLAG-a, definirale su se mjere i prihvatljivi korisnici u narednom razdoblju te su utvrđene potrebe promatranog ribarstvenog područja. Popis aktivnosti uključivanja dionika u izradu LRSR se nalazi u Prilogu 5.

Plan uključenosti u buduće aktivnosti

FLAG će nastaviti animirati lokalne dionike na temelju dosadašnje dobre prakse koja je prethodila izradi LRSR. Lokalni dionici će se informirati i uključivati u sve aktivnosti povezane sa provedbom, praćenjem i evaluacijom LRSR. Njihovo sudjelovanje će se poticati putem direktnе komunikacije, elektronske pošte i mrežne stranice FLAG-a. Pružanje informacija, izvještavanje i edukacija će se raditi za vrijeme održavanja sastanaka, radionica, seminara, tečajeva i sl. Lokalni dionici će se uključivati u edukacije prije svake objave FLAG natječaja u svrhu potpore potencijalnim korisnicima za razvoj operacija. FLAG će također poticati uključivanje lokalnih dionike u edukacije u svrhu pružanja platforme za razmjenu najboljih praksi i iskustava u okviru EUSAIR-a.

4.2. Opis partnerstva

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu „Lostura“ osnovana je 2014. godine s ciljem mobilizacije članova Udruge da razmišljaju i preuzmu kontrolu nad budućnošću svog područja u svrhu identifikacije lokalne razvojne strategije u ribarstvu, sudjelovanja u poticanju razvitičkog i sudjelovanja u CLLD projektima i zajedničkih aktivnosti u prikupljanju sredstava i njihova pravilna raspodjela prema namjeni za koju su dobivena u cilju unapređenja kvalitete života na

području udruge kroz poticanje razvijanja akvakulture i marikulture; zaštiti i dodavanju vrijednosti proizvodima ribarstva i akvakulture putem jedinstvenog znanja, kulture i tradicije; jačanju kapaciteta zapošljavanja, poticanja zapošljavanja i povećanja broja radnih mesta u ribarstvu unutar svojih zajednica; osiguravanja protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ribarskog gospodarstva i lokalne zajednice u svrhu poticanja održivog razvoja; razvijanja sinergije i umrežavanja između svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ribarskog gospodarstva; više-dioničkog planiranja ukupnog razvoja područja udruge; iskorištavanja i razvijanja postojećih potencijala za razvoj ribolovnog područja pružanjem izravne tehničke pomoći; dugoročnog ostvarivanja održivog razvoja; pripreme područja udruge za korištenje ESI fondova; brige o infrastrukturnom, ekološko – socijalnom, kulturnom, gospodarskom i svakom drugom razvoju u širem ribolovnom području; poticanje društvenog razvoja unutar ribarskih zajednica; jačanje konkurentnosti; jačanje sposobnosti preživljavanja subjekata u ribarskom sektoru; promicanje ekološkog ribarstva i metoda proizvodnje; poticanje održivog razvoja u ribarstvenim područjima i pružanju potpore za prijelaz na ekološke metode proizvodnje.

FLAG „Lostura“ je uspostavljen kao organizacija civilnog društva, neprofitnog karaktera koja okuplja različite predstavnike javnog, civilnog i gospodarskog sektora s područja 5 jedinica lokalne samouprave jugoistočnog dijela Zadarske županije.

Tablica 17. Struktura članstva FLAG-a "Lostura"

Partneri	Broj članova	Udeo
Javni sektor – 5 JLS	5	29%
Civilni sektor – udruge	4	24%
Gospodarski sektor ribarstva – 4 d.o.o., 3 obrta i 1 ribarska proizvođačka zadruga	8	47%
UKUPNO	17	100%

Putem uključenosti javnog, civilnog, gospodarskog sektora ribarstva i ostalog gospodarskog sektora u samu aktivnost izrade LRSR potaknuta je suradnja između sektora koji su ključni za održivi razvoj zajednice. Suradnja se posebno istaknula u trenutcima kritičkog sagledavanja razvojnih problema područja FLAG-a, koji su sagledavani s više aspekata kako bi se došlo do optimalnog i uravnoteženog rješenja. Osnivanjem radne skupine sastavljene od dionika iz civilnog, gospodarskog i javnog sektora osiguran je potreban legitimitet, na način da su lokalni dionici uključeni u donošenje važnih odluka kroz strateški dokument, koji predstavlja smjer razvoja na njihovom području. Ovim pristupom lokalno partnerstvo odabralo je ciljeve i mjere održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja na način na koji će najbolje odgovarati potrebama zajednice s ribarstvenog područja FLAG-a.

Kroz definiranje strateških smjernica, putem povezivanja sektora, došlo je do međusobne suradnje i prijenosa znanja i ideja, što je rezultiralo sinergijskim učinkom kroz daljnje definiranje zajedničkih razvojnih ideja i ciljeva. Ukoliko se suradnja i sinergijski učinak nastavi, korist bi trebala imati čitava zajednica, osobito gospodarski sektor ribarstva, na kojeg se najviše odnose mjere LRSR kojima je cilj umrežavanje i jačanje gospodarskih subjekata iz različitih djelatnosti (sektora ribarstva i turizma).

5. Akcijski plan provedbe LRSR

5.1. Planirani tijek provedbe LRSR na razini svake godine za razdoblje provedbe Operativnog programa do kraja 2023. godine (sukladno članku 65. Uredbe (EU) br. 1303/2013)

Predloženi Akcijski plan je indikativan, te je napravljen na temelju komunikacije sa potencijalnim korisnicima i procjene njihove mogućnosti za provedbu aktivnosti u svrhu postizanja ciljeva LRSR. Planirani tijek provedbe prikazan u tablici br. 18 je raspoređen po kvartalima i godinama do kraja 2023. godine. Akcijski plan je povezan sa finansijskim planom te su prikazane aktivnosti, zadaci i odgovornosti koje su ključne za provedbu LRSR.

5.2. Procjena broja projekata za razdoblje provedbe Operativnog programa do kraja 2023. godine (sukladno članku 65. Uredbe (EU) br. 1303/2013)

LRSR „Lostura“ predviđa provedbu minimalno 29 projekata za razdoblje provedbe OP do kraja 2023. godine, tablični prikaz se nalazi u Tablici broj 20. „Planirani broj projekata.“. Veći broj projekata je planirano u Cilju 1., ukupno 20, od toga u Mjeri 1.1. njih 12. Od ukupno planirane alokacije sredstava za provedbu operacija unutar LRSR, 58,39% je predviđeno za Cilj 1., od čega 87,28% je namijenjeno za mjeru 1.1. Iznosi su planirani temeljem informacija obrazloženih od strane budućih korisnika pojedinih mjera i potvrđeni analizom stanja i identificiranim potrebama.

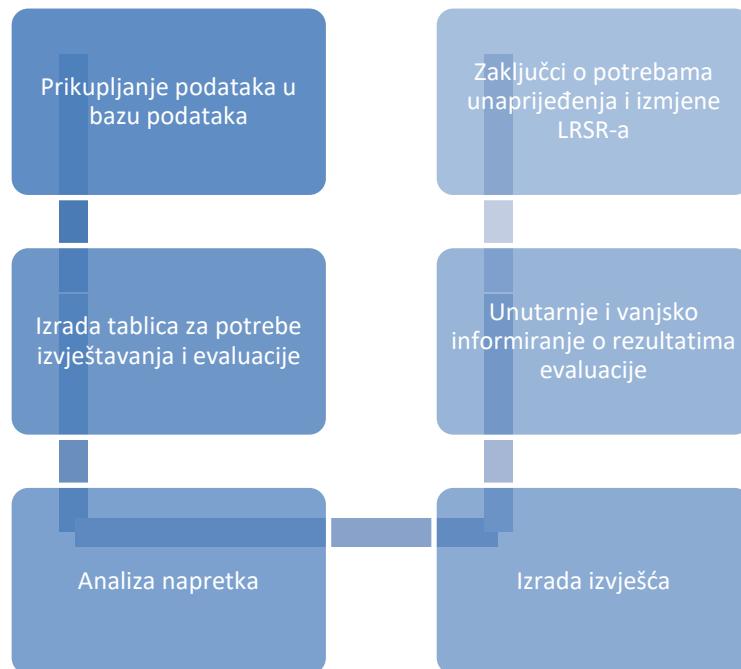
Tablica 18. Indikativni Akcijski plan provedbe LRSR.

Mjera / Operacija	2017.				2018.				2019.				2020.				2021.				2022.				2023.					
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
1.1.																														
1.2.																														
2.1.																														
3.1.																														
3.2.																														
Kontrola na terenu / praćenje projekta																														
Provedba projekta / izvještavanje																														
Tekući troškovi																														
Troškovi vođenja LRSR																														
Legenda:																														
Aktivnosti															Odgovornost															
Pripremne aktivnosti, edukacije / objava natječaja															Zaposlenici FLAG-a															
Zatvaranje natječaja / obrada prijava															FLAG															
Slanje Odluke o odabiru i izvještaja o provedenom postupku / Odluka o dodjeli sredstava															FLAG / UR i korisnici															
ZZI															FLAG i korisnici															

6. Način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR (način upravljanja provedbom, nadzora provedbe i ocjenjivanja uspješnosti provedbe strategije)

6.1. Opis praćenja provedbe LRSR

Grafikon 10. Dijagram praćenja provedbe LRSR

Praćenje provedbe LRSR će započeti od trenutka raspisivanja natječaja koji je objavljen od strane FLAG-a i zaprimanja Zahtjeva za potporu. Zaposlenici FLAG-a će u tabličnom prikazu voditi evidenciju za svakog prijavitelja (kojem će se dodijeliti jedinstveni identifikacijski broj) i prikupljati najmanje sljedeće podatke za sve faze provedbe projekta, u petogodišnjem razdoblju nakon izvršenog konačnog plaćanja i međusobne interakcije provedenih projekata:

- Tijekom prijave projekta na natječaj objavljen od strane FLAG-a prema podacima navedenim u Zahtjevu za potporu u vezi: datuma podnošenja, korisnika, spol, godine, edukaciju, sektor korisnika, sektor ulaganja, broj novozaposlenih, očuvanih radnih mesta, prebivalište, mjere na koju se prijavljuje, vrsti i iznosu ulaganja, intenzitetu i iznosu potpore i sl..
- Za vrijeme odabira projekta od strane FLAG-a, pratit će se podaci koji se odnose na Odluku o odbijanju/odobravanju operacije ili bilo koje druge Odluke, odnosno u kojoj je fazi provjere projekt odbijen razlog odbijanja i sve ostale informacije vezane za traženu potporu, kako bi FLAG podatke evidentirao u bazi podataka⁵.
- Podaci u vezi kontrole na terenu, redovna ili izvanredna kontrola, datum kontrole, kontrolori, kontrolirane dokumente i ulaganje, nalaze.
- Praćenje učinka i ostvarenih rezultata projekata, najmanje jedanput u 5 godina nakon izvršenog konačnog plaćanja.
- Praćenje doprinosa projekata ciljevima.

Svaka prijava jasno će se povezati s LRSR-om, ciljevima LRSR-a. Navedeno će osigurati podlogu za evaluaciju i izvještavanje.

⁵ Prilikom prijave na natječaj objavljen od strane FLAG-a svi korisnici će potpisati Izjavu kojom se obvezuju FLAG-u dostavljati ove dokumente, ali i uvid u svu ostalu dokumentaciju koja se tiče prijavljenog projekta

Na temelju prikupljenih podataka zaposlenici FLAG-a, do kraja siječnja svake godine (n), pripremaju Godišnje izvješće o provedbi LRSR za prethodnu godinu s podacima od 1. siječnja do 31. prosinca godine „n-1“). Godišnje izvješće o provedbi LRSR, najkasnije do veljače godine n, usvaja Skupština FLAG-a, na prijedlog Upravnog odbora. Sukladno propisanim rokovima, Godišnje izvješće o radu FLAG-a se dostavlja MP/UT na daljnje postupanje. U sklopu Godišnjeg izvješća analiziraju se sve aktivnosti i troškovi iz prethodne godine, svi natječaji objavljeni od strane FLAG-a, donesene odluke, pregled napretka u korištenju dodijeljenih sredstava prema postavljenim prioritetima i ciljevima LRSR-a, problemi provedbe i poduzete aktivnosti, rezultati provedbe Evaluacijskog plana, provedba godišnjeg akcijskog plana za godinu n-1, napredak u dostizanju ciljeva itd. Voditelj FLAG-a je odgovoran za funkcioniranje baze podataka (*excel tablice*), koja će omogućiti efikasno praćenje provedbe, uključujući:

- procesuiranje svih informacija potrebnih za praćenje;
- izradu godišnjih izvješća o provedbi LRSR i radu FLAG-a;
- slanje točnih informacija prema MP/UT;
- podlogu za rad evaluatora;
- transparentan rad i pravovremeno pružanje svih podataka Skupštini FLAG-a.

6.2. Indikatori za mjerjenje učinka provedbe LRSR

U procjeni provedbe LRSR značajnu ulogu će imati jasno definirani pokazatelji/indikatori⁶ koji će se nalaziti u sklopu Godišnjeg izvješća o provedbi LRSR i detaljno su definirani u Prilogu 4. Pokazatelji izlaza, rezultata i učinka za sve mjere LRSR. Prilikom provedbe LRSR, tamo gdje je primjenjivo, u sklopu aktivnosti vođenja LRSR (na radionicama / seminarima / tečajevima, informacijama na FLAG mrežnoj stranici, sudjelovanjima na sastancima FLAG mreže i sl.), će se uzeti u obzir i dostupnost informacija povezanih sa pružanjem platforme za razmjenu najboljih praksi i iskustava u okviru EUSAIR-a, vodeći računa o broju održanih seminara/radionica/tečajeva i broju sudionika, te broju posjetitelja na službenim mrežnim stranicama, sa sljedećim temama (i podtemama): „Plave tehnologije“ (Razvoj makroregionalnih klastera); „Ribarstvo i akvakultura“ (Znanstvena suradnju na području ribarstva i ribijskih resursa, Diversifikaciju i profitabilnost ribarstva i akvakultute, Marketing proizvoda ribarstva); „Gospodarenje pomorstvom i morem te pomorske i morske usluge (Jačanje građanske i poslovne svijesti i uključenosti), „Raznovrsna turistička ponuda“ (Brendiranje turističkih proizvoda/usluga jadransko jonske regije, Inicijativa za unaprjeđenje kvalitete održive turističke ponude, Diversifikacija sektora nautičkog i kruzerskog turizma te jačanje sektora jedrenja, R&D platforma za nove proizvode i usluge održivog turizma, Održive i tematske turističke rute, Jačanje kulturne baštine jadransko-jonske regije, Unaprjeđenje i nadogradnja turističkih proizvoda jadransko-jonske regije); „Održivo i odgovorno upravljanje turizmom (Mreža održivih turističkih poduzeća i klastera, Olakšavanje pristupa financiranju novih inovativnih turističkih poduzeća, Producenje turističke sezone na cijelu godinu, Jadransko-jonska akcija za više održiv i odgovoran turizam).

Precizne, točne i nedvosmislene informacije iz baze podataka su podloga za procjenu provedbe LRSR-a i polazišna točka za njezino unaprjeđenje, evaluaciju i modifikaciju po potrebi. Voditelj FLAG-a će osigurati povremeno arhiviranje i sigurno spremanje baze podataka i to na minimalno tromjesečnoj bazi, a obvezno na 31.12. svake tekuće godine.

⁶ Partnerstvo FLAG-a ih je ocijenilo kao SMART pokazatelje: specifične, mjerljive, dostupne, relevantne i pravovremene.

6.3. Opis vrednovanja LRSR

U svrhu provjere napretka, utjecaja, postignuća, djelotvornosti i učinkovitosti LRSR u ostvarivanju postavljenih ciljeva, FLAG će prikupljati podatke o mjerama odabranima za financiranje u različitim fazama provedbe projekata.

Prikupljat će se sljedeći podaci:

- izlazni pokazatelji za svaku mjeru definirani u ovoj LRSR
- pokazatelji rezultata za svaku mjeru definirani u ovoj LRSR
- pokazatelji učinka
- raznovrsna praćenja i ostali podaci: informacije o korištenju obnovljivih izvora energije, godinama starosti, spolu i obrazovanju korisnika, pravni status, opći podaci o sjedištu korisnika i lokaciji provedbe projekta i ostali podaci.

Određeni potrebni podaci će biti unaprijed definirani u prijavnim obrascima, neki će se prikupljati anketnim upitnicima i/ili iz vanjskih baza podataka. Praćenje i bilježenje ovih podataka će se provoditi kontinuirano tijekom provedbe LRSR.

Nositelji projekata će imati obvezu dostaviti FLAG-u sve informacije vezane za traženi iznos potpore, odobreni iznos projekta, odobreni iznos potpore (EU i RH iznos), iznose iz Zahtjeva za isplatu i isplaćenu potporu (iznos u HRK i EUR). Također će imati obvezu dostaviti FLAG-u preslike svih podnesenih Zahtjeva za potporu i Zahtjeva za isplatu te zaprimljenih Odluka.

Prikupljene podatke će zaposlenici FLAG-a bilježiti u tzv. bazu podataka kako bi bili dostupni za izradu različitih tablica za potrebe izvješćivanja i vrednovanja provedbe LRSR-a.

Rezultati praćenja i evaluacijska izvješća će se objaviti ciljanim skupinama i široj javnosti. Informiranje o rezultatima praćenja i evaluacije će se provesti kao unutarnje i vanjsko.

Unutarnje informiranje podrazumijeva izvještavanje zaposlenika FLAG-a, članova Upravnog Odbora i Skupštine FLAG-a putem sastanaka i radionica. Ovakvo informiranje će rezultirati izradom godišnjeg plana provedbe LRSR i određenim zaključcima o potrebama unapređenja ili izmjenama Lokalne razvojne strategije u ribarstvu. Vanjsko izvještavanje o rezultatima evaluacije odnosi se na šиру javnost. Evaluacijska izvješća će se objaviti na web stranicama FLAG-a ili po potrebi u različitim publikacijama. U zadnjoj godini provedbe LRSR provest će se ex-ante evaluacija budućeg razdoblja (2021.-2027.) te će se provoditi ex-post evaluacija i to najmanje jedanput u 5 godina nakon isplate sredstva za projekte koji su financirani sredstvima FLAG-a.

Tablica 19. Prikaz plana praćenja, evaluacije i izvještavanja.

Aktivnosti	Opis	Vremensko razdoblje	Izvještavanje
Uspostava i rad skupine za evaluaciju	Službu za provedbu, praćenje i evaluaciju FLAG-a čine: voditelj i zaposlenici FLAG-a. U rad Službe se po potrebi mogu uključiti vanjski relevantni stručnjaci.	U 2017. godini održavanje sastanaka najmanje dva puta godišnje.	Godišnje izvješće o provedbi LRSR.
Izgradnja evaluacijskih kapaciteta	Članovi Službe će se educirati kontinuirano tijekom razdoblja provedbe LRSR-a.	Kontinuirano.	Godišnje izvješće o provedbi LRSR
Samo-procjena / praćenje napretka vezano za pokazatelje (izlaza i rezultata)	Samo-procjena i praćenje će se vršiti od strane članova Službe.	Kontinuirano.	Godišnje izvješće o provedbi LRSR.
Provedba operacija	Služba u okviru provedbe LRSR UT-u dostavlja izvještaj o provedenom postupku odabira operacija.	Kontinuirano nakon završenog procesa odabira operacija temeljem natječaja koji objavljuje FLAG.	Izvještaj o provenom postupku odabira operacija.
Aktivnosti u vezi vođenja (animacije) i provedbe LRSR	Služba u okviru slanja Zahtjeva za isplatu za tekuće troškove i vođenje LRSR dostavlja Izvješće FLAG-a o provedenim aktivnostima.	Kontinuirano najmanje svakih 30 dana.	Izvješće FLAG-a o provenim aktivnostima.
Mid – term evaluacija LRSR	Mid – term evaluacija LRSR će se vršiti od strane članova Službe.	Nakon najmanje 1 godine provedbe.	Godišnje izvješće o provedbi LRSR.
Ex-post evaluacija LRSR	Ex-post evaluacija LRSR će se vršiti od strane članova Službe i UO, a po potrebi se mogu uključiti vanjski relevantni stručnjaci.	Ne prije 2020. godine, ali završetak prije kraja 2023.	Završno godišnje izvješće o provedbi LRSR.
Procjena stanja i potreba za sljedeće programsko razdoblje područja	Procjena stanja će se vršiti od strane članova Službe i UO, a po potrebi se mogu uključiti vanjski relevantni stručnjaci.	Ne prije 2020. godine, ali završetak prije kraja 2021.	Godišnje izvješće o provedbi LRSR (2021. g.)
„Ad-hoc“ evaluacijske akticnosti	Ukoliko se temeljem uočenih potreba i stanja na terenu pokaže potreba za specifičnom ili „ad-hoc“ evaluacijskom aktivnošću ista će se provesti bez odgađanja od strane Službe i po potrebu se mogu uključiti vanjski stručnjaci.	Tijekom razdoblja provedbe LRSR-a na temelju uočenih potreba i rezultata provedenih evaluacija.	Godišnje izvješće o provedbi LRSR
Širenje rezultata evaluacije	Izvještaj o evaluaciji će biti predstavljen od strane Službe zainteresiranoj javnosti kroz sjednice tijela FLAG-a i bit će dostupan na službenim mrežnim stranicama FLAG-a	Tijekom razdoblja provedbe LRSR-a	Godišnje izvješće o provedbi LRSR

7. Opis sposobnosti za provedbu LRSR

7.1. Ljudski kapacitet za provedbu LRSR

FLAG „Lostura“ trenutno ima zaposleno dva djelatnika na puno radno vrijeme. Predsjednik FLAG-a „Lostura“ Joško Pedišić raspolaže s velikim znanjem i iskustvom iz područja ribarstva, s obzirom da je dugogodišnji dionik istog te je vrlo dobro upoznat sa svim problemima i prilikama s kojim se dionici sektora ribarstva suočavaju. Voditelj FLAG-a „Lostura“, Ivan Čupić raspolaže s dugogodišnjim iskustvom na izradi i provedbi nacionalnih i EU projekata stečenim na izradi i provedbi više od 30 projekata, te će i u budućem radu FLAG-a njegova znanja i iskustva biti od iznimnog značaja.

U narednom razdoblju poslovanja planirano je pojađanje seminara i edukacija s čime će se dodatno proširiti vještine i znanja djelatnika nužnih za što kvalitetnije animiranje lokalnog stanovništva o mogućnostima koje se pružaju kroz OP.

S obzirom da je FLAG „Lostura“ još uvijek u svojim početcima, nakon provedenih aktivnosti animiranja lokalnog stanovništva te uslijed povećanog obujma posla očekuju se dodatna zapošljavanja u vidu mjera stručnog ospozobljavanja za rad, javnih radova, ugovora na određeno ili volonterskih ugovora.

Sukladno statutu udruge, tijela FLAG-a se sastoje od skupštine, upravnog odbora, likvidatora te predsjednika i voditelja kao ovlaštenih osoba za zastupanje. **Skupština** je najviše tijelo udruge i sastoji se od 17 članova iz javnog, civilnog i gospodarskog sektora. Skupština donosi Statut, usvaja godišnja i finansijska izvješća, bira i razrješava predsjednika, članove Upravnog odbora, Voditelja i Likvidatora udruge, određuje iznose godišnjih članarina te obavlja druge poslove utvrđene Statutom. Redovna skupština održava se najmanje jednom godišnje, a izborna svake 4 godine. **Upravni odbor** je upravljačko tijelo Udruge koje broji 9 članova. Upravni odbor brine o informiranju članova i javnosti, podnosi godišnja i finansijska izvješća Skupštini, odlučuje o osnivanju drugih organizacijskih oblika Udruge, imenuje članove radnih skupina i obavlja druge poslove koje odredi Skupština. **Predsjednik** udruge je ujedno i predsjednik Upravnog odbora i Skupštine. Predsjednik udruge zastupa i predstavlja Udrugu, odgovara za zakonitost rada, saziva i predsjedava sjednicama Skupštine, sklapa ugovore i poduzima druge pravne radnje u ime i za račun Udruge te obavlja druge poslove određene Statutom te druge poslove koje mu povjeri Skupština ili Upravni odbor. **Voditelj** udruge vodi popis članova i odgovara za zakonitost rada Udruge, koordinira izradu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu za područje FLAG-a te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i aktima udruge.

7.2. Financijski kapacitet za provedbu LRSR

Za provedbu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu i funkcioniranje FLAG-a predviđeno je nekoliko izvora financiranja od kojih su najznačajniji izvori putem članarina članova FLAG-a, sredstva Operativnog programa (Provedba LRSR) te putem donacija i potpora iz različitih proračunskih izvora. Iznos članarine određuje najviše tijelo udruge Skupština, a o istome se raspravlja prilikom donošenja finansijskog plana za narednu kalendarsku godinu, koncem prosinca tekuće godine. Pritom se, sukladno finansijskoj situaciji predlaže iznos članarina za sektore zastupljene u članstvu udruge te se glasanjem na Skupštini odlučuje prihvata li se prijedlog ili se pak određuje drugi iznos. Za 4 općine i 1 grad je određena godišnja članarina u ukupnom iznosu od 168.000,00 kn. FLAG se planiraj javiti i na Javni poziv udrugama za sufinanciranja projekata iz područja ruralnog razvoja, ribarstva i marikulture ZŽ za 2016. godinu u okviru raspoloživih sredstava sa pozicije Potpore udrugama u poljoprivredi i ruralnom razvoju za dodjeljivanje bespovratnih u iznosu od 20.000,00 kn koji se objavljuje svake godine. Ukupni planirani iznos godišnjih prihoda bez EFPR potpore bi iznosio **188.000,00 kn**.

7.3. Iskustvo u provedbi LEADER pristupa

Djelatnici FLAG-a raspolažu s velikim iskustvom u izradi i provedbi projekata iz nacionalnih i EU izvora, s obzirom da je voditelj FLAG-a ujedno i dugogodišnji voditelj LAG-a „Laura“ najuspješnijeg LAG-a u Hrvatskoj. Kroz IPARD program i mjeru 202 *LEADER* LAG je ostvario potporu od 863,767,40 kn (od maksimalnih 900.000,00 kn), a navedenim sredstvima je između ostalog educirano ukupno 300 osoba. Također, LAG je izdao i 4 pisma preporuke, na temelju kojih su u mjeri 103 IPARD programa odobrena sredstva u ukupnom iznosu od gotovo 11,5 mil. kn. 2015. godine LAG-u „Lauri“ su odobrena sredstva za izradu Lokalne razvojne strategije 2014-2020 za svoj prostor obuhvata u ukupnom iznosu od 371.846,30 kn. Strateški dokument je izrađen i usvojen od strane Skupštine, a u procesu izrade bili su uključeni dionici iz javnog, gospodarskog i civilnog sektora putem održavanja sastanaka i radionica (u proces izrade kroz sastanke i radionice ukupno je informirano 160 osoba). Čime se osigurala uključenost lokalnih dionika u planiranje razvoja područja LAG-a.

7.4. Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER

Voditelj FLAG-a „Lostura“ Ivan Čupić, raspolaže s bogatim iskustvom u izradi i provedbi projekata iz nacionalnih i EU izvora koje je stekao vođenjem Lokalne akcijske grupe „Laura“ posljednjih 7 godina. Kao nositelj ili suradnik LAG je sudjelovao na 119 projekata ukupne vrijednosti preko 20 milijuna kuna, a od navedenih projekata možemo izdvojiti 25 iz sektora turizma, 10 završenih projekata iz programa „Europa za građane“ ukupne vrijednosti 167.000,00 EUR te 9 završenih projekata iz programa „Mladi na djelu“ i „Erasmus +“ ukupne vrijednosti 137.000,00 EUR.

Iskustvo u organizaciji manifestacija stećeno je kroz organizaciju tri *LAG Summer festivala* u razdoblju od 2013. do 2015. godine, kao najvećem okupljanju LAG-ova u ovom dijelu Europe, te organizacijom manifestacije *International fishing expo* 2016. godine koja je sufinancirana sredstvima Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo 2014-2020 u okviru pilot projekta iz mjere III.1. „Pripremna potpora“. LAG Summer festival je prosječno okupljaо 500 predstavnika iz 70 LAG-ova s područja više od 12 država članica EU. Sudionici festivala su posjetitelje, njih preko 15.000, upoznali s poljoprivredno-prehrabrenim i tradicijskim proizvodima s područja svojih LAG-ova, dok su sudionici International fishing expo sajma mogli prisustvovati velikom broju inozemnih i domaćih sudionika koji su izlagali proizvode ribarstva i ribarske opreme te na taj način podigli svijest lokalnog stanovništva o važnosti sektora ribarstva za lokalno područje FLAG-a. Sajam je u tri dana održavanja posjetilo preko 5.000 posjetitelja.

8. Financijski plan

Ukupni javni izdaci u okviru ove LRSR su planirani u maksimalnom iznosu od 2.116.000,00 € od čega je određena gornja granica u visini od 25% od maksimalnog iznosa za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR kako je definirano LRSR Pravilnikom, te je na temelju maksimalnog iznosa planiran financijski plan i provedba u okviru ove LRSR. S obzirom na sve potrebe ribarstvenog područja i maksimalni iznos sredstava jasno je da nije moguće zadovoljiti sve potrebe područja, tako da se FLAG prilikom programiranja mjera i financijskog plana fokusirao na multiplicirajući efekt unutar održivog razvoja svojeg ribarstvenog područja. U financijskom planu su prikazani apsolutni i relativni iznosi kako bi u tom smislu financijski plan bio prilagodljiv s obzirom na Odluku o intenzitetu potpore za operacije u okviru LRSR od strane Evaluacijskog odbora za FLAG-ove i konačnu Odluku o odobrenju LRSR od strane Upravljačkog tijela – Uprave ribarstva.

8.1. Financiranje rada FLAG-a (izvori financiranja)

Rad FLAG-a će se financirati javnim sredstvima predviđenim unutar „Tekućih troškova i troškova vođenja LRSR“ i prilikom izrade ove LRSR planirana je gornja granica od 25% (529.000,00 €) ukupnih javnih izdataka u maksimalnom iznosu (2.116.000,00 €) u okviru LRSR. Za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR intenzitet potpore iznosi 100% prihvatljivih troškova. Prilikom planiranja tekućih troškova (troškovi rada, troškovi osoblja, troškovi osposobljavanja, troškovi povezani s odnosima s javnošću, financijski troškovi, te ostali troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR) u okviru LRSR, određeno je da udio u ukupnom iznosu sredstava namijenjenih za „Tekuće troškove i troškove vođenja LRSR“ neće biti veći od 70% ($\leq 370.300,00$ €). Kod troškova vođenja LRSR odnosno animacije (troškova nastalih s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR i potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu u okviru natječaja koji objavljuje FLAG) je određeno da udio u ukupnom iznosu sredstava namijenjenih za „Tekuće troškove i troškove vođenja LRSR“ neće biti manji od 30% ($\geq 158.700,00$ €). Za predfinanciranje tekućih troškova i troškova vođenja LRSR, sredstva će se osigurati putem članarina i zajmova.

8.2. Financiranje provedbe LRSR

Provedba LRSR će se financirati javnim sredstvima i sufinanciranjem iz vlastitih sredstava korisnika. Razlika do punog iznosa (učešće) će se osigurati iz vlastitih sredstava korisnika (podnositelja) ili kreditnih izvora ovisno o prijedlogu intenziteta potpore, kako je navedeno u pojedinim mjerama. Javna sredstva se osiguravaju iz proračuna Europske unije i državnog proračuna Republike Hrvatske, od čega Europska unija sudjeluje sa 85% udjela, a Republika Hrvatska s 15% udjela.

8.3. Procjena potrebnih finansijskih sredstava za provedbu projekata

Procijenjeni iznos sredstava za provedbu projekata je 1.587.000,00€ u tablici su prikazani planirani broj projekata i iznos javne potpore u okviru mjera.

Tablica 20. Planirani broj projekata.

Mjera	Planirani broj projekata	Iznos javne potpore	Udio u ukupnoj alokaciji
CILJ 1.			
1.1.	12	808.679,83 €	38,22%
1.2.	5	87.606,98 €	4,14%
2.1.	3	30.291,33 €	1,43%
CILJ 2.			
3.1.	3	539.119,89 €	25,48%
3.2.	6	121.301,97 €	5,73%
Ukupno (operacije)	29	1.587.000,00 €	75,00%
Tekući troškovi i vođenje		529.000,00 €	25,00%
Ukupno - provedba LRSR (operacije + tekući troškovi + animacija + učešće korisnika)			2.116.000,00 €

Prilog 1: Usklađenost specifičnih ciljeva LRSR "LOSTURA" s ciljevima provedbe LRSR definiranih Operativnim programom.

4. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije putem sljedećeg posebnog cilja:							
promicanja gospodarskog rasta, društvene uključenosti, stvaranja radnih mesta i pružanja podrške upošljivosti i mobilnosti radne snage u obalnim i kontinentalnim zajednicama koje ovise o ribolovu i akvakulturi, uključujući diversifikaciju aktivnosti u ribarstvu te prema ostalim sektorima pomorskog gospodarstva.							
PROVEDBA STRATEGIJE RAZVOJA POD VODSTVOM LOKALNE ZAJEDNICE, TEKUĆI TROŠKOVI I TROŠKOVI VOĐENJA LRSR →	a) dodata vanje vrijednosti, stvaranje radnih mesta, privlačenje mladih ljudi i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i akvakulture;	b) poticanje diversifikacije unutar ili izvan gospodarskog ribolova, cjeloživotnog učenja i stvaranja radnih mesta u ribarstvenim i akvakulturnim područjima;	c) jačanje i iskorištavanje prednosti koje se odnose na okoliš u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, uključujući operacije za ublažavanje učinaka klimatskih promjena;	d) promicanje društvene dobrobiti i kulturne baštine u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, uključujući ribarstvenu, akvakulturnu i pomorsku kulturnu baštinu;	e) jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju i upravljanju lokalnim ribarstvenim resursima te pomorskim aktivnostima .	Tekući troško vi	Troškov i vođenja LRSR
1. Jačanje uravnoteženog ekonomskog razvoja priobalnih i otočnih zajednica ovisnih o ribarstvu, jačanje njihovog potencijala davanjem više vrijednosti aktivnostima vezanim uz ribarstvo te diversifikacijom u druge vezane sektore, povećavajući time mogućnosti prihoda i zapošljavanja.	X	X					X
2. Podrška razvoju male infrastrukture.	X			X	X		X
3. Omogućavanje kolektivnog i strateškog razmišljanja u ribarskim zajednicama kako bi same oblikovale svoju ekonomsku budućnost.					X		X

4. Povećanje razine sudjelovanja sektora ribarstva i akvakulture kroz promociju aktivnog sudjelovanja ribara u upravljanju i donošenju odluka u strateškom planiranju lokalnog razvoja.					X		X
5. Integracija i optimizacija sudjelovanja sektora ribarstva u lokalnom razvoju s ciljem maksimalizacije sinergije i smanjenja mogućih sukoba interesa u ribarstvenim područjima.					X		X
6. Promicanje socijalne kohezije u obalnim i otočnim zajednicama.				X	X		X
7. Jačanje svijesti o zaštiti okoliša i prirode te očuvanju bioraznolikosti u ribarskim zajednicama kako bi se uključile u zaštitu resursa u svrhu povećanja otpornosti i smanjenja ranjivosti.			X				X
8. Pružanje smjernica i jačanje kapaciteta za provedbu CLLD pristupa.						X	X
9. Uspostava odgovarajućih mehanizama za maksimalizaciju komplementarnosti i sinergija s drugim EU fondovima.							X

10. Pružanje platforme za razmjenu najboljih praksi i iskustava u okviru EUSAIR-a i prekogranične suradnje.							X
LRSR LOSTURA SPECIFIČNI CILJEVI:	Cilj 1.	Cilj 1. i 2.		Cilj 2.	Tekući troško vi	Animaci ja	

Prilog 2: Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine

POVEZNICE CILJEVA I PRIORITYA IZMEĐU GLAVNOG PLANA RAZVOJA TURIZMA ZADARSKE ŽUPANIJE 2013. – 2023. I LRSR „LOSTURA“	C 1. POVEĆANJE PRIHODA OD ODRŽIVOG RIBOLOVA I AKVAKULTURE		C 2. ODRŽIVI RAZVOJ OBALNIH ZAJEDNICA UZ VALORIZACIJU I OČUVANJE LOKALNE BAŠTINE	
	P 1. Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjeseta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca.	P 2. Diversifikacija unutar gospodarskog ribolova i stvaranje radnih mjeseta kroz povezivanje sa ostalim gospodarskim sektorima.	P 3. Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanog sa lokalnom baštinom.	P 4. Upravljanje lokalnim razvojem.
C 1. USPOSTAVA ODRŽIVOG UČINKOVITOG SUSTAVA UPRAVLJANJA RESURSIMA I POTENCIJALIMA TURIZMA	P 1.2. Jačanje ljudskih potencijala za potrebe turizma	X		
C 2. SMANJENJE SEZONALNOSTI KROZ RAZVOJ KONKURENTNOG TURISTIČKOG SEKTORA	P 2.1. Smanjenje sezonalnosti		X	X
	P 2.4. Unaprjeđenje kvalitete turističkih objekata		X	X
	P 2.5. Razvoj ruralnih područja turizmom	X	X	X
	P 2.6. Stvaranje turističke destinacije izvrsnosti	X	X	X
C 3. UNAPRIJEĐENJE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE I USLUGA, TE ZAŠTITA OKOLIŠA	P 3.1. Razvoj turističke infrastrukture i usluga			X
	P 3.3. Unapređenje zaštite okoliša i povećanje energetske učinkovitosti			X

POVEZNICE CILJEVA I PRIORITETA IZMEĐU STRATEGIJE RAZVOJA LJUDSKIH POTENCIJALA ZADARSKOG ŽUPANIJE 2014. – 2020. I LRSR „LOSTURA“	C 1. POVEĆANJE PRIHODA OD ODRŽIVOG RIBOLOVA I AKVAKULTURE		C 2. ODRŽIVI RAZVOJ OBALNIH ZAJEDNICA UZ VALORIZACIJU I OČUVANJE LOKALNE BAŠTINE	
	P 1. Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjeseta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca.	P 2. Diversifikacija unutar gospodarskog ribolova i stvaranje radnih mjeseta kroz povezivanje sa ostalim gospodarskim sektorima.	P 3. Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanog sa lokalnom baštinom.	P 4. Upravljanje lokalnim razvojem.
C 1. POVEĆANJE ZAPOSLENOSTI I JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA	P 1.1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija	X		
	P 1.2. Osnaživanje kompetencija malog i srednjeg poduzetništva	X	X	X
	P 1.3. Povećanje zapošljivosti	X	X	X
C 3. JAČANJE SOCIJALNE UKLJUČENOSTI OSOBA U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU	P 3. Jačanje socijalne uključenosti osoba u nepovoljnem položaju	X	X	X
C 4. JAČANJE CIVILNOG DRUŠTVA	P 4. Jačanje civilnog društva	X		X

Prilog 3. Kriteriji odabira po mjerama

Kriteriji odabira za M 1.1. Skraćivanje lanaca opskrbe

KRITERIJI ODABIRA ZA M 1.1.		BODOVI
1.	Ulaganje provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“¹	Max. 15
2.	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina²	Max. 10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina	5
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem žena starijih od 45 godina	5
3.	Ulaganje rezultira povećanju broja radnih mjesta³	Max. 15
	Povećanju broja radnih mjesta za više od 2 radna mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanju broja radnih mjesta za 0,5 do 2 radna mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanju postojećih ili povećanju broja radnih mjesta do 0,5 u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
4.	Ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije⁴	Max.15
5.	Ulaganje provodi korisnik koji ima manji broj zaposlenih⁵	Max. 15
	Manje od 10 zaposlenih	15
	Manje od 50 zaposlenih	10
6.	Tip ulaganja	Max. 20
	Rekonstrukcija ili adaptacija postojećeg objekta u svrhu maloprodaje proizvoda ribarstva i akvakulture	20
	Opremanje	10
	Nabava ili izgradnja	5
Maksimalni broj bodova		90

¹ Korisnik dostavlja presliku odgovarajućeg dokumenta iz kojeg je vidljivo sjedište/prebivalište.

² Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina.

³ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena ($0,5+0,5=1$)

⁴ Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije

⁵ Korisnik dostavlja Izjavu o razvrstavanju poduzetnika s obzirom na veličinu.

Kriteriji odabira za M.1.2. Poticanje potrošnje ribe u vrtićima.

KRITERIJI ODABIRA ZA M 1.2.		BODOVI
1.	Ulaganje provodi korisnik koji ima sjedište na otocima unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“¹	Max. 15
2.	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina²	Max. 10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina	5
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem žena starijih od 45 godina	5
3.	Ulaganje rezultira povećanju broja radnih mjesta³	Max. 15
	Povećanju broja radnih mjesta za više od 2 radna mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanju broja radnih mjesta za 0,5 do 2 radna mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanju postojećih ili povećanju broja radnih mjesta do 0,5 u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
4.	Ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije⁴	Max. 15
5.	Mjesečno povećanje broja obroka pripremani od proizvoda ribarstva i akvakulture⁵	Max. 15
	>3	15
	+3	10
	+2	5
Maksimalni broj bodova		70

¹ Korisnik dostavlja presliku odgovarajućeg dokumenta iz kojeg je vidljivo sjedište/prebivalište.

² Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina.

³ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena ($0,5+0,5=1$).

⁴ Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije.

⁵ Korisnik dostavlja obrazloženje koje će nove obroke pripremati od proizvoda ribarstva i akvakulture.

Kriteriji odabira za M.2.1. Razvoj ribolovnog turizma

KRITERIJI ODABIRA ZA M 2.1.		BODOVI
1.	Ulaganje se provodi na plovilima koja imaju raniju godinu izgradnje¹	Max. 5
	Starost plovila \leq 15 godina	5
	Starost plovila \geq 16 godina	5
2.	Ulaganje provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“²	Max. 15
3.	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina³	Max. 10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina	5
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem žena starijih od 45 godina	5
4.	Ulaganje rezultira povećanju broja radnih mjeseta⁴	Max. 15
	Povećanju broja radnih mjeseta za više od 2 radna mjeseta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanju broja radnih mjeseta za 0,5 do 2 radna mjeseta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanju postojećih ili povećanju broja radnih mjeseta do 0,5 u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
5.	Ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije⁵	Max. 15
6.	Ulaganje provodi korisnik koji ima manji broj zaposlenih⁶	Max. 15
	Manje od 10 zaposlenih	15
	Manje od 50 zaposlenih	10
7.	Povećanje turističke ponude unutar ribarstvenog područja⁷	Max. 15
	Turistička tura/izlet uključuje prikaze tehnike ribolova i posjet uzbudljivošći/ima	15
	Turistička tura/izlet uključuje samo prikaz tehnike ribolova	10
	Turistička tura/izlet se odnosi samo na posjet uzbudljivošći/ima	5
Maksimalni broj bodova		90

¹ Korisnik dostavlja presliku Dozvole za plovidbu brodice / Svjedodžbe o sposobnosti broda za plovidbu.

² Korisnik dostavlja presliku odgovarajućeg dokumenta iz kojeg je vidljivo sjedište/prebivalište.

³ Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina.

⁴ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena ($0,5+0,5=1$).

⁵ Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije.

⁶ Korisnik dostavlja Izjavu o razvrstavanju poduzetnika s obzirom na veličinu.

⁷ Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganja povećava turističku ponudu unutar ribarstvenog područja.

Kriteriji odabira za M.3.1. Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom

KRITERIJI ODABIRA ZA M 3.1.		BODOVI
1.	Ulaganje provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“¹	Max. 15
2.	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina	Max. 10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina	5
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem žena starijih od 45 godina	5
3.	Ulaganje rezultira povećanju broja radnih mesta²	Max. 15
	Povećanju broja radnih mesta za više od 2 radna mesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanju broja radnih mesta za 0,5 do 2 radna mesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanju postojećih ili povećanju broja radnih mesta do 0,5 u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
4.	Ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije³	Max. 15
5.	Ulaganje provodi korisnik koji ima manji broj zaposlenih	Max. 15
	Manje od 10 zaposlenih	15
	Manje od 50 zaposlenih	10
6.	Ulaganje se provodi na lokaciji koja ima manju udaljenost od mora⁴	Max. 5
	Lokacija ulaganja je udaljena manje od 100 m od mora (uključujući 100 m)	5
	Lokacija ulaganja je udaljena više od 100 m od mora (isključujući 100 m)	5
7.	Tip ulagana	Max. 15
	Rekonstrukcija/adaptacija, opremanje i marketinške aktivnosti	15
	Izgradnja	10
Maksimalni broj bodova		90

¹ Korisnik dostavlja presliku odgovarajućeg dokumenta iz kojeg je vidljivo sjedište/prebivalište.

² FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena ($0,5+0,5=1$).

³ Korisnik dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje uključuje korištenje energije iz obnovljivih izvora energije.

⁴ Korisnik dostavlja obrazloženje za udaljenost lokacije ulaganja od mora.

Kriteriji odabira za M.3.2. Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane.

KRITERIJI ODABIRA ZA M 3.2.		BODOVI
1.	Ulaganje provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima unutar ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“¹	Max. 15
2.	Ulaganje se provodi u luki ili uz more²	Max. 10
	Lokacija ulaganja je luka	10
	Lokacija ulaganja je uz more	5
3.	Vrsta manifestacije (u sklopu planirane manifestacije, min. 50% planiranih aktivnosti se mora odnositi na min. jednu od ispod navedenih tema)³	Max. 20
	Zaštita okoliša	15
	Priprema proizvoda ribarstva i akvakultue	10
	Promocija kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine	5
Maksimalni broj bodova		45

¹ Korisnik dostavlja presliku odgovarajućeg dokumenta iz kojeg je vidljivo sjedište/prebivalište.

² Korisnik dostavlja obrazloženje za lokaciju održavanja manifestacije.

³ OO procjenjuje povezanost aktivnosti s navedenim temama na temelju obrazloženja koje dostavlja korisnik/ci uz ZZP.

Prilog 4. Pokazatelji izlaza, rezultata i učinka za sve mjere LRSR

P	M	IZLAZNI POKAZATELJI	Očekivane vrijednosti	POKAZATELI REZULTATA	POKAZATELJ UČINKA
1.	1.1.	Broj isplaćenih projekata	12	Stvorena radna mjesta s obzirom na broj projekata (%)	Povećan broj radnih mjesta. Zadržana postojeća radna mjesta Povećana potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture Povećani prihodi sektoru ribarstva Stvoreni novi i poboljšani postojeći kanali prodaje
		Broj stvorenih radnih mjesta	7		
		Broj zadržanih radnih mjesta	5		
		Broj izgrađenih ili rekonstruiranih ili adaptiranih ili opremljenih ili nabavljenih objekata u svrhu maloprodaje proizvoda ribarstva i marikulture	12		
		Ukupan iznos javnih sredstava iz OP-a (€)	808.679,83		
	1.2.	Broj isplaćenih projekata	5	Zadržana radna mjesta s obzirom na broj projekata (%) Udio financiranih projekata koji se odnosi na dodanu vrijednost s obzirom na broj projekata (%)	45% 60% Stvoreni novi/autohtonii/lokalni proizvodi ribarstva i akvakulture Stvorene zdrave navike u prehrani od najranije dobi Povećana turistička ponuda Smanjena sezonalnost
		Broj novih menija	5		
		Količina nabavljenih proizvoda ribarstva i akvakulture	Povećanje min. 30%		
		Ukupan iznos javnih sredstava iz OP-a (€)	87.606,98		
		Broj isplaćenih projekata	3		
2.	2.1.	Broj stvorenih radnih mjesta	3	Udio financiranih projekata koji se odnose na diversifikaciju s obzirom na broj projekata (%)	Promovirana kulturna, ribarstvena, akvakulturna i pomorska baština Uređen okoliš Decentralizirane manifestacije
		Broj zadržanih radnih mjesta	Min. 4		
		Broj ribarskih plovila uključenih u ribolovni turizam	3		
		Ukupan iznos javnih sredstava iz OP-a (€)	30.291,33		
		Broj isplaćenih projekata	3		
3.	3.1.	Broj stvorenih radnih mjesta	3	Stvorena radna mjesta s obzirom na broj projekata (%)	Olakšano bavljenje ribolovnim turizmom
		Broj novih turističkih sadržaja	3		

	Ukupan iznos javnih sredstava iz OP-a (€)	539.119,89	Stvoreni novi turistički sadržaj s obzirom na broj projekata (%)	58%	Olakšano održavanje ribarskih manifestacija
3.2.	Broj isplaćenih projekata	6			
	Broj održanih manifestacija	6	Udio financiranih projekata za olakšano održavanje ribarskih manifestacija s obzirom na broj projekata (%)	67%	

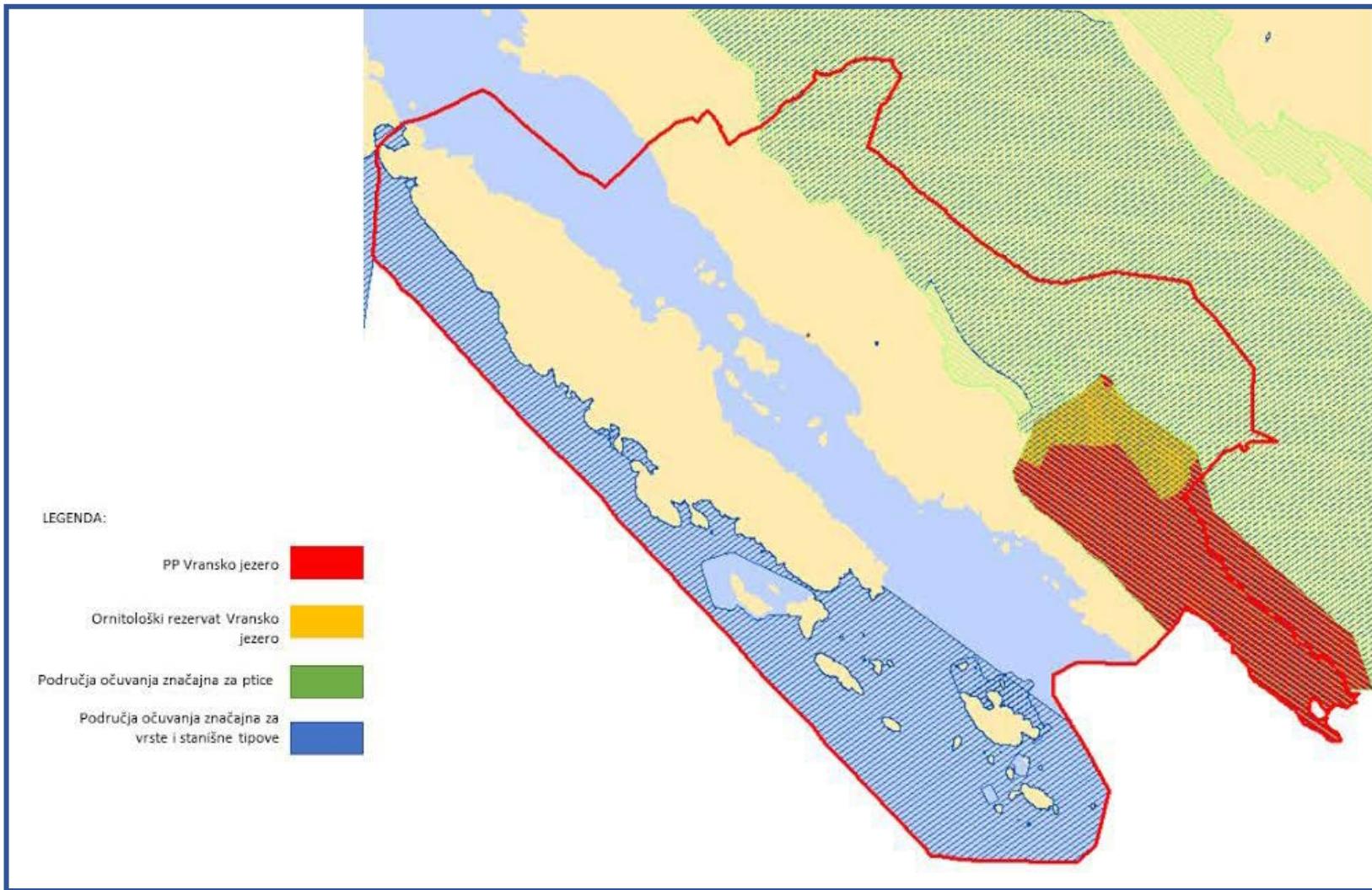
Prilog 5. Popis aktivnosti uključivanja dionika u izradu LRSR

Rb.	Tema sastanka	Datum održavanja	Mjesto održavanja	Broj sudionika
1.	Informativni sastanak u svrhu izrade LRSR	08.09. 2016. god.	Biograd na Moru	12
2.	Informativni sastanak u svrhu izrade LRSR	19.09. 2016. god.	Biograd na Moru	16
3.	Radni sastanak u svrhu izrade SWOT analize LRSR	17.10. 2016. god.	Biograd na Moru	11
4.	Radni sastanak u svrhu izrade Mjera, Prioriteta i Ciljeva LRSR	20.10. 2016 god.	Biograd na Moru	16
5.	Radni sastanak u svrhu izrade Razvojne vizije LRSR	24.10. 2016 god.	Biograd na Moru	16

Izradi dokumenta Lokalne razvojne strategije u ribarstvu 2014.-2020. god. FLAG-a „Lostura“ prethodili su sastanci s lokalnim dionicima iz gospodarskog, civilnog i javnog sektora kako bi se što kvalitetnije odredio smjer razvoja ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“. Na ukupno održanih 5 sastanaka sudjelovala je 71 osoba. Na prvom informativnom sastanku sudionici su upoznati s važnosti izrade Lokalne razvojne strategije te njihovo sudjelovanje u procesu izrade iste. Također sudionici su upoznati s mogućnostima sufinsaniranja svojih projekata iz sektora ribarstva u narednom razdoblju putem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH 2014-2020 te koju će ulogu imati FLAG za razvoj svog ribarstvenog područja. Na drugom informativnom sastanku sudionicima je naglašena važnost prikupljanja projektnih ideja iz sektora ribarstva te su im ponuđeni obrasci za ispunjavanje projektnih prijedloga kako bi se isti kasnije uvrstili u sam dokument Lokalne razvojne strategije. Na prvom radnom sastanku sudionicima je predstavljena SWOT analiza ribarstvenog područja FLAG-a, a isti su svojim prijedlozima aktivno sudjelovali i doprinijeli kvalitetnijoj SWOT analizi. Na posljednja dva sastanka koji su se odnosili na predstavljanje mjera, prioriteta, ciljeva i razvojne vizije predstavnici javnog, civilnog i gospodarskog sektora su upoznati s razvojnim prioritetima obuhvaćenim ovim dokumentom, dobili su predodžbu u kojem smjeru je planiran razvoj ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“ te kojim će se mjerama utjecati na ostvarivanje ciljeva i vizije ribarstvenog područja FLAG-a „Lostura“.

Prilog 6. Karta Natura 2000 područja

Karta 1. PP Vransko jezero, Ornitoloski rezervat Vransko jezero, Područja očuvanja značajne za ptice, Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove

Prilog 7. Popis kulturne baštine

JLS	NASELJE / LOKACIJA	NAZIV	VRSTA
Biograd na Moru	Biograd na Moru	Arheološki ostaci crkve sv. Tome	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Arheološko nalazište Baštijunski brig Istok	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Biograd na Moru	Arheološko nalazište Baštijunski brig Zapad	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Crkva sv. Ivana Evanđelista	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Crkva sv. Stošije	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Drveni retabl oltara iz crkve sv. Stošije	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Kulturno-povijesna cjelina grada Biograda na moru	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Biograd na Moru	Ostaci antičke arhitekture	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Ostaci antičkog pristaništa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Ostaci crkve sv. Katarine	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Ostaci velikog antičkog operativnog pristaništa i okolnog kulturnog sloja	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Biograd na Moru	Teret potopljenog broda kod Ginalića iz Zavičajnog muzeja	Pokretno kulturno dobro - zbirka
	Biograd na Moru	Zavičajni muzej Biograd na Moru - muzejska građa	Pokretno kulturno dobro - muzejska građa
Pakoštane	Pakoštane	Arheološki lokalitet Crkvina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pakoštane	Kulturno-povijesna cjelina Pakoštane	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Pakoštane	Novovjekovni brodolom	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pakoštane	Ophodno Raspelo	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pakoštane	Ostaci antičke arhitekture	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pakoštane	Ostaci kasnoantičkog brodoloma	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

	Pakoštane	Retabl oltara u crkvi Uzašašća Gospodinova	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pakoštane	Slika "Bogorodice s djetetom, sv. Mihovilom i sv. Petrom"	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Vrana	Arheološko nalazište gradina Samograd	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Vrana	Crkva sv. Nediljice	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Vrana	Kipovi i dijelovi oltara u vlasništvu župe Sv. Mihovila u Vrani	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Vrana	Maškovića han	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Vrana	Templarska gradina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Vrgada	Crkva sv. Andrije	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Pašman	Banj	Crkva sv. Kuzme i Damjana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Inventar samostana sv. Duje u Kraju na otoku Pašmanu	Pokretno kulturno dobro - zbirka
	Kraj	Ostaci velikog antičkog mola s bogatim kulturnim slojem u okolini	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Reljef sv. Jeronima u špilji iz Zbirke franjevačkog samostana sv. Duje	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Samostan sv. Duje	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Slika "Bogorodica s Djetetom i sv. Ivanom Krstiteljem"	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Slika "Bogorodica Žalosna"	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Slika "Sv. Sebastijan"	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Kraj	Zbirka starih i rijetkih knjiga knjižnice franjevačkog samostana sv. Duje	Pokretno kulturno dobro - zbirka
	Neviđane	Kulturno-povijesna cjelina Neviđane	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Neviđane	Ostaci antičkog pristaništa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Neviđane	Ostaci rimske građevine i ostaci okolne rimske keramike	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Neviđane	Tradicijski godišnji običaj neviska koleda	Nematerijalno kulturno dobro
	Pašman	Antičko pristanište	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

	Pašman	Crkva sv. Roka	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pašman	Ostaci antičke submarine arhitekture s pokretnim nalazima u okolini	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Pašman	Otok Ričul	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Pašman	Slika Sv. Petar i sv. Pavao i slika Sv. Ivan Krstitelj i sv. Šimun iz župne crkve Rođenja Blažene Djevice Marije	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Ždrelac	Crkva sv. Luke	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Ždrelac	Ljetnikovac Katić	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Ždrelac	Slike Bogorodica s Djetetom i svecima iz crkve sv. Luke	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Arheološko nalazište Poljana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Crkva Gospe Žalosne	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Crkva sv. Antuna Opata	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Crkva sv.Tome Apostola	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Glavni oltar crkve sv. Tome	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Oltarna slika "Bogorodice s djetetom"	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Samostan sv. Kuzme i Damjana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Samostan sv. Kuzme i Damjana	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Slika Bogorodica sa sv. Antunom pustinjakom, sv. Ćirilom i sv. Metodom	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Tkonsko raspelo	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Utvrda Pustograd	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Tkon	Veliki tor (Ugrinići)	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Sv. Filip i Jakov	Turanj	Arheološki ostaci crkve na otoku Babcu
	Turanj	Crkva sv. Andrije	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Turanj	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije na groblju	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

	Turanj	Gradina	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Turanj	Kula	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Turanj	Kulturno povijesna cjelina mjesta Turanj	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Turanj	Ostaci antičke arhitekture	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Turanj	Ostaci antičkog pristaništa	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Turanj	Zaseok Mandići i kula Fortica na otoku Babcu	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Sveti Filip i Jakov	Crkva sv. Roka (sv. Mihovil)	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Sveti Filip i Jakov	Dvorine - ostaci Rogovskoga dvora	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Sveti Filip i Jakov	Kulturno-povijesna cjelina naselja Sv. Filipa i Jakova	Nepokretno kulturno dobro - kulturno – povijesna cjelina
	Sveti Filip i Jakov	Ostaci antičke rustične vile s pristaništem	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Sveti Filip i Jakov	Rogovsko raspelo	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno
	Sveti Filip i Jakov	Stara župna crkva sv. Mihovila	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Prilog 8. Popis spomenika kulturne baštine

	URBAN A CJELINA	RURALNO -URBANA CJELINA	SPOMENIK GRADITELJSTVA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE/LOKA LITET	SPOMENIČKI KOMPLEKSI/MEMORIJALNI SPOMENICI/PERIVOJI
BIOGRAD NA MORU	Povijesna jezgra		Župna crkva sv. Stošije	Blandona	
			Crkva sv. Roka	Bošana	
			Crkva sv. Ante	Kumenat	
			Zgrada stare škole	Ostaci crkve sv. Ivana	
				Ostaci crkve sv. Tome	
				Ostaci rimskog akvadukta	
				Oštarije/Kumentić	
Pakoštane		Povijesna jezgra	Župna crkva sv. Mihovila		
			Kapelica sv. Justine otočiću na Sv. Justina	Jamice	
				Ostaci crkve sv. Roka	
				Gradina Kostelj	
				Gradina na Školju Velikom	
				Otočić Sv. Justina	
				Crkvina uz Vransko jezero	
Drage		pučko graditeljs tvo: Šarići, Barešići	Crkva sv. Ante	Celinka	
				Kurela Velika	
				Kurela Mala	
				Krivače	
Vrana		Pučko graditeljs tvo: Most preko	Stari grad Vrana - Templarska gradina Maškovića han	Gradina Bak	Kapelica Svih Svetih na Kamenjaku

Vrgada					
			Vran Samograd na Zamini		
			Greda iznad Otona		
			Gradina Mijovac ,		
			Sidinovci		
			Jokuše		
	Pučko graditeljs tvo	Župna crkva sv. Trojice	Gradina		
Pašman		Crkva sv. Andrije			
		Palača obitelji Damiani			
	Pučko graditeljs tvo: Bobića stanovi, Kolanović evi dvori	Župna crkva Rođenja BDM	Kruna		
		Crkva sv. Marka Evanđelista	Ćokovac		
		Crkva sv. Roka	Frmić		
		Crkva sv. Andrije	Galešnjak		
		Crkva sv. Ante	Muntan		
Kraj			Čavatul		
			Martinj		
			Garma-Barotul antičko pristanište		
	Pučko graditeljs tvo: Bačinići, Mišulići, Ugrinići	Samostan sv. Duje	Ostaci antičke vile Polačine		
Banj			Ostaci antičkog mula		
	Pučko graditeljs tvo	Župna crkva sv. Kuzme i Damjana	Oštros		

			Kapela Gospe od Sedam Žalosti	Ostaci antičke vile	
			Crkva gospe od Loreta		
			Kuća Stermić		
Dobropolj ana		Pučko graditeljs tvo	Župna crkva	Bokolj	
			Kapela sv. Antuna Opata	Ostaci antičkog pristaništa	
			Kuće Ladići		
			Dvor Dešpoja		
Mrljane			Župna crkva sv. Ante Padovanskog	Otočić Garmenjak	
				Ostaci antičkih lučkih instalacija	
Neviđane		Ruralna cjelina	Župna crkva Srca Isusovog		
			Crkva Gospe od Zdravlja		
			Crkva sv. Mihovila		
			Crkva sv. Martina		
Ždrelac		Pučko graditeljs tvo: Šokote, Juravići	Crkva sv. Luke		
			Kapelica sv. Ante		
			Ljetnikovac Lovrić		
Sv. Filip i Jakov		Povijesna jezgra Ulica i Vlaka		Frmić	
		Pučko graditeljs tvo: Batuров stan, Kutijin stan, Prtenjače	Crkva sv. Mihovila	Kapelica	
			Crkva sv. Roka	Dvorine	
			Kuća Eškinja		

			Ljetnikovac Borelli		
Raštane Donje		Pučko graditeljs tvo: Galešići, Deme	Crkva sv. Ivana Krstitelja	Podjaruge	
				Grudine	
Raštane Gornje		Pučko graditeljs tvo: Lužine, Mikulići, Viternici	Crkva sv. Juraja		
Sikovo		Pučko graditeljs tvo: Zubčići, Eškinjев stan	Crkva sv. Nikole	Crkvina i Koinka podno brda Osridak	
Sv. Petar		Pučko graditeljs tvo: Kuća Colić	Crkva sv. Petra	Pećina Buta	
				Kulina	
Turanj		Povijesna jezgra Turnja	Crkva sv. Marije	Tukljača	
		Mandići na Babcu	Crkva Gospe od Karmela	Crni krug	
			Crkva sv. Andrije na Babcu	Gradina na Ričulu	
			Kula	Otok Babac	
			Fortica na Babcu		
			Svjetionik na Babcu		
Tkon		Pučko graditeljs tvo	Župna crkva sv. Tome	Ostaci antičke Vile Pustograd	
			Crkva sv. Antuna Opata		
			Samostan sv. Kuzme i Damjana		
			Ljetnikovac De Erco		

Prilog 9. Popis naselja i broj stanovnika

JLS	Naselja	Površina u km ²	Broj stanovnika
Biograd na Moru	Biograd na Moru	37,17	5.569
Pakoštane	Drage	6,63	893
	Pakoštane	7,42	2.191
	Vrana	65,92	790
	Vrgada	3,5	249
Pašman	Banj	4,47	193
	Dobropoljana	6,02	279
	Kraj	6,8	281
	Mrljane	4,64	249
	Neviđane	8,42	376
	Pašman	12,55	392
	Ždrelac	5,49	312
Sv. Filip i Jakov	Donje Raštane	5,21	499
	Gornje Raštane	6,53	456
	Sikovo	12,28	374
	Sv. Filip i Jakov	11,09	1.667
	Sv. Petar na Moru	7,33	403
	Turanj	5,12	1.207
Tkon	Tkon	13,5	763
	Ugrinić	1,36	
FLAG		231,45	17.143

Prilog 10. Popis otoka

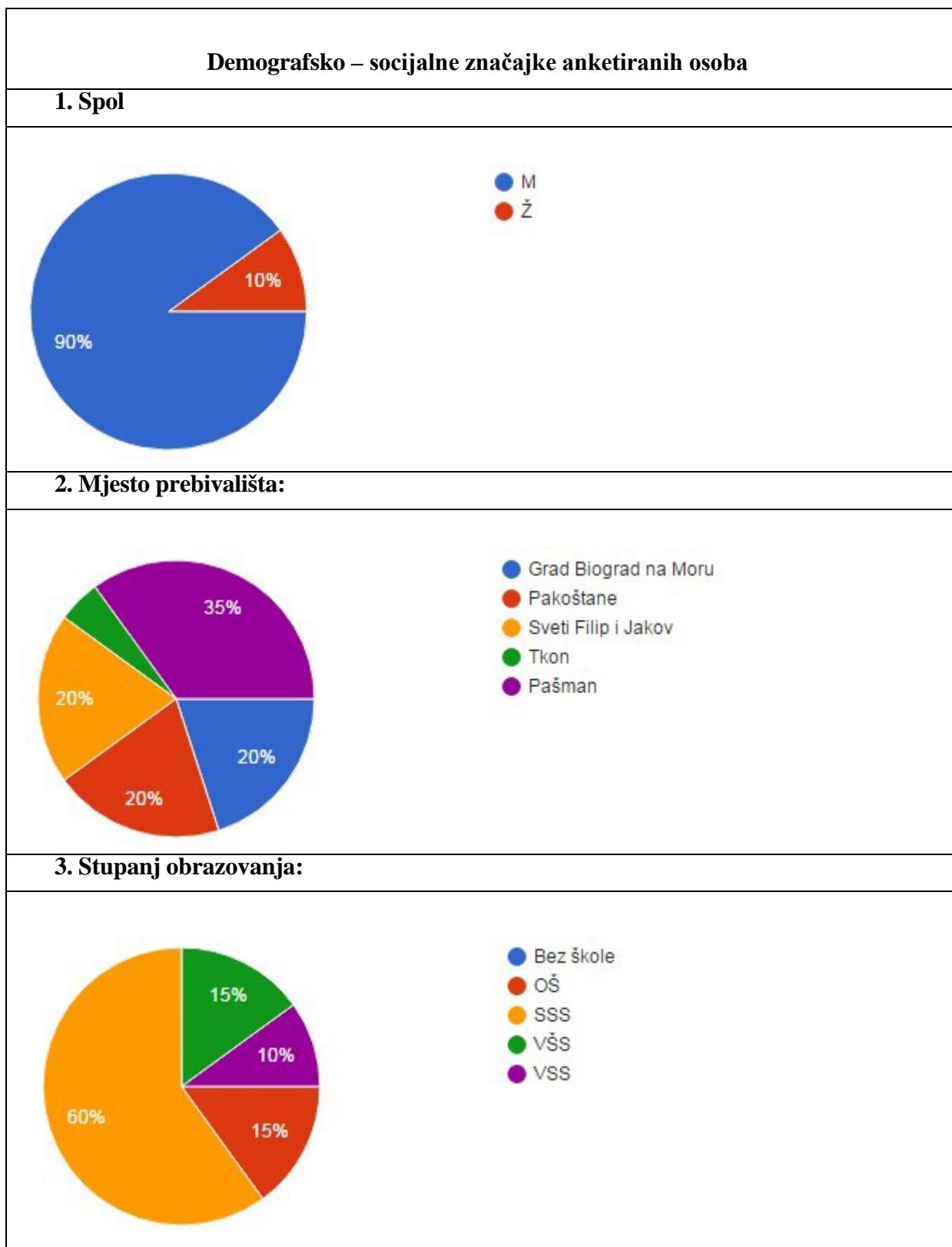
POPIS OTOKA NA PODRUČJU FLAG-a "Lostura"		STATUS
1	Visovac	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
2	Murvljenjak	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
3	Vrtlić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
4	Lončarić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
5	Gira	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
6	Oblik	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
7	Veli Školjić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
8	Mali Školjić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
9	Obrovanj	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
10	Šipnata	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
11	Obun	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
12	Vrgada	Nedovoljno razvijeni i nerazvijeni
13	Rtina	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
14	Vela Kotula	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
15	Mala Kotula	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
16	Runjava Kotula	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
17	Kozina	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
18	Gangaro	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
19	Veli Ošljak	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
20	Mali Ošljak	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
21	Žižanj	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
22	Košarica	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
23	Košara	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
24	Gnalić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
25	Mali Žavinac	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
26	Veli Žavinac	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
27	Veli Školj	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
28	Juština	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
29	Babuljaš	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
30	Oštarije	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni

31	Sv. Katarina	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
32	Planac	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
33	Cavatul	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
34	Mali Dužac	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
35	Veli Dužac	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
36	Frmić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
37	Muntan	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
38	Babac	Nedovoljno razvijeni i nerazvijeni
39	Komornik	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
40	Ričul	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
41	Galešnjak	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
42	Vela Bisaga	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
43	Mala Bisaga	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
44	Garmenjak	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni
45	Pašman	
46	Kamičić	Mali, povremeno nastanjeni i nenastanjeni

Prilog 11. Poslovne zone

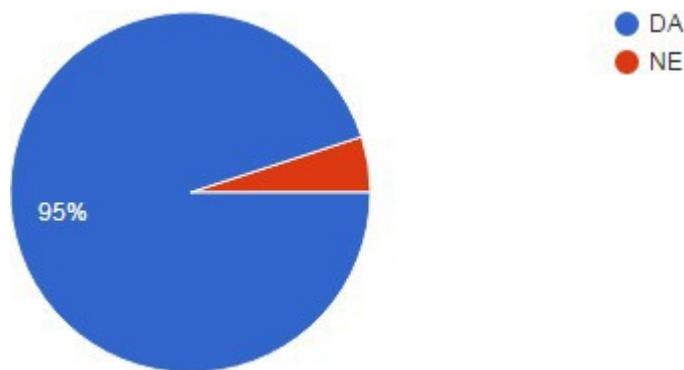
JLS	Naziv i lokacija zone	Površina (ha)	Namjena
Biograd	Poslovna zona pretežito trgovačke namjene	6,23	proiz. - usl.
	Zona poljoprivrednih gospodarstava "Jankolovica"	59,18	posl. - proizvodna
	Zona gospodarske namjene-poslovne-pretežito uslužna uz Zabavni centar	6,87	proiz. - usl.
	Jedinstvena zona trgovačke namjene, autobusni kolodvor i sportske namjene	21,8	proiz. - usl.
	Zona gospodarske namjene-poslovne-pretežito uslužna Jankolovica	17,26	proiz. - usl.
	Zona poljoprivrednih gospodarstava- "peradarska"	16,32	posl. - proizvodna
	Zona cjelovitog područja GP naselja Jankolovica-južni dio	12,95	posl. - proizvodna
	Kom. serv. zona Bučina, Biograd	12,38	proiz. - servis
	Industrijska zona Biograd	20,2	proiz. - servis
Pakoštane	Servisna zona Pakoštane, Pakoštane	11	proiz. - servis
Pašman	Kopilje, Pašman	3	proiz. - servis
Sv. Filip i Jakov	Gnojine, Sv. Filip i Jakov	14	pod. - serv.
Tkon	Zona proizvodne namjene, Ugrinić, Tkon	2,41	proizvodna

Prilog 12. Analiza rezultata ispunjenih anketnih upitnika

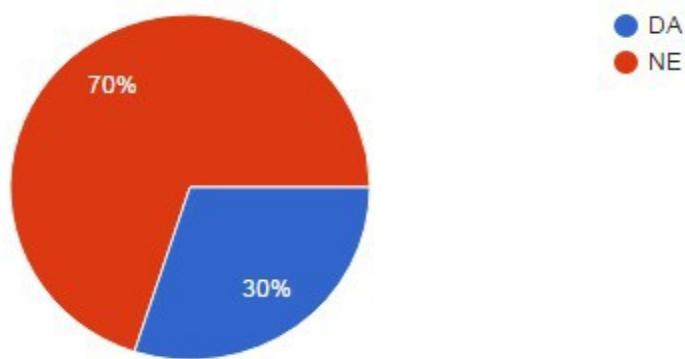

Planiranje razvojnih aktivnosti

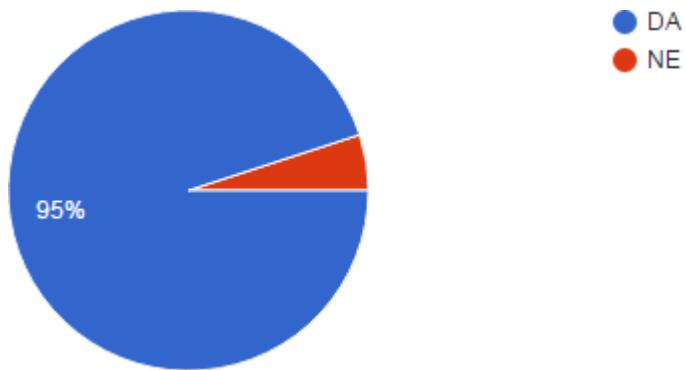
1. Posjedujete li vlastito plovilo za obavljanje ribolova?

2. Jeste li član nekog udruženja ribara?

3. Planirate li u narednom razdoblju sufinancirati projekte u ribarstvu putem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH 2014-2020?

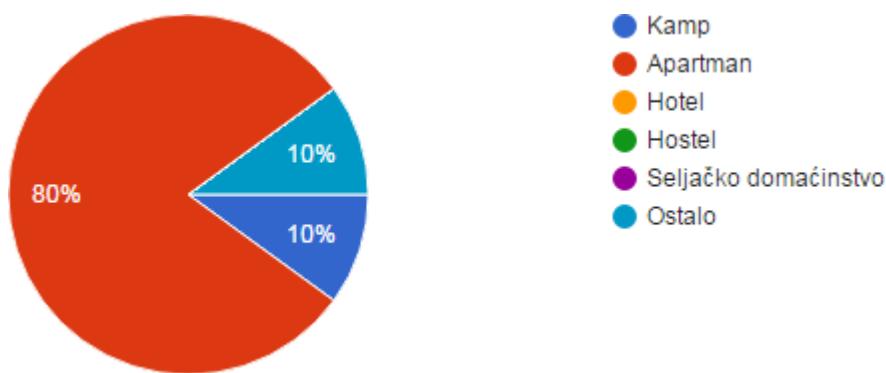
4. Odaberite jednu ili više mjera kroz koje bi u idućih 5 godina sufinancirali projekte putem Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014-2020

- Stavljanje na tržište proizvoda akvakulture - **35%**
- Smanjenje utjecaja ribolova na morski okoliš, uključujući i smanjenje neželjenog ulova - **20%**
- Prerada proizvoda ribarstva i akvakulture - **45%**
- Zaštita i obnavljanje akvatične bioraznolikosti i akvaktičnih ekosustava - **5%**
- Ostale mjere - **5%**

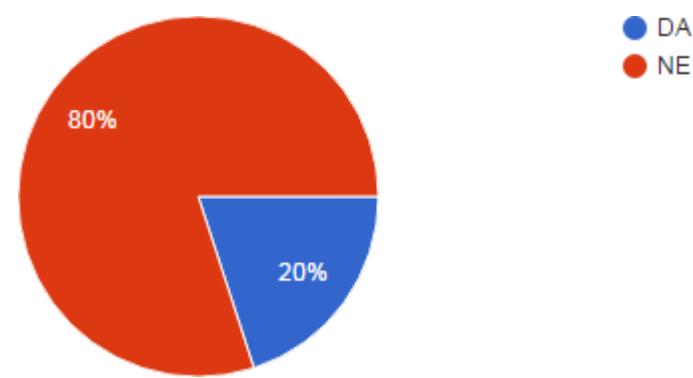
5. Bavite li se nekom dodatnom djelatnošću osim ribarstva (turizam, poljoprivred...)?

- DA - 9 odgovora (45%)
- TURIZAM - 8 odgovora (40%)
- TURIZAM i POLJOPRIVREDA - 3 odgovora (15%)

6. Ukoliko je odgovor na prijašnje pitanje potvrđan, koju kategoriju smještaja imate u ponudi?

7. Obavljate li u ljetnim mjesecima turističke ture s ribarskim plovilom (posjet uzgajalištima, pripremanje ulovljene ribe...)?

8. Postoje li na ribarstvenom području LAGUR-a „Lostura“ području morski organizmi male vrijednosti kojih ima u izobilju?

- NE ZNAM - 11 odgovora
- NE - 5 odgovora
- DA - 3 odgovora

9. Da li postoje sukobi oko prostora na operativnim dijelovima obale između ribara, turista, nautičara...?

- DA - 3 odgovora
- NE - 7 odgovora
- POVREMENO - 3 odgovora
- NE ZNAM - 6 odgovora

10. Prijedlozi i primjedbe koji se odnose na postojeću ribarsku infrastrukturu:

- *Povećanje kapaciteta postojećih luka te izgradnja novih*
- *Zabrana obavljanja ribolova u Pašmanskom kanalu*
- *Premalo mesta za iskrcaj*
- *Nužno je povećanje dodatnih sadržaja u pristaništima koji osiguravaju nesmetan istovar robe*
- *Izgradnja infrastrukture i popratnih sadržaja na iskrcajnom mjestu za ribare i kupce ribe*
- *Nužna modernizacija u svim segmentima ribarstva*
- *Moderniziranje luka i pristaništa*
- *Nužna je modernizacija postojećih iskrcajnih mesta*
- *Potrebna su ulaganja u opremu na iskrcajnim mjestima poput struje, vode i ostalo*
- *Poboljšati cestovne prilaze ribarskim lukama i iskrcajnim mjestima*
- *Treba obnoviti postojeću infrastrukturu i proširiti luke*
- *Treba poboljšati infrastrukturu u lukama*

Prilog 13. Financijski plan

Tablica 1. Planirani prihodi i rashodi po vrsti prihoda/rashoda i po godini provedbe LRSR

Tablica 2. Tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR po vrsti troška

Troškovi za funkcioniranje FLAG-a (€) - EFPR potpora	
Troškovi rada	155.000,00 €
Troškovi osoblja	295.398,03 €
Troškovi ospozobljavanja	15.670,54 €
Troškovi povezani s odnosima s javnošću	7.000,00 €
Finansijski troškovi	931,43 €
Troškovi povezani s praćenjem i evaulacijom LRSR	25.000,00 €
Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	15.000,00 €
Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu	15.000,00 €
Ukupno (€)	529.000,00 €

Tablica 3. Predviđeni broj projekata po pojedinoj mjeri, iznosi javne potpore i udio u ukupnoj alokaciji

Mjera	Planirani broj projekata	Iznos javne potpore	Udio u ukupnoj alokaciji
CILJ 1.	20	926.578,14 €	43,79%
1.1.	12	808.679,83 €	38,22%
1.2.	5	87.606,98 €	4,14%
2.1.	3	30.291,33 €	1,43%
CILJ 2.	9	660.421,86 €	31,21%
3.1.	3	539.119,89 €	25,48%
3.2.	6	121.301,97 €	5,73%
CILJ 3. (Tекуći troškovi i animacija)	n/p	529.000,00 €	25,00%
Ukupno	31	2.116.000,00 €	100%

Tablica 4. Financijska alokacija po mjerama i po godinama

Mjera	Planirani broj projekata	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Iznos javne potpore
CILJ 1.	20	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	926.578,14 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	926.578,14 €
1.1.	12	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	808.679,83 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	808.679,83 €
1.2.	5	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	87.606,98 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	87.606,98 €
2.1.	3	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	30.291,33 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	30.291,33 €
CILJ 2.	9	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	599.770,88 €	60.650,99 €	0,00 €	0,00 €	660.421,86 €
3.1.	3	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	539.119,89 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	539.119,89 €
3.2.	6	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	60.650,99 €	60.650,99 €	0,00 €	0,00 €	121.301,97 €
CILJ 3. (Tokući troškovi i animacija)	n/p	0,00 €	75.571,43 €	75.571,43 €	75.571,43 €	75.571,43 €	75.571,43 €	75.571,43 €	75.571,43 €	529.000,00 €
Ukupno	29	0,00 €	75.571,43 €	75.571,43 €	75.571,43 €	1.601.920 ,45 €	136.222 ,42 €	75.571,43 €	75.571,43 €	42.116.000,00 €